

DARBININKAS

Vol. LIX Nr. 10,
Kovas - March 8, 1974

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

15 centų

Savaitės įvykiai
Vasario 26 — kovo 5

Vyriausybės krizių krizės

Europoje išaugo gerovė, išigijo daug turto, bet neteko asmenybių tokių, kaip Churchillis, Adenaueris, De Gasperi, De Gaulle. Nauji vadai neranda tiek visuomenės pasitikėjimo ir tarp savęs sutarimo bendrai Europos ir vakarų gerovei. Tad nubangavo vyriausybės krizių krizės.

Anglijoje konservatorių vadas Heath griebėsi vasario 28 rinkimų, kad gautų didesnę pasitikėjimą kovoje prieš profesines sąjungas. Nelaukai pralaimėjo. Nors balsų gavo daugiau kaip darbiečiai (11,928,671:11,661,488), bet atstovų parlamente gavo mažiau: turėjo 322, gavo 296, darbiečiai turėjo 287, gavo 301, liberalai turėjo 11, gavo 14. Vyriausybę sudaryti ėmėsi darbiečių vadas Wilsonas. Bet jis bus priklausomas nuo liberalų ir kitų mažų grupių. Ar darbiečiai dabar nenorės ištraukti Anglijos iš Europos ūkinės bendruomenės?

Prancūzijoje kovo 1 pertvarkyta vyriausybė taip pat. Iš 22 ministerijų palikta tik 16. Tai esą padaryta, kad min. pirm. Messmer turėtų mažesnę, bet klusnesnę aparatą, kada Prancūzija pradėjo atskirą politiką Europoje, dar labiau toldama nuo Amerikos.

Vokietijoje Brandto vyriausybė ištikimiausia Amerikos politikai. Tačiau opinijoje pasitikėjimas soc. demokratams iš 49 proc. kritęs iki 35. O naujausiuose Hamburgo valstijos rinkimuose pirmąsias soc. demokratams neteko daugumos.

Italijos vyriausybė, 35-oji per 30 metų, kovo 2 sugriuvo, kai išsiskyrė nuomonės dėl kovos prieš infliaciją.

Belgijoje rinkimai kovo 10, nes vyriausybės pirmininkas socialistų vadas sukompromituotas, ir vyriausybės nebėra nuo gruodžio mėn.

Izraelis po karo ir rinkimų nebeįgalėjo sudaryti vyriausybės. Mrs. Meir buvo jau atsisakius, tik paskutinę dieną ją perkalbėjo, kad dar mėgintų sudaryti.

Danijoje, Olandijoje vyriausybės laikosi tik ant plauko, kai tradicinės partijos neteko pasitikėjimo.

Daugiau vilčių dėl arabų pasaulio

Kissingerio kelionė vasario 2/ — kovo 1 atidarė duris į bendrą konferenciją Zenevoje Syrijai ir Izraeliui. Kissingeris gavo priitarimą iš Syrijos perduoti Izraeliui 65 belaisvių sąrašą ir leidimą aplankyti juos Raudonajam kryžiui. Be to sąrašą Izraelis nesutiko derybų pradėti.

Kovo 1 Kissingeris buvo taip pat liudininkas, kaip Egipte buvo pakeltas Amerikos vėliava — atnaujinti diplomatiniai santykiai formaliai.

Kovo 10 arabų ministrai renkasi konferencijos, kur numatoma svarstyti Amerikai nufatos embargo panaikinimą. Bet į Syriją ir Egiptą nuskubėjo ir Gromyko. Jis nusileido Syrijoje tik kelios valandos po to, kai buvo išvykęs Kissingeris; atvyko į Egiptą taip pat tik Kissingeriui išvykus.

Syrijoje Kissingeris išvengė palestiniečių pasikėsimo, bet grįždamas Kissingeris rado nelauktą naujieną Europoje. Europos 8 ūkinės bendruomenės nariai pasiūlė bendrą konferenciją arabams, apeidami Kissingerio planą pirma susitarti dėl bendros linijos NATO valstybėm

Solženitsynas buvo parašęs laišką Sovietų vadams rusams. Tai buvo 1973 rugsėjo 5. Į laišką nebuvo jokio atsakymo. Dabar tą laišką paskelbė Londono Times.

Solženitsynas laiške pasirodė kaip rusas patriotas, svetimas Vakarų dvasiai, susirūpinęs rusų tautos tradicijų praradimu ir Rusijos tautine valstybe. Tais sumetimais jis pasisako už Sovietų Sąjungos reformas.

1. Rusija turi atsisakyti nuo marksizmo, kuris esąs viesulas, nerusiškas, atneštas iš Vakarų ir kurio ekonominė bei politinė sistema virto gimų akmeniu ant kaklo sovietų vadams. Jis atnešė kolektyvizaciją, smulkų žmonių nacionalizaciją, pastūmėjo į militarizmą, kurio nepakelia krašto gerovė ir dėl kurio nepajėgiama sukurti pramonės, technologijos, eksploatuoti Sibiro turty. Be to, marksizmo esmė yra ateizmas, svetimas rusų tautai.

2. Rusijos pirmasis uždavinys dabar nusikreipti į šiaurės rytus — į šiaurinę Rusiją ir Sibirą, kur gyventojų skysta — 4 mil. kv. mylių teritorijoje gyvena 4 mil. žmonių.

Ten dabar sovietų vadai nori Vakarų kapitalo. Dėl to Solženitsynas atsiliepia: "Kokia ironija! Per pusę šimto metų, nuo 1920, mes su išdidumu atsisakėm nuo svetimųjų, kurie išnaudoję mūsų turtus... Bet mes patys visi atidėliojom ir atidėliojom — ir praradom daug laiko, iki pasirodė energijos trūkumas, ir dabar mes, didžioji pramoninė valstybė, kaip kokis atsilikėlis kviečiam užsieniečius, siūlydami už tai savo didįjį tautinį turtą — Sibiro natūralines dujas."

Vienintelė esanti išeitis — nusikreipti vyriausybės dėmesį į Sibirą ir įsitikinti, kad mes esam "šiaurės rytų" tauta.

3. Pošūkis į šiaurės rytus — sako Solženitsynas — reikštų anksčiau ar vėliau atsisakymą nuo rytų Europos, Baltijos respublikų, Transkaukazijos, vidurinės Azijos ir, gal būt, net dalies Ukrainos.

Tai reikštų atsisakymą, pakartojimą Solženitsynas, atsisakymą nuo kontrolės 14 respublikų.

ir Amerikai. Tai negalės likti be įtakos santykiams tarp Amerikos ir Europos.

Watergate ir nepasitikėjimo srity nauja tai, kad 7 buvę Baltijos Rimų pareigūnai prisiekusių rasti pakaltinami. Teisėjai Siricai įteiktas dokumentas, kuris tariamai įrodąs prez. Nixono dalyvavimą aferos dengime. Nepasitikėjimo reiškinio propaganda stiprėja.

Pasitikėjimas prezidentu vasario pradžioje buvo 28 proc. — 2 didesnis nei sausio 1 — 21. Protestantų tarpe pasitikėjimas 32 proc., katalikų 20, žydų 12, nebaltyjų 9.

Spaudoje pasirodė balsų: ar Kongresas gali reikšti nepasitikėjimą prezidentui, kada opinijoje prezidentui pasitikėjimo yra 28 proc., o pasitikėjimo Kongresui tik 21 proc.?

Prez. Nixonas šį pavasarį numato lankytis Europoje.

Estijoje, kaip pranešė UPI, apie 40 asmenų demonstravo Talino gatvėse su plakatu "Šalin Sovietai!" Nors — sako UPI — rezistencija Baltijos respublikose yra aiški nuo pat aneksijos 1940 metų, bet tokia demonstracija Estijoje patiriama pirmą kartą.

Minimos: Estija, Latvija, ir Lietuva Baltijos srity; Armenija, Azerbaidžanas ir Gruzija Kaukazo srity; Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas, Turkmenija ir Uzbekistanas vidurinėje Azijoje; Ukraina ir dvi mažos respublikos — Solženitsynas jų vardų nesuminėjo, o tai reiškia Baltarusiją ir Moldaviją.

4. Pasiskų už Rusiją kaip tautinę valstybę teritorijoje, kur rusai yra dauguma — nuo Smolensko vakaruose iki Pacifiko rytuose. Tai būtų trys ketvirtadaliai dabartinės Sovietų Sąjungos teritorijos ir pusė jos gyventojų.

5. Su Kinija išvengtų tuo atveju karo. Atsisakymas nuo komunizmo ideologijos, susitelkimas tušiuose šiaurės rytuose padėtų išvengti karo su Kinija, kuri gyventojų skaičium pralenkė Rusiją. Rusai turėtų taip pat atsisakyti nuo teritorijų, kurias carai užgrobė iš Kinijos ir dėl kurių dabar vyksta pasienio konfliktai.

O jeigu ištiks karas su Kinija, tai jis bus konvenciniais ginklais, ne atominiais. Ir tai bus "ilgiausias pasaulio istorijoje karas ir kruviniausias". Jis Rusijai atsieis apie 60 mil. gyvybių.

Cia, kaip pastebi NYT, Solženitsynas sutaria su Andrei A. Amalriko "Ar Sovietų Sąjunga išsilaikys iki po 1984?" — žinoma, su Rusijos pralaimėjimu kare. Solženitsynas net pastebi, kad naują politiką vykdydamas Kremlius turėtų pasikviesti Amalriką, dabar ištremtą į Sibirą, kaip ekspertą tiems klausimams.

6. Iš Vakarų rusai neturi skolinis gyvenimo būdo — nei urbanistikos, nei parlamentinio demokratizmo. Rusija turi išlaikyti gamtos žmogaus sveiką prigimtį, išlaikyti valstybinę autoritetinę sistemą, kuri rodytų betgi piliečiam didelę laisvę "kvėpuoti, galvoti, kurti."

(nukelta į 2 psl.)

PLB delegacija pas Kolumbijos prezidentą. Iš k. Kolumbijos prezidento žmona, prezidentas Misael Pastrana Borrero, Kolumbijos lietuvių katalikų komiteto pirm. kun. Mykolas Tamošiūnas, Kanados ir Kolumbijos lietuvių jaunimo atstovai. Prezidentui kalba Bogotos LB apylinkės pirm. dr. J. Zaranka, už jo konsulas Stasys Sirutis, PLB pirm. inž. Bronius Nainys. Gyvatario pranešėja Lina Virbickaitė ir Bogotos lietuvių moterų klubo pirm. Nijolė Stasiukynienė.

PLB DELEGACIJA PAS KOLUMBIJOS PREZIDENTĄ

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga minint Kolumbijos lietuvių kolonijos įsteigimo 25 metų sukaktį, penktadienį, vasario 22, 12 val. Kolumbijos prezidentas Misael Pastrana Borrero priėmė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės delegaciją. Delegacijoje buvo PLB pirm. Bronius Nainys, Kolumbijos lietuvių katalikų komiteto pirmininkas kun. Mykolas Tamošiūnas, Bogotos LB apylinkės pirmininkas dr. Juozas Zaranka, konsulas Stasys Sirutis, Tautinių šokių grupės Gyvatario vadovė Genovaitė Breichmanienė, Bogotos lietuvių moterų klubo pirmininkė Nijolė Stasiukynienė, Medellino lietuvių jaunimo atstovė Rasa Šernaitytė ir Kanados lietuvių jaunimo atstovai, Gyvatario nariai, Lina Virbickaitė, A. Gudinskas, Kazys Deksnys ir Lukošius. Viso vienuolika asmenų.

Priėmimo dalyvavo ir prezidento žmona. Priėmimo metu buvo įteikti atitinkami raštai. Kolumbijos lietuvių buvo paruoštas memorandumas, kuriuo

Sovietai norėtų liepos mėn. turėti Europos saugumo konferencijos trečiąją dalį — sutarties pasirašymą. Vakarai į tai žiūri skeptiškai.

Kolumbijos prezidentas buvo prašomas Lietuvos reikalus ginti Jungtinėse Tautos ir taip pat buvo pareikšta padėka už lietuviams suteiktą globą. PLB valdybos rašte buvo prašoma, kad Kolumbijos vyriausybė įteiktų Jungtinėm Tautom Jaunimo petičiją.

Delegaciją pristatė ir prezidentą pasveikino konsulas Sirutis. Trumpas kalbas pasakė Bogotos LB apylinkės pirmininkas dr. J. Zaranka ir PLB pirmininkas Bronius Nainys. Prezidentui ir poniai buvo įteikti dovanos: medžio drožinys koplytstulpis ir gintaro karoliai.

Prezidentas delegaciją šiltai priėmė, padėkojo už dovanas ir savo trumpame žodyje pabrėžė, kad šiuo metu pribrendo reikalas, kad tautos turi vienos kitom nelaimės atvejais padėti ir kad žmogaus laisvė turi rūpėti visiems, nes ji yra aukščiausias jo gyvenimo siekimas. Jis pasakė, kad Kolumbijos tauta lietuvių tautą užjaucia, jos reikalus supranta ir yra pasiryžusi padėti. Prezidentas pažadėjo raštuose nurodytus klausimus išstudijuoti ir ieškoti būdų konkretiškai pavergtai Lietuvai padėti. Prezidento žmona žavėjosi puošniais Virbickaitės tautiniais darbužiais ir gėrėjosi dovano-

TELAIMINA JUS DIEVAS UŽ ŠĮ PUIKŲ APAŠTALAVIMĄ

Iš Amerikos vyskupų atsakymų į studentų ateitininkų sąjungos laiškus bei informaciją apie Lietuvos katalikų persekiojimą. Laiškuose prašė "painformuoti tikinčiuosius apie Lietuvos katalikų padėtį". Atsakymai gauti sąjungos pirmininko Vyto Naručio adresu Chicagoje.

-o-
Philadelphia arkivyskupo kardinolo Krol sekretorius kun. Andrew J. Golias:

Eminencija kardinolas Krol pavedė man pranešti, kad daugeliu progų ir įvairiais būdais jis pareiškė savo susirūpinimą būtinu Lietuvai laisvės reikalu.

Paskiausiai tai išreiškė laišku Brežnevui, kai tas lankėsi Jungtinėse Valstybėse. Eminencijos paskelbtas laiškas susilaukė Ekscelencijos vyskupo Brizgio padėkos.

-o-
Bostono arkivyskupas kardinolas Humberto Medeiros:

Noriu jus užtikrinti, kad arkivyskupija daro viską, kas galima, žmonėms informuoti apie sąlygas, kurios yra Sovietų okupuotoje Lietuvoje. Aš siūlyčiau jums taip pat kreiptis į Jungtinių Valstybių Katalikų Konferenciją Washington, D. C., ypačingai į taikos ir teisingumo skyrių. Dalykas, apie kurį rašote savo laiške, galėtų susilaukti to skyriaus specialaus susirūpinimo.

Grand Rapids vyskupo Breitenbeck pavestas kun. James L. Fellows:

Vyskupas prašė mane pranešti, kad mes svarstome tą problemą su savais lietuviais katalikais.

-o-
Charlestono vyskupas Ernest L. Unterkoetter:

Aš jus užtikrinu, kad patalkinsiu jums paskleisti žinias apie Lietuvos katalikus tarp South Carolina žmonių. Aš perdaviau rašinį, kuris pasirodė Notre Dame Observer, mūsų kunigams, atstovaujantiems Catholic Banner, kad jie supažindintų su šia medžiaga mūsų vyskupijos laikraščio skaitytojus.

Telaimina Dievas jūsų darbą. Aš užtikrinu, kad melsiuos už Lietuvos persekiojamus katalikus.

-o-
Greensburgo vyskupas William G. Connare:

Mielai aš atkreipsiu dėmesį mūsų kunigų ir žmonių. Tikrai turi būti daromos visos pastangos anai kritiškai padėčiai pakeisti.

-o-
Little Rock vyskupijos laikraščio The Guardian redaktoriaus asistentas Robert B. Buchanan:

Aš gavau jūsų raštą iš vyskupo McDonald. Tačiau mes jau paskelbėm straipsnį tuo reikalu iš tų pačių šaltinių Notre Dame Observer birželio 8.

-o-
Allentown vyskupas Joseph McShea:

Dėkingas esu už jūsų pranešimą apie liūdną Lietuvos žmonių padėtį kovoje už tikėjimo laisvę.

Šios diecezijos tikintieji lietuviai yra gerai informuoti apie padėtį, ir jie patys yra kitus painformavę.

-o-
Honolulu vyskupijos generalinis vikaras Benedict M. Vierra, P. A.:

Vyskupas Scanlan šiuo metu yra išvykęs iš salų, bet aš jam perduosiu jūsų laišką ir rašinį laikraščio, kai jis grįš. Ačiū, kad atkreipėte dėmesį į šį reikalą.

-o-
Madison vyskupas Cletus F. O'Donnell:

Aš pasidalinau šia informacija su monsinjoru Andrew Breines, mūsų diecezinio laikraščio Catholic Herald Citizen Madison laidos redaktorium.

Meldžiuos už Lietuvos Bažnyčią, kuri patiria tiek kentėjimų nuo sovietinio valdymo.

-o-
Detroito arkivyskupijos vyskupas augziliaras Thomas J. Gumbleton:

Kardinolas Dearden gavo jūsų laišką apie katalikų Bažnyčios Lietuvoje padėtį. Jis prašė mane apie tai jus painformuoti ir padėkoti, kad atkreipėte į tą reikalą jo dėmesį.

Kardinolas numato su šia informacija supažindinti Detroito arkivyskupijos žmones, Jis tiki, kad tai patarnaus siekiant taikos ir teisingumo Lietuvos žmonėms.

Ačiū už raštą. Minėkite savo maldose mus, kaip ir mes jus minime.

-o-
Cincinnati arkivyskupas Joseph L. Bernardin:

Aš viską padarysiu, ką rasiu galima, apie šią neteisingą padėtį pagarsinti arkivyskupijoje.

-o-
Fargo vyskupas Justin A. Driscoll:

Prašau, būkite tikri mano giliu susirūpinimu ir specialiom maldom.

Telaimina jus Dievas už šį puikų apaštalavimą — ir dar sykį — dėkui.

-o-
St. Louis arkivyskupijos kancleris William M. Drumm:

Vardu Eminencijos kardinolo, kuris šiuo metu yra iš miesto išvykęs, pranešu, jog laiškas su priedais gautas, ir kai jis (Eminencija) grįš, būkite tikri, parodys tinkamo dėmesio.

KĄ RAŠĖ SOLŽENITSYNAS, SAVO IŠGYVENIMAIS PATVIRTINO JONAS KREIVĖNAS — Vieno iš šimtų tūkstančių lietuvių istorija

2

Pirmą rytą barakuose jis pabudo tam, kad pamatytų, jog visi kiti 40 vyrų, kurie buvo su juo, visi tą naktį buvo išmirti.

Kiek vėliau tais pačiais 1943 metais. Pagrindiniame lagery Kreivėnas susitiko su lietuviu belaisviu, kuris buvo gydytojas. Gydytojas pamokė Kreivėną mediciną. Mokslas buvo naudingas. Jis galėjo papildyti savo "dietą", išsivirdamas čia augusias žoles.

Kai pakankamai atsigavo, buvo pasiūstas atgal į darbą. Dabar jis kasė žemėje duobes, kurios turėjo būti laikinos būstinės kitiems kaliniams.

Nuo didelio badavimo atsirado edema, prisirinko vandens, ir jį nenormaliai išpūtė. Gelbėjosi tuo, kad vėninį patį sau badė pilvą ir leido vandeniui ištekėti.

Buvo perkeltas į kitą stovyklą ir, jam leido vėl atsigauti.

1944. Vokiečių armija buvo prie Maskvos. Kriminaliniai kaliniai — bet ne politiniai — buvo pasiūsti į europinę Rusiją ir kolchozus dirbti už vyrus, esančius kariuomenėje. Vienas gydytojas sūfalsifavo dokumentus, pagal kuriuos Kreivėnas buvo vagis.

Tokiu būdu jam buvo leista vykti į kolchozą netoli Volgos upės, kur kriminaliniai buvo treniruojami kolchozų darbam.

Savo mokymosi metu jie buvo atleidžiami nuo sunkių darbų, ir maisto gaudavo pagal tai, kaip gerai kuris mokėsi.

Kreivėnas norėjo būti veterinarijos specialistas ir mokėsi gerai. Jis gaudavo beveik du svaru duonos dienai, daržovių sriubos, ir jo sveikata pasitaisė.

Bet jis turėjo gauti leidimą eiti veterinarijos pareigas kolchoze. Reikėjo peržiūrėti jo bylą. Surado, kad jo popieriai suklasoti. Už tai gavo kitus trejus metus sunkių darbų kolchoze.

1948. Bausmė baigėsi, bet namo jo neleido. Jis buvo įkeltas į traukinį ir nugabentas į Kazachstaną, į pietinę Rusiją netoli Kaspijos jūros. Jam pasakė, kad čia turi jis pasilikti visą gyvenimą.

Čia jis laužė krūmus kurui. Už kiekvieną darbo dieną gavo po kilogramą miltų.

Kai pavasario pavandenis išgajinojo darbininkus, Kreivė-

nas atsidūrė už kelių mylių lagery su kitais deportuotais.

Ten nebuvo sargybių, bet jis turėjo registruotis vietos milicijoje kas 10 dienų. Jam buvo pasakyta, kad bus išsiųstas į Sibirą, jei mėgins iš šios stovyklos dingti.

Dirbo kaip dailidė, mūrininkas, ir jam mokėjo kruopom, cukrum ir miltais. Po Stalino mirties, 1953, jis pradėjo gauti atlyginimo ir pinigais.

Po trejų metų jam pasisekė papirkti vietos pareigūną ir gauti Lietuvos pasą.

1956. Jis grįžo į Vilkaviškį po 16 metų. Grįžo tam, kad patirtų, jog jo šeima yra dingusi ir nėra jokių perspektyvų čia apsigyventi. Jis negalėjo gauti leidimo darbo, nes jis neturėjo buto. O leidimo butui negalėjo gauti, nes jis neturėjo leidimo darbui.

Grįžo į Kazachstaną ir dirbo ten iki 1964.

Kreivėno šeima 1944 nuo artėjančios sovietų kariuomenės buvo pabėgusi į Vokietiją. Ten išgyveno išvietintų lageriuose Bavarijoje penkeris metus ir 1949 emigravo į Jungtines Valstybes.

1956 metais Ona Kreivėnienė, per tiek metų laukusi žinios apie vyrą, gavo laišką nuo kaimyno iš Vilkaviškio. Jame buvo parašyta, kad "jis tebegyvas".

Per tą kaimyną prasidėjo at-sargi korespondencija su Kreivėnu Kazachstane. Jis buvo nustebintas, kad šeima tebegyva, bet nebuvo jokios vilties šeimos pasiekti, nes jokia emigracija nebuvo įmanoma.

1964. Kreivėnas dar sykį pamėgino grįžti į Lietuvą. Šiuo tarpu laimingai. Grįžęs per kyšius gavo leidimą dirbti. Dirbo įvairius darbus per ketveris metus.

1967. Sąlygos palengvėjo ryšiam su Amerika. Kreivėno šeima ėmėsi pastangų pasikviesti jį į Ameriką. Kreipėsi į visokias privatinės agentūras, federalinę vyriausybę. Daug sykių Valstybės departamentas parūpino reikalingus dokumentus, bet tiek pat kartų iš Maskvos nebuvo jokio atsakymo.

1969. Teresė Kreivėnaitė, ištekėjusi už Peetz ir gyvenanti Nebraskoje, aplankė tėvą Lietuvoje. Ji buvo septynerių metų, kai jis buvo išvežtas. Dabar ji buvo 37, kai ji susitiko su tėvu. Tai buvo pirmas ryšys su šeima po 30 metų.

Ona Kreivėnienė jį pamatė 1971, o Gema, kuri gimė septynios dienos po tėvo išvežimo, nuvyko į Lietuvą 1973.

Sūnus, kuris gyvena New Jersey, ir kita duklė Indianoje padvigubino pastangas gauti leidimą tėvui atkelti į Ameriką.

1973. Sen. Carl Curtis (Nebraskos resp.), Teresės Kreivėnaitės prašomas, kreipėsi į Amerikos atstovybę Maskvoje. Atstovybės žmogus nuvyko į Vilnių ir išgavo reikiamus popierius emigracijai.

Kreivėnas, kaip sakytą, atvyko į New Yorką 1974 sausio 20.

Amerika jis nustebintas. Jis mėgsta dabar pavaikščioti po supermarketus ir stebėtis, kokia gausybė čia visokių produktų. "Jie negalėtų nė sapnuoti apie tokias krautuves ten, iš kur aš atvykau".

Jis stebisi, kad žmonės čia tebevažinėja automobiliais. Ten jis tegirdėjo, kad Amerikoje nebėra daugiau gazolino, ir žmonės kiekvienas važinėja dviračiais ir žibina žvakėmis.

Jis nustebintas, kad juodieji turi nuosavybes ir valgo restoranuose. O jam buvo sakoma, kad jie tebeilaikomi vergijoje.

Jis nustebintas ir savo šeimos draugais. Kodėl jie tokie draugiški ir jam dovanas dalina?

Jonas Kreivėnas — pasakoja korespondentė — kalba nenurom savo istoriją savo šeimos bute Chester, Pa. Šeima susijungė po 33 siurpių metų. Šiandien Kreivėnai švenčia savo vedybų 43 sukaktuves. Jie šiandien taip pat švenčia Lietuvos nepriklausomybės dieną. Paskutinį kartą jie šventė tą dieną drauge 1940.

Kreivėnas dabar apsuptas šilumos, meilės, patogumo. Bet jo mintis tebepersekioja bado, grėsmės, vienišumo, žiaurumo, mirčių šmėkla iš Stalino lagerių.

SOLŽENITSYNO KNYGOJ APIE LIETUVĄ

Čia paduodamos kai kurios ištraukos iš Aleksandro Solženitsyno knygos *Archipelag Gulag* (YMCA-Press, Paryžius, leidinys), kur vienu ar kitu būdu paliečiama Lietuva ir kitos Baltijos respublikos.

"...Ir štai sprogo karas, o su juo — grandiozinis traukimas atgal. Iš priešiui paliekamų vakarų respublikų reikėjo skubėti per kelias dienas išgabenti kas galima. Lietuvoje per skubotumą buvo palikti ištisi kariški vienetai, zenitinės ir artilerijos divizijos, bet suspėta išvežti keletas tūkstančių nepatikimų lietuvių šeimų (iš jų keturi tūkstančiai Krasnojarsko lageryje vėliau buvo atiduoti kriminaliniams kaliniams apipilėsimui). Nuo birželio 28 skubėta su areštais Latvijoje, Estijoje. Bet buvo karšta ir trauktis reikėjo vis skubiau. Pamiro evakuoti ištisas tvirtoves, kaip kad Bresto, bet nepamiro sušaudyti politinius kalinius Lvovo, Rovno, Talino ir daugelio kitų vakarų kalėjimų kiemuose. Tartu kalėjime sušaudė 192 žmones, lavonus sumėtė į šulinį. Kaip tai įsivaizduoti? — tu nieko nežinai, atsidaro kameros durys, į tave šaudo. Paskutinis priešmirtinis šauksmas — ir niekas tavęs neišgirs, tik kalėjimo akmenys, ir nepapasakos". (psl. 88).

"Tuo laiku baigėsi pasipriešinimas Lietuvoje ir Estijoje. Bet 1949 m. ...ištisi ešeloni traukė iš Pabaltijo respublikų į Si-

SOLŽENITSYNAS

(atkelta iš 1 psl.)

Kodėl prieš Vakarus Solženitsynas taip pasisako? Nes Vakarų technologinis gigantizmas ir demokratija veda juos į "neišvengiamą gruvimą". Nes Vakarų materializmas, moralinis bankrotas veda į mūsų civilizacijos katastrofą ir Vakarų užduosimą savo apnuodintoje atmosferoje.

Rusijos nelaimės ir prasidėjusios nuo to laiko, kai Petras Didysis "prakirto langą" į Vakarus.

Dabar jis yra 76 metų. Bet atrodo tvirtai sudėtas, malonus vyras, jo plaukai tebėra blondiniai, melsvos akys budrios plačiame jo veide.

Nepaisant amžiaus ir pergyvenimų, jis atrodo gerai. Tai primus, jis pratarė: "Gal būt, dėl to ilgo pasninko". Ir pirmu kartu nusijuokė.

The Sunday Bulletin (gautas A.G. dėka) taip pat vasario 17 redaktorius William J. Nazzaro aprašė Kreivėno istoriją kai kuriais naujais atžvilgiais.

"Jis yra atsparus, garbingos laikysenos, kalba lėtai ir atsargiai, tarsi baimindamasis, kad iš to, ką pasakys, nebūtų kokios painiavos". Kai fotografas paprašė nusišypsoti, jis pasistengė, bet matyt, kad jam sunku buvo išgauti iš savęs šypsnį. "Kai jaunas buvo — sakė žmona — Jonas visada šypsodavosi". Duklė Gema, tik dabar tėvą arčiau pažindama, pridėjo: "Tėtė niekad nesijuokia. Dabar, kai jis yra su mumis, aš turėsiu jį išmokyti".

Paklaustas, kaip jis jaučiasi po trijų savaičių Amerikoje, atsakė palyginimu: "Tarsi būčiau išėjęs į saulę po ilgą, tamsios, lietingos nakties".

Korespondentas plačiau rašė apie Lietuvos likimą ir palietė "detente" klausimą. Kreivėno atsakymą jį tai išakė tokiais žodžiais: "Aš linkėčiau, kad Amerika nebūtų tokia draugiška su komunistinėm valstybėm. Kai komunistai kalba jūm apie detente, jie meluoja per akis, nes jie niekad nesilaiko susitarimų".

Ir laikraštis baigė aprašymą, kad šiandien, vadinasi, vasario 17, Kreivėnai rengiasi eiti į Lietuvos nepriklausomybės minėjimą Music Hall, kur kalbės kongresmanas William J. Green (Pa. d.) ir dr. Petras Vileišis iš Waterbury, Amerikos Lietuvių Bendruomenės tarybos narys.

biro trėmimą — miestų ir kaimų gyventojai". (psl. 102)

"Jau nuo karo pabaigos ir po karo dekretu buvo paskelbtos tam tikros kategorijos areštuotųjų, kurių atžvilgiu buvo leidžiamas platus kankinimų diapazonas. Čion pateko nacionalistai — ukrainiečiai ir lietuviai, ypatingai tais atvejais, kai buvo įtariama, kad esama pogrindžio veiklos grandinės, ir ją reikėjo visą išnarplioti, išgauti visas pavardes iš jau areštuotųjų. Pavyzdžiui, Romualdo, Prano s., Skyriaus grupėje buvo apie 50 lietuvių. Jie buvo kaltinami tuo, kad 1949 klijavo antisovietines proklamcijas. Dėl Lietuvos kalėjimo tuo metu perpildymo juos išgabeno į lagerį prie Vlso, Archangelsko srityje. Vienus ten kankino, kiti neišlaikė "darbininkų teismo" metodo, bet rezultatas buvo toks, kad visi prisipažino kaltais. Po kiek laiko iš Lietuvos buvo gautos žinios, kad surasti tikrieji proklamacijų klijavimo kaltininkai. O anie visai nieko dėl!" (psl. 110)

"Revoliucija skuba viską perkrikštyti kitais vardais, kad kiekvienas daiktas atrodytų naujas. Taip "mirties bausmė" buvo pavadinta "aukščiausia priemonė" (vysšaja miera) ir tai ne bausmės, o "socialinės apsaugos" ... 1927 m. ją (mirties bausmę) iš tikrųjų pradėjo naikinti: ją paliko tikrai už nusikaltimus prieš valstybę ir kariuomenę (58 ir kariniai nuostatai), tiesa, dar už banditizmą (bet visiem yra žinomas platus sąvokos "banditizmas" aiškinamas: nuo "basmacho" iki Lietuvos miškų partizanų, kiekvienas ginkluotas nacionalistas, kuris nesutinka su centrine valdžia, yra "banditas" — tai kaipgi be to parafo apsieiti?). (psl. 437) (Elta)

Aplinkui jau žydi visur atgimimas: išpančiotas tautos gyvuoja plačiai: Ir Lietuvai lemtas ne kitas likimas, Ir Lietuvai laisvės nušvis rytmečiai.

Maironis

SPARTA — Rašomos mašinėlės (iv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, iv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS, 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotos ir paprastos. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blocai nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamutojas. Moderni koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Abdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211. ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakyms vestuvėms ir pobūviams. Pristatom j namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS. KORDOL FABRICS by Superior Piece Goods Corp. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, Lietuviškam rajone — Lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą. 107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

AMERICAN FABRICS. Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina, ypač siuntiniam į Lietuvą. (Polyester-Knits jardas \$2.50, Arnel Jersey jardas 89 c.) Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus. Monika Maccežinskaitė, sav. 55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas), Ridgewood, N.Y. 11227. Tel. 456-5046. (Traukinio stotis Wyckoff, autobuses Putnam.)

Lietuviško stiliaus paminklų sukūrimai ir velni pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) Davenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

Dr. K. Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, kalba Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 17 Kultūros Židinyje. Nuotr. Lino Vytuvio

Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA
VYTIS
Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

LĖKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas
TRAUKINIAI

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais)
GRUPĖMS JAUNIMUI ŠEIMOMS

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

Editorial Office 827-1352. Business Office 827-1351

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsniai ir korespondencijos redakcijai taisyti savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir skelbiami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Detente, Solženitsynas, Lietuva

Lietuvių delegacijom Washingtono pareiškima: Amerikos politika Lietuvos atžvilgiu nėra pasikeitusi. Turėtų tauti reikšti, kad tebegalioja Valstybės sekretoriaus Sumner Welles 1940 liepos 23 pareiškimas, jog JAV nepripažįsta jėga įvykdyto Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą. Tą nusistatymą pakartoja kasmetinis Valstybės sekretoriaus Vasario 16 proga laiške Lietuvos atstovui Washingtono.

Tai svarbus pareiškimas, ir jį vertiname su dėkingumu.

Tačiau nuo prezidento Kennedį laikų toki pareiškimai ėmė blankti. Šiomet prašeko ir Washington Post (vas. 22), kad "ritualinis kasmetinis pasisakymas už "apsisprendimą" Baltijos valstybėm 1973 metais dingio". Nėbuvo jo ir 1974 metų Valstybės sekretoriaus Kissingerio laiške.

Tą "dingimą" ar nebuvimą esame linkę suprasti ne kaip Amerikos politikos, bet kaip tos politikos taktikos pasikeitimą. Tai vadinamos detente (atsilūgio) padaras. Detente padiktavo vyriausybei tylos taktiką — tylos apie Sovietų vykdomus persekiojimus, tylos apie Žmogaus teisių paneigimą, jei tai daroma Sovietų.

Valstybės sekretorius keliais atvejais tauti teisingo, kaip nesikišimą į Sovietų vidaus reikalus. (Spaudoje dėl to pastebėta; tai ne vidaus reikalai; tai įsipareigojimas vykdyti tarptautinius susitarimus, įrašytus JT chartoje ir Žmogaus teisių deklaracijoje; pagaliau kviečių siuntimas Sovietams, kreditų davimas — ar tai nėra toks pats kišimasis į Sovietų vidaus reikalus?).

Kad JAV vyriausybė supranta detente kaip tylą apie Sovietų veiksmus, naujaujai išryškino Solženitsyno ištremimas. Anot W. Post, daugelis amerikiečių reiškė dėl to pasipiktinimą, bet prezidentas tylėjo. Prailgo vasario 26, korespondentų klausiamas. Jo atsakymas

paiškina tylėjimo prasmę: "jei aš manyčiau, kad santykių su Sovietų Sąjunga nutraukimas ar mūsų derybų politikos pasukimas atgal į konfrontaciją padėtų jam ar tūkstančiam kitų kaip jis Sovietų Sąjungoje, mes galėtume tai padaryti".

Vadinas, kokia prasmė kelti balsą, jei nebus iš to naudos. Sakoma, tai pragmatinis galvojimas. Iš politinės srities tą galvojimą perkeliame į kasdieninį gyvenimą reikštų: kokia prasmė smerkti galvažudį, jei jo nužudytos aukos nebeatgaivinsi...

Naudos, artimiausios naudos, buvo siekiama ir vidaus politikoje, rinkimuose. Nauda, laimėjimas buvo triumfališkai atšvęsta. Bet netruko pasirodyti tas vidaus politikos pragmatizmas katastrofiškais vaisiais.

Nėra garantijos, kad tie laimėjimai, kuriuos duoda pragmatinė politika užsienio politikoje, neišvirs tolimesnėje ateityje taip pat nepataisoma žala.

Vliko nutarimas

Spaudoje buvo apie LB Cicerio apylinkės valdybos nesutarimus, kuriuose viena valdybos dalis savo pozicijai paremti pasikvietė amerikiečių policininką. "Darbininke" vas. 22 tai buvo priskirta prie veiksmų, kurie rodo savivarbos neturėjimą, lietuvių vardo žeminimo ligą.

Šiuo ir panašiais klausimais Eltos informacijoje randame Vliko tarybos posėdžio vasario 23 nutarimą:

"Vliko Taryba, susipažinusi su spaudoje paskelbtais kai kurių Jung. Amerikos Valstybių LB organų pranešimais ir pareiškimais, kviečia LB veikėjus ir visus lietuvius gerbti LB organizacijos demokratine sąrangą ir principus, ir savitarpio nesupratimų sprendimui jokiu atveju nesiekti svetimųjų tautos, o aiškintis savybėje".

Solženitsynas, Lietuva, detente

Evening Outlook, Santa Monica, Calif., Vasario 15 vedamasis taikliai sujungė Solženitsyno, Lietuvos ir detente problemas. Esą Solženitsynas šiandien yra gyvas komunistinės spaudos simbolis. Bet jis nėra vienintelis. Sovietų vadai paverge tiek asmenis, tiek ir valstybes. Pavyzdžiui 1940 jų armijos invazija nutraukė Lietuvos nepriklausomybę, laužydama 1920 taikos sutartį tarp Lietuvos ir Sovietų. Sovietų vadai negerbia nei asmenų nei valstybių teisių. Tai įspėjimas, kad Kremlius bus pasirengęs nepaisyti ir "detente", kai tai bus naudinga jo interesams.

Pamoka šiam kraštui

The Evening Bulletin, Philadelphia, vasario 16 idėjo LB apylinkės vardu Teresės M. Gečienės laiška, kuriame suminėtos sutartys, Sovietų padarytos su Lietuva ir visos sulaužytos: 1920 — taikos sutartis, 1926 — nepuolimo sutartis, 1933 — sutartis dėl agresijos supratimo, 1939 — savitarpinės pagalbos sutartis. Plačiai suminėtas 1940 ultimatumas, tariamieji rinkimai, kurių rezultatai Maskvos buvo paskelbti pasauliui dar rinkimams nesibaigus. Baigia: "Aš turiu vilties, kad mūsų krašto vadai pasimokys iš Lietuvos liūdno pamokos. Šis kraštas yra per geras,

Lietuvos gen. konsulas A. Simutis kalba Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 17 Kultūros Židinyje. Nuotr. Lino Vytyvio

LOKALINĖ SPAUDA YRA SVARBI — JI FORMUOJA BALSUOTOJŲ OPINIJĄ

Kreipiame tad dėmesį į jos balsus apie Lietuvą

per gražus ir per mielas, kad būtų įstumtas į biznį su Sovietais, mum pragaistinga".

Kunigų Vienybės memorandumas

Evening Herald of Shenandoah-Ashland-Mahoney City vas. 18 paskelbė visą tekstą Lietuvių Kunigų Vienybės memorandumo J. Tautų Žmogaus teisių komisijai. Pakartojo Valstybės sekretoriaus Kissingerio laiška Lietuvos atstovui J. Kajeckui ir priminė, kad J. Kajeckas yra gimęs Shenandoah, Pa.

Pasikalbėjimas su kun. Gaida

The Catholic Register, Toronto, vasario 16 datos nr. idėjo Vilniaus katedros ir varpinės paveikslą su įrašu paveiksle "Focus on Lithuania" ir parašu apačioje: Katedra Vilniuje, Lietuvos sostinėje, ... dabar muziejus. Ten pat straipsny "Katalikais reikalauja laisvo žodžio" Stan Koma davė pasikalbėjimą su kun. Pr. Gaida, Tėviškės Žiburių redaktorium. Kalbėjo apie religijos persekiojimą, prasidėjusį nuo 1940. Pateikė persekiojimo faktus, minimus Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje. Perdavė ir kun. Pr. Gaidos konstatavimą, kad Vakarų informacijos tinklas yra per daug

kurčias lietuvių ir kitų kraštų anapus uždangos vargam — kurčias, gal būt, dėl dabartinės "detente" tarp Rytų ir Vakarų. Lietuvos žmonės jaučiasi apleistai. Padėtis Lietuvoje galėtų keistis, jei veiktų įtaka iš šalies.

Ar Amerika ratifikuos Molotovo-Ribbentropo paktą?

Herald Examiner, Los Angeles, vas. 14 ir Evening Outlook, Santa Monica, vas. 13 idėjo dr. P. G. Pamataičio laiška, kuriam primenama Solženitsyno knyga apie sovietinius lagerius, priimanamos Amerikos vyriausybės pastangos stiprinti detente su Sovietais. Jei tos pastangos vestų į de facto Sovietų Sąjungos valdomų teritorijų pripažinimą, reikštų, kad Amerika imasi ratifikuoti negarbingą 1939 metų Molotovo-Ribbentropo sutartį. O tai būtų atsisakymas nuo pagrindinių principų, kuriais yra sukurtos Jungtinės Valstybės.

Apeliacija į studentus

UCLA Daily Bruin, Kalifornijos valstybinio universiteto studentų dienraštis, vasario 22 idėjo Lietuvių studentų sąjungos vardu Asta Grakauskas straipsnį "Lithuania: a struggle to survive". Plačiai informuoja apie rusų pastangas vykdyti kultūrinį genocidą Lietuvoje ir kitose pavergtose šalyse, lietuvių pasipriešinimą iki to, kad susidegino protesto ženklui R. Kalanta, pogrindy pasirodė laikraštis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Lietuviai — sakoma rašiny — nieko kito nenori kaip to, kad būtų vykdoma apsisprendimo teisė. Pranešama, kad lietuviai studentai, brangindami etninį palikimą, Kalifornijos universitete susiorganizavo palaikyti lietuvių kultūrai ir tautai, kurias naikina sovietinis genocidas. Kviečiami jungtis į sąjungą, kurie jaučiasi esą lietuviai. Duotas norintiems ryšių ir Lino Kojelio adresas.

Apie azylių Kudirkai

Nashua Telegraph vasario 20 informavo apie Valstybės sekretoriaus Sumner Wells 1940 liepos 23 pareiškimą, kad J. Valstybės tebeprapažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybę. Esą kasmet valstybės sekretoriai tai pakartoja Lietuvos nepriklausomybės dieną

laiskais Lietuvos atstovui Washingtono ir reiškia simpatijas lietuvių kovai už laisvę. Laikraštis duoda šiemetinių Valstybės sekretoriaus Kissingerio sveikinimą atstovui J. Kajeckui. Taip pat informuoja, kad lietuvių delegacija lankėsi pas viceprezidentą Fordą ir prašė paremti rezoliuciją, pateiktą sen. Percy, paremtą senatorių Humphrey, Stevenson, Hart, Jackson. Rezoliucija skatina prezidentą daryti žygių, kad Simas Kudirka būtų išlaisvintas. Tokią pat rezoliuciją Atstovų Rūmuose yra pateikęs Robert P. Hanrahan.

Apie pirmą imigrantą iš Lietuvos

Nashua Telegraph vasario 19 buvo iš anksto pranešęs apie rengiamą Lietuvos nepriklausomybės minėjimą ir jo dalyvius: kun. William Wolkowich, kuris dabar yra Nukryžiuotojo Jėzaus seserų kapelionas, vartoja abi kalbas, esąs smuikininkas ir dainininkas. Toliau kalbama, kad lietuviai yra vienintelė didžiulė katalikų grupė, Sovietų valdomoje, ir kovoja už tikėjimo ir politines teises. Sumini kitus dalyvius: stud. Julija Grauslys, Stanley Maverick su "pyragais", advokatas A. J. Raudonis, kuris atstovauja Lietuvių enciklopediją dovanojimo miesto bibliotekai. O J. V. Navikas ir jo žmona Lilian dovanuoja knygą apie Aleksandrą Curtius, kuris esąs pirmasis imigrantas iš Lietuvos, atvykęs į New Yorką 1659 liepos 4. Esą miesto biblioteka dabar turi visą kolekciją knygų apie Lietuvą — vis tai Nashua lietuvių bendruomenės dovanos.

Sunday Bulletin sausio 20 idėjo žinią ir nuotrauką emigranto iš Lietuvos Sol Feinstone. Į čia jis atemigravęs 1902 m., būdamas 14 metų. Jis virto turtingu fermeriu, intelektualu. Savo gyvenimą skyrė rinkti leidiniam ir dokumentam bei meniniam dalykam apie Amerikos revoliuciją, Washingtono, Hamiltono laiškus... Dabar jis paskyrė 5 mil. įrengti revoliucijos bibliotekai, kuri bus pastatyta jo paties žemėje netoliese nuo Washingtono. Būsimai baigta kovo ar balandžio mėn. Jo patvarkymu, bibliotekos lankymas turi būti nemokamas.

TAUPI ŠEIMININKĖ

Spaudai paruošė dipl. agr. I. Sinkevičiūtė

Maisto produktai	100 gramų turi										Žmogus sunaudoja	
	kalorijų	gali	gali	gali	gali	gali	gali	gali	gali	gali	gali	gali
Obuoliai	0,4	-	14,0	1,3	8,4	84,0	59	0	40			
džiiovinti	1,0	-	60,0	6,1	1,6	31,0	250	0	200			
Kriaušės	0,4	-	14,0	2,6	0,4	83,0	59	0	40			
džiiovintos	1,0	-	61,0	6,5	1,7	29,0	258	0	200			
Apelsinai	0,8	-	14,0	0,5	0,5	84,0	60	0	26			
Zemuogės	1,0	-	9,0	4,0	0,7	85,0	41	-	21			
Avietės	1,0	-	8,0	5,7	0,6	84,0	37	-	20			
Gervuogės	1,0	-	9,0	4,0	0,5	85,0	41	-	20			
Mėlynės	0,8	-	12,0	1,8	0,4	84,0	52	-	20			
Bruknės	0,7	-	13,0	1,8	0,3	84,0	56	-	20			
Serbentai	1,0	-	10,0	4,3	0,7	84,0	45	-	20			
Agurkai	0,9	-	10,0	2,7	0,5	86,0	45	-	20			
Vynuogės	0,7	-	18,0	1,2	0,5	79,0	76	0	61			
džiiovintos	2,0	-	64,0	7,1	1,7	25,0	27	0	21			
Bananai	1,0	-	23,0	0,8	0,9	74,0	98	0,4	93			
Vyniojo saldžios rūgšties	0,8	-	16,0	0,3	0,5	82,0	69	pėda.	40-50			
rūgšties	0,9	-	13,0	0,3	0,5	85,0	57	-	35			
Abrikosai	0,9	-	12,0	0,8	0,7	85,0	53	-	35			
džiiovinti	4,0	-	57,0	4,4	3,7	31,0	250	0	160			
Slyvos	0,8	-	17,0	0,5	0,5	81,0	73	-	40-50			
džiiovintos	2,0	-	53,0	15,0	2,3	27,0	225	0	130			
Rabarbarai	0,7	-	3,0	0,6	0,9	95,0	16	0,4	9			
Riešutai be kiaut.	17,0	63,0	7,0	3,2	2,5	7,0	684	16,0	670			
Riešutai valakin.	17,0	58,0	13,0	3,0	1,7	7,0	663	16,0	650			
Kaštonai valgomieji	6,0	4,1	40,0	1,6	1,4	47,0	227	6,0	220			
Migdolai saldiję	21,0	53,0	14,0	3,6	2,3	6,0	636	20,0	620			
Cukrus	-	-	99,0	-	-	0,1	-	395	-	300		
Baltas	-	-	80,0	-	-	0,3	19,0	300	-	300		
Rūgšties medus	0,3	-	80,0	-	-	0,2	20,0	300	-	300		
Kakavos milteliai	26,0	13,0	41,0	6,3	6,2	7,0	396	18,0	360			
Borakadas	7,0	22,0	65,0	1,8	1,7	2,0	500	5,2	450			
Gilių kava	14,0	16,0	53,0	5,1	3,7	8,0	423	10,0	380			
Uogienės	1,0	-	61,0	2,7	0,4	35,0	242	pėda.	237			
Aviečių sultys	-	-	9,0	-	-	0,5	90,0	33	32			
Aviečių sirupas	-	-	69,0	-	-	0,2	31,0	275	0	270		
Vynių sultys	pėda.	-	16,0	-	-	0,5	83,0	60	pėda.	58		

Didžioji kalorija yra šilumos kiekis, reikalingas vieno kilogramo vandens temperatūrai pakelti vienu laipsniu C.

Suviskintų baltymų gramas duoda organizmui 4, I kalorijos, tiek pat kalorijų duoda ir suviskintų angliavandenių gramas, o suviskintų riebalų gramas duoda 9,3 kalorijos.

Sveiko žmogaus paros raciono kalorizingumas, taip pat būtinai reikalingų maisto medžiagų kiekis, priklauso nuo jo amžiaus, darbo rūšies ir darbo sąlygų.

1. Žmogus, kuris fizinio darbo nedirba, reikalingas per parą 2400 kalorijų.

2. Žmogus, kuris dirba lengvą fizinį darbą, reikalingas 3000 kalorijų.

3. Žmogus, kuris dirba vidutinio sunkumo fizinį darbą, reikalingas 3400 kalorijų.

4. Žmogus, kuris dirba sunkų fizinį darbą, reikalingas 4500-5000 kalorijų.

Kaip matyti iš nurodytų skaičių, sunkesnį fizinį darbą dirbantis žmogus yra reikalingas didesnio kalorizingumo maisto raciono. Kitaip tariant, su maistu kiekvienas žmogus turi gauti tiek kalorijų, kiek organizmas jų sunaudoja.

MAISTO DAVINIO SUDARYMAS

Suaugęs žmogus turi gauti baltymų vieną gramą vienam kūno svorio kilogramui. Sunkiai dirbančiam baltymų normą reikia padidinti. Augantieji, po ligos, nštumo metu reikalingi baltymų daugiau.

Suvalgytų baltymų dalis gali būti nesunaudota ir pašalinta iš virškinamojo trakto su atmatomis, todėl ir susidaro skirtumas tarp suvalgytų ir sunaudotų baltymų kiekio. Ypač tas skirtumas didesnis, kai valgoma augalinės kilmės baltymus.

Baltymų yra įvairiuose maisto produktuose.

Daugiausia baltymų turi šie gyvulinės kilmės maisto produktai: mėsa, žuvis, kiaušiniai, pienas.

Augalinės kilmės maisto produktų daugiausia baltymų turi pupos, žirniai, įvairūs grūdai ir jų gaminiai.

Geriausia vartoti apie 40% gyvulinės kilmės ir apie 60% augalinės kilmės baltymų.

Riebalųinama tiek pat, kiek baltymų, arba mažiau (riebalų kiekį galima mažinti iki minimumo).

Žmogus sveria 56,7 kg. (125 sv.) ir dirba nefizinį darbą. Jam skiriame 2400 kalorijų davinį parai. Baltymų skiriame tiek gramų, kiek žmogus sveria kilogramų, t. y. 57 gr. (2 unc.). Riebalųinama tiek pat, kiek baltymų t. y. 57 gr. (2 unc.)

Baltymų 4,1 x 57 gauname 233,7 kalorijos.

Riebalų 9,3 x 57 gauname 530,1 kalorijos.

Kartu baltymai ir riebalai pagamina 763,8 kalorijos. Iš visų kalorijų kiekio atėmę baltymų ir riebalų kalorijas, surandame, kiek kalorijų organizmas turi pasigaminti iš angliavandenių, 2400-763,8 gauname 1636,2 kalorijų.

Gautąjį skaičių, t. y. 1636,2 daliname iš 4,1, nes tiek kalorijų pagamina vienas gramas angliavandenių, gauname 399 gr. (14 unc.). Vadinas, maisto racionas turi būti sudarytas iš:

Baltymų 75 gr. (2 unc.) — 233,7 kalorijos,

Riebalų 57 gr. (2 unc.) — 530,1 kalorijos,

Angliav. 399 gr. (14 unc.) — 1636,2 kalorijos,

Valgomos druskos (NaCl) — apie 14 gr. (0,5 unc.). Nevisi žmonės vienodą kiekį druskos vartoja; čia daug reiškia įpratimas.

Druskos vartoti kiek galima mažiau.

Vienam kūno kilogramui per parą reikia 35-40 gr. vandens, arba apie 2-3 litrus (2,1 — 3,2 kvortas)

Jei žmogus dirba sunkų fizinį darbą, jam baltymų turi būti skiriama daugiau kaip I gr. vienam kūno svorio kilogramui. Tokiais atvejais baltymų ir riebalų galima skirti iki 1,5 gr. vienam kūno svorio kilogramui. Kadangi riebalai ir angliavandeniai yra energinė medžiaga, todėl riebalus galime tam tikrose ribose keisti angliavandeniais ir atvirkščiai, tik keičiant reikia žiūrėti ne keičiamų maisto medžiagų gr., bet kalorijų, kitaip tariant, reikia keisti ne gramą gramu, bet kaloriją kalorija.

Jei I gr. riebalų pagamina 9,3 kal., o I gr. angliavandenių 4,1 kal. tai keičiant riebalus angliavandeniais, pastarųjų reikia imti (9,3:4,1 = 2,27) 2,27 kartų daugiau negu riebalų.

Apskaičiuojant maisto produktų kalorizingumą, reikia nepamiršti tų maisto produktų sunaudojimo laipsnio.

MAISTO SKANUMAS

Jei žmogui kasdien reikalingas chemiškai gryni baltymų, riebalų, angliavandenių, druskų ir vandens kiekis būtų naudojamas visai nepaisant paruošimo, nepaisant, kad jis būtų skanus, toks maistas jam labai greitai įgrįstų, ir žmogus pradėtų nuo jo atsisakinėti. Neskanus, šlykštus maistas nesužadina skrandžio sulčių išsiskyrimo, o kai nėra virškinamųjų sulčių, tai ir maisto medžiagos pūva, rūgsta, o tai kenkia žmogaus sveikatai.

Skanumo reikalavimas tai nėra kaprizo ar lepumo padarinys — tai būtina sąlyga geram virškinimui.

(Bus daugiau)

PENKTOJI DAILĖS PARODA

Tradicinė paroda, skiriama Vasario 16 pagerbti, šiemet jau buvo penktoji. Joje buvo išstatyti 109 darbai, dalyvavo 43 menininkai. Iš jų tarpo — 12 buvo visai naujų.

Štai tie

parodos dalyviai:

Albina Ambraziejus — 1 pav., Domas Andruška — 1, Eugenija Bernotienė — 2, Aldona Daukantienė-Kidolytė — 1, Albinas Elskus — vitražiniai eskisai — 2, Paulius Gaubys — 1, I. D. Grižė — 1 (buvo triptikas), Regina Ingelevičienė — 4, Mindaugas Jankauskas — 4 skulptūros, Česlovas Janušas — 4, Vytautas K. Jonynas — 1 skulpt., Paulius Jurkus — 3, Jurgis Juodis — 2, Antanas Kairys — 3, Vytautas Kerbelis — 1, Gražina Krasauskaitė-Dragūnevičienė — 4 (du iš jų batika), Vida Krištolaitytė — 3, Gina Kudžmienė-Ingelevičiūtė — 4 (keramika), Pranas Lapė — 2, Nijolė Neda Maceilytė — 1, Anna Mažeika — 4 (batika), Irena Mitkutė — 3 grafika, Antanas Mončys — 2 skulpt., Irena Nemickienė-Vakselytė — 1, Mykolas Paškevičius — 3, Ona Paškevičienė — 4, Jadvyga Paukštienė — 3, Teofilis Petraitis — 3, Sofija Plechavičienė — 2, Gražina Plechavičiūtė-Sullivan — 3, Eglė Reventienė-Sodaitytė — 1, Jonas Rūtenis — 4, Petras Sandanavičius — 3, Juozas Sodaitis — 4, Elena Urbaitytė — 4, Algis Urbelis — 4 graf., Valentina Ūselienė — 1, Zenonas Ūselis — 3, Regina Viliamienė — 2, Aleksandra Vitkauskaitė-Merker — 4 (iš jų dvi skulpt.), Judita Žilius — 1, Kazimieras Žoromskis — 3, Marija Žukauskienė — 2.

Jury komisijos

Paveikslam atrinkti buvo sudaryta jury komisija — Aleksandras Vakselis — komisijos išrinktas pirmininku, Česlovas Janušas — LB apygardos kviestas dailininkas, Jonas Rūtenis — LB apygardos kviestas dailininkas, Kazimieras Žoromskis — N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjungos skirtas dailininkas.

Šiai komisijai teko susipažinti su visais kūrinių, kurie buvo pristatyti į parodą. Atrinkdama laikėsi tam tikrų principų, kuriuos buvo nustatę rengėjai ir

kuriuos sutarė pati komisija. Nė vieno dailininko nebuvo atmes-to. (Vienas buvo nepriimtas, nes paveikslas buvo neįdomus.) Toks nuostatas buvo iš L.B. apygardos pusės — visų bent po vieną darbą priimti. Jury komisija taip ir padarė.

Atrinkdama žiūrėjo, kad paveiklai būtų vieningi, originaliai išreikšti patį autorių. Taip kartais jaunųjų dailininkų nu-bruko vieną ar du paveikslus, kad jų prisistatymas būtų geresnis.

Sudarė sunkumų ir tai, kad ši paroda buvo pirmoji Kultūros Židinyje. Sunku buvo nujausti, kiek galima iškabinti per abu aukštus? Ar galima kabinti koridoriuje?

Komisija pasirinko atsargumo būdą — atrinkti tiek paveikslų, kad nebūtų sunkumų iškabinti abiejose salėse ir posėdžių menėje, nenaudojant koridorių ir prieškambarių.

Komisijai teko ir paveikslus eksponuoti, išdėstyti patalpoje, pasirūpinti jų iškabiniu. Daug sunkumų sudarė, kad salė buvo naudojama įvairiems reikalams — joje buvo dedikacijos aktas, koncertas, Darbininko redakcijos šventė, Vasario 16 minėjimas. Kiek per ją perėjo žmonių? Patalpa jau turėjo bent kelias paskirtis — tai, ir parodos ekspozicijai turėjo nukentėti. Tokia didžioji salė, jei būtų buvusi tik parodai, atrodytų kur kas gražiau ir patraukliau nei dabar kad buvo.

Antroji jury komisija buvo tokios sudėties: Aleksandras Vakselis — pirmininkas, Lietuvių Fondo atstovas, Albinas Elskus — N. Y. apygardos kviestas dailininkas, Česlovas Janušas — Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos atstovas, Vytautas Kašuba — Lietuvių Dailės Instituto atstovas, Vytautas K. Jonynas — N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjungos atstovas.

Ši komisija turėjo paskirti numatytas premijas.

Premijos

Didžiąją parodos atrakciją sudarė premijos. Jų anksčiau ši paroda neturėjo. Buvo bandymų tokias premijas suorganizuoti, buvo net paskirtos garbės premijos, bet piniginių premijų nebuvo.

Penktosios dailės parodos atidarymo metu svečiai ir dalis parodos dalyvių. Sėdi iš k. A. Merker-Vitkauskaitė, K. Žoromskis, Lietuvos gen. konsulas A. Šimutis, vysk. V. Brizgys, A. Vakselis — parodos organizatorius, R. Ingelevičienė, V. Krištolaitytė, stovi — Č. Janušas, A. Daukantienė, I. D. Grižė, Anna Mažeika, E. Reventienė, J. Sodaitis, I. Nemickienė, V. Kašuba, A. Kašubienė, M. Žukauskienė, A. Elskus, G. Kudžmienė, P. Gaubys, J. Rūtenis, Z. Ūselis, V. K. Jonynas, P. Jurkus. Nuotr. V. Maželis

KOVO MĖNESIO PARODOS KULTŪROS ŽIDINYJE

Kovo mėnesį buvo numatytos trys parodos. Pirmoji paroda kovo 16-17 turėjo būti Elenos Kepalaitės. Ji šią parodą atšaukia ir nukelia į tolimesnę datą. Nukelia dėl to, nes šiuo metu yra labai apkrauta. Manhattane vasario mėnesį ji turėjo dvi

Siemet, Kultūros Židinio atidarymo proga, iš Lietuvių Fondo gauta 1000 dol. premija. Rengėjai vedė derybas su mecenatais, kad leistų premiją suskaldyti, bet — Fondas neleido. Ji ir pasiliko tokia — 1000 dol. už parodos geriausią paveikslą.

L.B. apygardos valdyba pirmą kartą parodė ir drąsos ir sumanumo, skirdama savo premijas. Tų premijų buvo net trys. Pirmoji — 300 dol., antroji — 200 dol., trečioji už lietuvišką tematiką — 100 dol.

Skirdami pinigus, jie įrašė ir vieną reikalavimą, kad parodoje būtų išlaikytas balansas. Jei pavyzdžiui, Lietuvių Fondo premija tenka realistui, tai Lietuvių Bendruomenės abi premijos tenka modernistui. Ir atvirkščiai...

Premijos buvo paskirtos tą patį vakarą, vasario 3, kai darbai buvo atrinkti parodai ir išdėstyti salėje.

1000 dol. premija — K. Žoromskiui

Komisija balsavo slaptu balsavimu. Žinia, pradžioje balsai skirstosi, o paskui — glaudinasi ir aiškėja, kam skiriama premija. Balsų dauguma Lietuvių Fondo 1000 dol. premija paskirta dail. Kazimierui Žoromskiui už jo paveikslą "Trečias matavimas".

Kaip atrodo tas paveikslas ir kodėl komisija taip paskyrė?

Parodą lankę matė tą paveikslą. Jis kabėjo salės gale priešais sceną. Visi trys K. Žoromskio darbai buvo sukabinti iš eilės. Pirmasis iš kairės ir buvo atžymėtas premija.

Dail. K. Žoromskis bent kelis kartus keitė savo stilių. Paskutiniosiose parodose jis buvo išstatęs didelio formato paveikslus — kaip paprastai vadindavo mūro sienas ir plakatus. Tai buvo paveikslų ciklas, kuris vaizdavo aptriušusias mūrų sienas, ant kurių auga pelėsiai ir kerpės.

Po to buvo jo plakatų lentos. Iš nuplėšytų plakatų kyšojo realistiniai piešinių gabalai — veidai, raišdės. Tai sudarė savotišką filosofiją, sukėlė žmogaus praeinamumo jausmus.

Jau bus kokie metai, kai jis nusigrėžė nuo tų plakatų lentų ir pradėjo kitaip tapyti. Pirmas išspūdis — jo paveiksle jaučiama trečioji dimensija, trečias matavimas, kažkoks virpėjimas ir spalvų žerėjimas.

Pirma jis ant drobės padeda tonus — sukuria abstraktą. Kartais ten galima įžiūrėti ir debesų formas. Tada visą šį pagrįn-

savo parodas, — vieną individualią, kitą su dviem tapytojais. Buvo išstatytos tik skulptūros. Ir dabar yra pakviesta dalyvauti kitose parodose. Tai techniškai negali suspėti visų reikalų aprėpti.

Židinyje planuota paroda būtų parodžiusi Kepalaitės tapybos darbus. Ji yra ir tapytoja, ir tapybai yra skyrusi nemaža laiko. Yra ir savo tapybos parodas surengusi. Tad visiem bus įdomu pamatyti, ką ji vaizduoja savo tapybos kūriniuose, kaip vaizduoja? Ji yra šakota menininkė — pirma reiškėsi kaip išraiškos šokio kūrėja, paskui perėjo į plastinį meną, susidurdama su tapyba ir su skulptūra. Laukiame tos parodos!

Jono Rūtenio paroda bus kovo 23-24 Kultūros Židinio žemutinėje salėje. Bus išstatyta 30 tapybos darbų.

New Yorko lietuviškai visuomenei jis jau pažįstamas. Pradėjo dailėje reikštis maždaug prieš kokią dešimtį metų, yra ir čia turėjęs savo parodas, yra jas surengęs kitose lietuviškose kolonijose, yra turėjęs parodų tik amerikiečiams.

Ir kas charakteringa tai jo kūrybai?

Pirmiausia atkreipiame dėmesį į paveikslų pavadinimus, — štai šių metų penktojoje dailės parodoje buvo keturi jo paveiksai tokiais vardais: Mėlynos gėlės, Šilainė, Vyturėlio giesmė, Lapkričio sonata.

Šie keturi pavadinimai ir išsako visą J. Rūtenio tematiką ir jo kūrybos pobūdį.

Jo kūrybos dalį sudaro gamtos motyvai, kaip šiuo atveju — mėlynos gėlės. Gėlės jis mėgsta tapyti. Šis gamtos motyvas yra gana mažas, palyginus su kitais motyvais. Štai turime Šilainę.

Pavadinimas paimitas iš J. Aisčio eilėraščio. Tai literatūrinė tema. Ir visoje jo kūryboje rasiame gana daug tokių literatūrinių temų, kurias jam atnešė literatūra. Bent keliose parodose buvo išstatęs Grainio liepą (pagal V. Krėvės skerdžių), kitoje parodoje buvo beržai, paimiti iš Pulgio Andriūšo pasakojimų.

Trečias paveikslas pavadinamas grynai simboliniu vardu — Vyturėlio giesmė. Gali čia nebūti nė paties vyturėlio, gal nėra nė giesmės, bet visa jam sudaro abstraktų išpūdį ir primena giedantį vyturėlį.

Ketvirtoji tema irgi aiškiai pasakyta — Lapkričio sonata. J. Rūtenis mėgsta (gal net ir labai mėgsta) pavadinti savo kūrinius muzikiniais terminais. Ir čia yra pavaizduotos tik lapkričio nuotaikos, kurios jam sukelia sonatos formos išpūdį.

Iš temų pasirinkimų aiškėja ir jo vaizdavimo būdas. Jis nėra realistas. Jis yra simbolistas. Iš gamtos pasiima tik mažą dalelę ir ją apibendrina, stengdamasi perduoti bendrą išpūdį. Todėl

jo paveikslų kompozicijos nėra perkrautos. Viskas palikta paprastai, nesudėtingai, kad pagrindinė tema dominuotų.

Toks jis ir kolorito atžvilgiu. Jis nevarioja daug spalvų viename paveiksle. Paprastai su keliomis spalvomis padaro visą kūrinių, kuriame dominuoja viena pasirinkta spalva.

Mėgsta jis dirbti didesniame formate, kad jo idėja turėtų didesnę erdvę pasiskleisti aplink. Erdvė jam reikalinga ne siužetiniams vystymui, bet grynai nuotakiai išryškinti.

Dirba gana spontaniškai, tai labiau ir mėgsta akrilinius dažus. Tokių drobių sąskambį ar orkestraciją ir pamatysimė šioje parodoje.

Rengėjos — New Yorko birutiečių skyrius. Parodą atidarys Česlovas Janušas, dail. mokytojas.

Romas Viesulas, grafikas, dabar gyvena Philadelphiaje, kur profesoriauja viename universitete, dėsto grafiką. Jis yra plačiai žinomas grafikas, surengęs daugybę parodų, atstovavęs Amerikai tarptautinėse parodose, yra laimėjęs visą eilę premijų, stipendijų, kurios įgalino sukurti ištisus litografijų ciklus. Anksčiau jis gyveno New Yorke, tai čia mieste buvo ne viena jo paroda.

Ką matysime šioje parodoje, skirtoje tik lietuviams?

Nežinia, kokią atranką jis padarys ir ką atveš. Reikia spėti, kad tai bus paskutiniai jo darbai.

Jau kuris laikas, kaip jis dirba didelio formato grafikas. Dažniausiai dominuoja intensyvi juoda spalva. Šalia to mėgsta ir įspaudus, arba reljefus popieriuje. Tie paprastai būna balti; vadinasi, yra baltam popieriui je balti reljefiniai įspaudai.

Paskutiniu laiku jis prie savo grafikų pridėjo ir muziką.

Muzika palydi jo raudų ciklą. Muzika nėra atsitiktinė, bet specialiai parašyta.

Ar ne intriguojanti bus ši paroda? Ji bus kovo 30-31.

APIE VITRAŽĄ IR DAIL. ALBINO ELSKAUS KŪRYBĄ

Ar daug kas iš mūsų žino, kas yra vitražas, kaip jis daromas, kada jis įkopė į katedrų langus, ar dabar jis plačiai vartojamas? Kaip renkami vitražo stiklai, kaip jie deginami, kaip į stiklą įdeginamas piešinys ir spalva? Kas yra skaldyto stiklo vitražas?

I visus tuos klausimus atsakys dail. Albinas Elskus, vitražų meisteris. Šioje srityje jis dirba jau ilgą laiką, New Yorke su partneriu yra nupirkęs seną ir garsią Durhan vitražų dirbtuvę. Šį pokalbį su dailininku rengia Vaizganto Kultūros Klubas kovo 10.

Klubas jaučia pareigą, ir tiesiog būtinybę, arčiau supažindinti su čia gyvenančiais menininkais, su jų technika, su

IŠ DAILĖS GYVENIMO

— Vytauto Maželio fotografijos paroda rengiama rugsėjo 7-8 Kultūros Židinyje.

— Dail. Adomo Galdiko monografija daug kur pristatoma ir aprašoma, bet sunku ją gauti. Ne vienas nusiskundė, kad nežino, kur reikia kreiptis. Lietuviškuose spaudoje kioskuose nėra. Būtų gera, kad knygos organizatoriai pasirūpintų ir tuo — knygą pristatyti į lietuviškus spaudoje kioskus. Ten galės nusipirkti lietuviškos knygos ir dailės mėgėjai.

— Dailios Ramanauskaitės piešinių paroda vyko sausio 5-26 New Yorke. Buvo parduoti visi darbai.

— Dail. Viktoras Vizgirda šiemet mini savo 70 metų sukaktį. Jis yra gimęs 1904 sausio 14. Jo sukaktis jau buvo atžymėta Bostono Kultūros klube sausio 26. Apie dailininką kalbėjo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Apie suaktyvininką ir jo meną bus parašyta ir Darbininke.

— Dail. Regina Jautokaite Chicagoje išrinkta Čiurlionio galerijos direktore. Prieš tai galerijai vadovavo dail. Vanda Balukienė.

— Dail. Adomo Galdiko poirtinė paroda atidaroma Chicagoje, Čiurlionio galerijoje, kovo 15. Bus pristatyta ir monografija apie menininką. Vykdama komitetą sudaro dail. Povilas Kaupas, dail. Aleksandras Marčiulionis, dail. Bronius Murinas ir Antanas Beleska. Rengia Putnamo seselių rėmėja.

— Dail. Vladas Vaitiekūnas pakviestas ir sutiko eiti į Čiurlionio galerijos direktoriatą vie-nuoliktuoju direktoriumi. Jis taip pat yra Lietuvių dailininkų sąjungos pirmininkas.

— Drezdeno leidykla "Verlag der Kunst" drauge su "Vaga" rengia leidinį apie M. K. Čiurlionį. Albume numatoma reprodukuoti apie du šimtus tapybos ir grafikos darbų (apie 50 reprodukcijų bus spalvotos). Kaip žinoma, Vakarais senesniai buvo pasiekę jaunųjų Lietuvos kultūrininkų laiškas, kuriame jie kritikavo nesirūpinimą Čiurlionio palikimu ok. Lietuvoje ir prašė tautiečių užsienyje pagalbos dailininko kūrybai įamžinti. (E)

— Dail. L. Urbonas, gyvenęs Australijoje, per trejus pastaruosius metus surengė keturias savo darbų parodas įvairiose meno galerijose. Šiuo metu jis planuoja pastatyti namą 80 mylių nuo didmiesčio įsigytame sklype, įsteigti jame studiją ir meno galeriją.

— Dail. Antanas Tamošaitis gavo užsakyką iš Frontenack Women's Institute sukurti didelio formato kilimą — paveikslą. Instituto narės pagal jį gamins kilimą ir padovanos Kingstono miesto rotušei. Vienas A. Tamošaičio sukurtas kilimas, austas Kingstono audėjų, jau yra rotušėje. Be to, dail. A. Tamošaitis ruošia kilimą Anapilio sodybos salei prie Toronto.

Dail. Kazimierui Žoromskiui (d.) įteikiama Lietuvių Fondo 1000 dol. premija, atidarant penktąją dailės parodą vasario 9. Įteikia Lietuvių Fondo atstovas Aleksandras Vakselis, už jų dešinėje — parodos atidarymui vadovavęs Jonas Rūtenis. Nuotr. V. Maželis.

(nukelta į 11 psl.)

(nukelta į 12 psl.)

PHILADELPHIA, PA.

Vasario Šešioliktoji

Vasario 16, šeštadienį, iš pat ryto didžiulė lietuviška trispalvė plevėsavo prie miesto rotušės.

Tą pačią dieną šią šventę paminėjo lituanistinė mokykla.

Bendruomenės Balso radijo programos kultūrinė dalis buvo skirta Vasario 16-ajai. LB apylinkės pirmininkas J. Lukas tarė trumpą, bet sodrų įvadinį žodį.

Prof. dr. J. Puzinas buvo paruošęs montažą, kurį pakaitomis skaitė aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokiniai A. Kananavičiūtė ir A. Šalčiūnas.

Montažo turinys yra vertas rimto dėmesio. Neperkrautas datomis bei vardais. Spalvingu žodžiu ryškiai iškelti laisvės kovų vaizdai, vedę į Nepriklausomybės akto pasirašymą. Šiuo montažu galėtų pasinaudoti ir kitos radijo programos ar mažesnių kolonijų minėjimai.

Su džiaugsmu tenka paminėti, kad skaitytojai buvo gerai pasiruošę: montažą perdavė labai gražia; aiškia ir taisyklinga lietuvių kalba.

Angliškai kalbantiems lietuviams Vasario 16-osios minėjimas per BB radiją įvyko vasario 9; vadovavo p. p. Mironai.

Vasario 17, sekmadienį visose trijose lietuvių parapijų bažnyčiose vyko pamaldos su tai dienai pritaikytais pamokslais.

Šv. Andriejaus bažnyčioje pamaldos praėjo ypatingai iškilmingai, dalyvaujant gausiam tikinčiųjų būriui ir organizacijom su vėliavomis.

Procesiją vedė kryžius, asistuojamas dviejų palydovų su žvakėmis. Jį sekė veliavos, kurių asistą sudarė skautai, ateitininkai ir organizacijų atstovai, altoriaus aukų nešėjai, skaitytojas lektorius LB Pietryčių apylinkės pirmininkas V. Volertas ir kun. K. Sakalauskas.

Mišių metu įspūdingai giedojo Vilties choras, diriguojamas L. Kaulinio. Tai dienai pritaikytą pamokslą pasakė kun. K. Sakalauskas.

Pamaldos buvo baigtos tautos himnu.

Iškilmingas Vasario 16 akto minėjimas vyko Muzikinio Klubo didžiojoje salėje.

Kukliai papuosta scena sudarė gana jaukų ir estetiškai patrauklų vaizdą. Čia tenka prijungti ir K. Čikoto pastangas; jis atvežė penkis dekoratyvių gėlių vazonus, kurie labai pagyvino scenos frontą.

Abiejose scenos pusėse buvo išrikuotos veliavos.

I minėjimą atsilankė kongresmanas W. J. Green, Pensilvanijos gubernatoriaus ir Philadelphijos burmistro atstovai.

Minėjimas buvo pradėtas LB Philadelphijos apylinkės pirmininko J. Luko žodžiu.

Vilties chorui sugiedojus JAV himną, kun. P. Jaraška sukalbėjo maldą. Chorui giedant "Kritusiems didvyriams", buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę.

Kadangi choro dirigentas jau bažnyčioje pasijuto stipriai sunegalavęs, tai salę jį pavadavo kompozitorė sesuo Bernarda.

Lietuvos Nepriklausomybės aktą su trumpa įžanga gražiai perskaitė A. Kananavičiūtė ir A. Šalčiūnas.

Antrojo daly pirmas kalbėjo kongr. W. J. Green, kurį pristatė Lietuvių Bendruomenės centro valdybos vicepirmininkas Algis Gečys. Reikia pasidžiaugti, kad jo žodis buvo aiškus, nuoširdus ir užsiangauzojas. Klausytojai net kelis kartus jį pertraukė savo plojimais.

Toliau kalbėjo gubernatoriaus ir burmistro atstovai, kuriuos pristatė teisininkas dr. J. Stiklorius. Jų kalbos buvo nuoširdžios ir šiltos. Klausytojai išreiškė jiems padėką plojimais.

Paskutinis kalbėtojas buvo LB tarybos narys dr. P. Vileišis, kurį klausytojams pristatė V. Volertas. Dr. P. Vileišio žodis tikrai buvo nuoširdus ir tikrai buvo skirtas klausytojams. Ne akademinės frazės, bet realybė, įvykiai, optimizmas, mūsų pastan-

gų darnos reikalai. Tai mintys, kurios sudarė jo kalbos turinį. Klausytojai daug sykių jam plojo ir, atrodo, buvo nuoširdžiai jam dėkingi.

Minėjime dalyvavo ir Sibiro tremtinys Jonas Kreivėnas, vos prieš tris savaites atvykęs į šį kraštą pas savo šeimą. Dr. P. Vileišis paprašė jį ir jo šeimą atsisotiti, o minėjimo dalyviai pasveikino juos audringais plojimais.

Po kalbų buvo priimtos rezoliucijos, kurias perskaitė dr. J. Stiklorius.

Trečiąją minėjimo dalį pradėjo Vilties choras, padainuodamas: "Oi, kad išauštų" — J. Zilevičiaus, "Mergužėle, lilelėje" — J. Bendoriaus, "Oi lekia, lekia" — M. K. Ciurlionio, "Einu per kiemą" — B. Jonušo ir "Pirmyn į kovą" — A. Aleksio.

Chorui akomponavo Anelė Kaulinytė.

Programos užbaigai spalvingą žodį tarė V. Volertas, pakviėdamas visus dalyvius sugiedoti tautos himną.

-o-

Minėjimas baigėsi, bet liko nemažas pluoštas įspūdžių, kurių vienąs kitas vertas dėmesio.

Minėjimas pradėtas punktualiai. Tęsėsi nepilnas dvi valandas. Tai džiuginas reiškinys.

Dalyvavo apie 400 žmonių. Mūsų kolonijai tai per mažas skaičius ir turėtų kelti rūpestį.

Laisvinimo reikalam aukų, dar negalutinais daviniais, surinkta virš 1000 dol. Ši suma yra per maža. Reikėtų dėti visas pastangas pasiekti ir tuos, kurie neaukojo.

Reikšminga tai, kad į minėjimą atsilankė ABC televizijos stoties foto reporteris ir filmavo. Vakare per 6 kanalą buvo apie šį minėjimą pranešta, pailiustruojant jį vaizdais. Tai, žinoma, rišosi su kongresmano dalyvavimu, bet tai buvo ir mūsų jaunųjų politikų pastangų vaisius. Kiek nemalonu, kad nesugebėjom svecio tinkamai išlydėti. Turėtume būti apdairėsniai.

Išsiskirstė su pakilia nuotaka, lydimi pasitenkinimo. Tai jau laimėjimas.

Vilties choro nauja plokštelė

Vilties choras vasario 10 baigė įrekoruoti naują plokštelę, pavadintą "Gelbėk mus".

Plokštelė skirta religinėms giesmėms, kurių bus 18. Bus ir kompozitoriaus Č. Sasnausko kūrinys "Skubink prie kryžiaus", kurį atliko trio — solistė O. Pliuskonienė, smuikininkė B. Pumpulytė ir pianistė A. Kaulinytė.

Choras plokštelę dedikavo šv. Andriejaus parapijai, jai švenčiant 50 metų aukstinį jubiliejų. Tai gražus choro gestas.

Kai įsigysim šią naująją plokštelę, gal nė nenujaušim, kiek ji pareikalavo darbo, pastangų, laiko ir vargo. Didžiausią šio darbo našta nešė dirigentas Leonas Kaulinis, nuoširdžiai talkinamas viso choro kolektyvo. Techniškoji darbo dalis gulė ant choro pirmininko V. Šalčiūno pečių. Jie visi tęsė, ir apie balandžio pradžią ši plokštelė pasirodys ir, manau, bus sutikta šiltai.

-o-

Vilties choras ruošiasi pavasario koncertui, kuris numatytas balandžio 20.

Programoj, be Vilties choro, dalyvauja solistai Irena Stankūnaitė ir Liudas Stukas.

Balfo rūpesčiai

Metinė Balfo rinkliava oficialiai baigėsi sausio 13.

Iki tai dienai surinkta per 950 dol. Philadelphijos didžiajai lietuvių kolonijai, ypač lyginant su praėjusiomis rinkliavomis, ši suma tikrai yra maža.

Balfo vadovybė žino, kad eilė biznierių ir kitų asmenų liko nuošaliai — jų aukų nėra.

Balfui skirta auka mūsų skurdžiais nepadarys ir ekonomiškai nesužlugdys, o vargstančiam labai daug padės.

Aukas galima įteikti bet kuriam valdybos nariui arba šv. Andriejaus parapijos klebonijoj.

Ad. G.

Newark, N. J. prie City Hall rūmų iškeliama lietuviškoji trispalvė. Iš k. miesto majoras Kenneth Gibson, prel. Jonas Scharnus, Vladas Audėnas—LB apylinkės pirmininkas, Frank Vaškas — vyčių veikėjas ir tautinių šokių grupės Liepsna šokėjos: Audrė Pociūtė, Danutė Audėnaitė, Lina Normantaitė ir Loretta Minkevičiūtė.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

Vasario šešioliktoji

Vasario 16 dieną Lietuvos atstovą J. Kajecką vizitinėmis kortelėmis pasveikino Valstybės Sekretorius, jo pavaduotojas, Valstybės pasekretoris politiniam reikalui, e. JAV-bių protokolo šefo p., keli Valstybės sekretoriaus padėjėjai (Assistant Secretaries of State) bei Valstybės departamento teisinis patarėjas.

L.B.V. Krėvės Šeštadieninė mokykla šventė Vasario 16

Minėjimą pravedė mokytoja N. Kailienė, Ji mum parodė ir išaiškino skaidres iš įvairių Lietuvos vietovių. Ypatingai įdomios buvo apie Baublių, kuriame yra įrengtas muziejus.

Visi skyrėsi — nuo darželio iki 10-to, — atliko programą pasirodymais. Žmonių nedaug buvo, bet tiem, kurie atėjo, programa patiko.

Darželis ramiai sėdėjo. Visi vaikučiai turėjo padarytas mažas lietuviškas vėliavėles. Scenoje jie šoko ir dainavo visų mėgiamą "Pučia vėjas". Prie jų prisijungė pirmas ir antras skyriai.

Trečias ir ketvirtas skyriai deklamavo ir skaitė eilėraščius. Visi mokėjo ir niekas nepamiršo. Šeštas skyrius skaitė savo kūrybą apie Lietuvą ir laisvę. Septintas ir aštuntas skyriai vaidino Vidos Bendžiūtės, 8-to skyr. mok., parašytą vaidinimą — "Kęstutis ir Birutė". Vaidinimas buvo rimtas, bet kartu ir juokingas. Mokiniai patys pasiskirstė rolėmis ir labai gerai vaidino. Dešimtas skyrius skaitė eilėraščius, gal truputį nuobodžiai — sausiai. Maži pradėjo kosėti, kalbėtis su kitais.

Programą baigėme sudainuodami keletą dainelių. Mūsų programa, gal nebuvo geriausia, bet buvo mokykloje sukurta, visi bandė Vasario 16 pasijusti kaip tikri lietuviai!

Lidija Radikaitė (8 skyr. mok.)

ATVYKSTA V. K. JONYNAS

Kovo 10, sekmadienį, į Philadelphiją atvyksta dailininkas V. K. Jonynas ir sutiko duoti lietuviškajai visuomenei savo dailės ir skulptūros darbų apžvalgą, pademonstruodamas iš skaidrių.

Ši kultūrinė popietė ruošiamą norint sudaryti progą mūsų visuomenei pasigrožėti jo atskaitais laimėjimais ir arčiau pažinti iškilųjį dailininką, kurio kūriniais puošėsi ir puošiasi Vatikano paviljonas New Yorke, šv. Petro bazilika Romoje, Marijos šventovė Washingtone, visa eilė pasaulinių meno muziejų, bažnyčių ir institucijų.

Popietė įvyks kovo 10, po lietuviškų pamaldų, šv. Andriejaus parapijos salėj, 1913 Wallace St.

Visi kviečiami ir laukiami. Popietę rengia Philadelphijos ateitininkai sendraugiai. J

Raštais bei vizitinėmis kortelėmis Lietuvos atstovą pasveikino taip pat kelių draugiškų Lietuvai valstybių ambasadoriai.

Lietuvos atstovs visiem jį sveikinusiems tuojau atitinkamai padėkojo.

-o-

Lietuvos atstovą ir poniją O. Kajeckienę asmeniškai sveikino Vasario 16 dieną atsilankiusieji į jų rengtą priėmimą pasiuntinybėje. Svečių tarpe buvo keli Baltųjų Rūmų, Valstybės departamento bei Amerikos Balso aukšti pareigūnai, diplomatinio korpuso Washingtono dekanas Nikaragos ambasadorius, bei keli Lietuvai draugingų valstybių atstovai.

Atsilankiusių tarpe taip pat buvo Winchester markizė su savo broliu dr. Joel Pawry, ponija Arthur Bliss Lane, našlė buvusio Baltijos valstybės JAV ne-

BRIDGEPORT, CONN.

Minėjom Tautos Dieną

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktis buvo paminėta sekmadienį, vasario 24. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje klebonas kun. F. Pranckus aukėjo mišias už Lietuvos laisvę ir pasakė tai progai pritaikytą pamokslą. Kun. Pranckus, net ir po to, kai grynai lietuviška parapija buvo sujungta su amerikietiška, visa eilė metų kaip nuoširdžiai ir nepailstamai stengiasi suburti plačiose apylinkėse išsibarsčiusius lietuvius.

Parapijos salėje 4 val. po pietų susirinko nemažas būrys apylinkės lietuvių ir lietuvių kilmes amerikiečių. Pastaruosius patraukė tai, kad vietos laikraštyje ir specialiais pakvietimais buvo pranešta, jog šalia pagrindinio kalbėtojo dr. P. Vileišio angliškai Tautos Šventės proga į publiką prabilis Bridgeporto apylinkėse gerai žinomas buvęs CBS ir WICC radijo stoties meteorologas Walt Devanas, kuris dažniais atvejais savo koncertus pranešimus pajavirindavo lietuvių tautosakos kritulėliais. Sutraukė žmones ir tai, kad buvo pranešta, jog meninę programą dalį atliks New Yorko jaunimo tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės.

Kun. Pranckus sukalbėjo invokaciją, o sugiedojus abiejų tautų himnus ir perskaičius gubernatoriaus Meskill proklamaciją, kalbėti pakviestas Walt Devanas. Šiuo metu jis profesoriaus Bridgeporto universitete, vaidina ir režisuoja vietinio Polka Dot teatro pastatymuose. Nors jis visai gerai kalba lietuviškai, šį kartą į publiką prabilo anglų kalba, nes jo tikslas buvo parodyti jaunimui, kokios garbingos praeities yra lietuvių tauta ir kaip gera būti jos nariu. Papasakojo apie savo jaunystės abejones ir skeptiškumą lietuvių atžvilgiu ir sąmoningą, aktyvų už-

paprasto pasiuntinio ir igalio to ministerio, buvęs valstybės pasekretoris Loy Henderson, buvęs Valstybės departamento Rytų Europos skyriaus direktorius H. C. Vedeler, keli dvasininkai, keli aukšti kariskiai, The Riggs Banko vadovybės pirmūnai, keli universitetų profesoriai, estų, latvių ir ukrainiečių organizacijų pirmūnai bei keli respublikonų partijos tautybių komiteto nariai, kurių tarpe — ponija Claire Lee Chenuault. Priėmėme taip pat dalyvavo JAV Lietuvių organizacijų Washingtono atstovai bei Washingtono lietuvių kolonijos nariai.

Viso svečių buvo apie 150.

-O-

Ligi 1974 vasario 14 imtinai, pagal Congressional Record, JAV Kongrese Vasario 16 proga kalbėjo apie Lietuvą 4 senatoriai ir 11 Atstovų Rūmų narių.

siangažavimą savo tautai, kai pasiekė 20 metų amžių. Suminėjo daug lietuvių, pasižymėjusių įvairiose Amerikos gyvenimo srityse, davę pavyzdžių iš savo patirties, kaip kiekvienas individualiai gali informuoti amerikiečius apie Lietuvą. Šie jo žodžiai susilaukė didelio jaunimo dėmesio.

Pagrindiniu minėjimo kalbėtoju buvo Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys, šiuometinis Waterburio LB apylinkės pirmininkas, plačios veiklos ir gilios patirties dr. P. Vileišis. Jo žodžiai buvo optimistiški, padrašinantys ir sustiprinantys. Išvardijo daugelį atvejų, kaip organizuota ir pavienių lietuvių veikla vis plačiau ir plačiau skleidžia pasaulyje Lietuvos vardą, ir to pasekoje įgyjame savo tautai draugų, kurie, sužavėti vienos mažos tautos atsparumu, ryžto ir pasiaukojimo už laisvę, progai atsiradus, pratęsia mūsų darbą. Dr. Vileišis, nepaisant dabartinio Lietuvos vargų, pramato jai šviesią ateitį. Jo žodžiais tarant, Lietuvos niekas lig šiol dar neišlaikė pavergtos, neišlaikys ir dabartiniai pavergėjai.

New Yorko jaunimo tautinių šokių grupė šioje apylinkėje buvo pirmą kartą matyta. Šie puikiai susižokę, drausmingi, grakštūs ir mačionūs jaunuoliai tiesiog užkrėtė žiūrovus tautinio šokio įkarščiu. Bridgeport Telegram & Post korespondentas, žiūrėdamas tų šokių, entuziastingai pareiškė, kad jei mokytų bent porą žingsnių, išoktų ratan ir drauge sužūtų "Subatėlę". Kiekvienas šokis įvestas pačios J. Matulaitienės paruošto, Algio Bružo perskaityto poetiško apibūdinimo. Akordeonu palydimi A. Razgaicio, jie sušoko aštuonis šokius — be jokios pertraukos, be jokios atvangos — Sukčių, Landutę, Subatėlę, Ozėlį, Dviejų Jonkelių pyne, Kepurinę ir Malūną.

Paminėta Vasario Šešioliktoji

NEWARK, N.J.

Metų pradžioje išrinktoji nauja LB apylinkės valdyba vasario 16 surengė gražiai pavykusį Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimą. Minėjimas buvo pradėtas švč. Trejybės parapijos bažnyčioje, kur ta proga mišias aukėjo parapijos klebonas prelatas Jonas Scharnus. Šventės proga jautrų pamokslą pasakė svečias kun. Vytautas Pikturna, o auką prie altoriaus atnešė tautiniais drabužiais pasipuošę apygardos globėjo veikiančios tautinių šokių grupės Liepsna dvi šokėjų poros. Bažnyčioje giedojo parapijos choras. Vėliau asistavo vietinio veteranų posto vyrai ir moterys. Pamaldom pasibaigus prie lietuviško kryžiaus buvo padėtas vainikas žuvusiųjų už Lietuvos laisvę garbei.

Vėliau visi pamaldų dalyviai rinkosi į tos pat parapijos salę šventės akademinė daliai. Minėjimą pradėjo apylinkės pirmininkas Vladas Audėnas, pakviėdamas invokaciją sukalbėti parapijos kleboną. Vėliau šešt. mokyklos mokinys ir Liepsnos šokėjas Petras Audėnas perskaitė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą. LB Tarybos narys, NJ Lietuvių Tarybos ir NJ Jungtinio Komiteto pirmininkas Valentinas Melinis perskaitė naujojo NJ gubernatoriaus Brendan T. Byrne proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-tąją Lietuvos Nepriklausomybės diena. Jis kartu su LB NJ apygardos pirmininku ir pasirūpino šią proklamaciją gauti. Šešt. mokyklos mokinys Jonas Didžbalis perskaitė Newarko miesto majoro Mr. Gibson proklamaciją, kurią parūpino uolus Vyčių veikėjas Frank Vaškas. Šventės proga per visą savaitę prie miesto valdybos rūmų kabojo ir Lietuvos trispalvė.

Pagrindinį šventės žodį pasakė LB Krašto Valdybos pirmininkas Juozas Gaila. Trumpame žodyje prelegentas ypač pabrėžė Lietuvai nepalankius tarptautinės ir JAV naujosios politikos reiškinys, kurių įtakoje ir JAV atsakingų politikų pareiškimai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalu kasmet darosi vis blankesni. Tokiom aplinkybėms susiklosčius, prelegentas ragino visus dar labiau suglaudinti lietuvių gretas ir įvairiais būdais veikti Amerikos viešąją opiniją, kad Lietuvos klausimas būtų kuo dažniau primenamas įvairiose Amerikos valdžios įstaigose ir viešąją nuomonę formuojančiose institucijose.

Prelegento žodžiui pasibaigus, Liepsnos šokėjas Arūnas Bitėnas perskaitė iš anksto paruoštą rezoliuciją, kuri bus išsiuntinėta JAV prezidentui, Valstybės sekretoriui, JAV delegacijos prie JT pirmininkui ir JAV Senato ir Atstovų Rūmų nariams iš NJ.

Minėjimą pajavairino Liepsnos šokėjai, darniai ir gyvai sušokdami Prienų suktutį, jurginėlių, vestuvių polką, žiogelį, blezdiniginį jonkelį ir malūną. Grakštiems šokėjams buvo labai smagiai paklota. Šokiam vadovavo Birutė Vaičiūnaitė, o šokius akordeonu palydėjo Rūta Raudytė ir Vida Kvedaraitė.

Pabaigai visi dalyviai buvo pavaišinti kava ir namų darbo kepiniais. Vaisėmis pasirūpino valdybos vicepirmininkė Jadvyga Baltrušaitienė, Nijolė Miknevičienė ir Nijolė Audėnienė.

Laisvinimo darbam buvo surinkta per 600 dol., bet aukų tikimasi surinkti ir daugiau, nes nevisi šiame minėjime galėjo dalyvauti. Stambiausia dienos aukotoja buvo dr. Rožė Šomkaitė, Lietuvos laisvinimo darbam paremti paklojusi visą šimtine.

G. I.

K. J.

KAS NUAUDĖ IR PADOVANOJO JUOSTĄ KULTŪROS ŽIDINIUI?

Per Kultūros Židinio dedikacijos iškilmes, per Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą visi scenoje matė gražią lietuvišką juostą, kuri apjuosė Vytį ir išsilankstė per visą galinę draperiją. Ne vienas klausė: kas ją nuaudė ir kaip ji čia atsirado?

Tą juostą nuaudė ir Kultūros Židiniui padovanojo Milda Kvedarienė, žinoma lietuviškų juostų audėja. Kas yra lankęs lietuviškų audinių parodėles, Kaziuko muges, tas turėjo susidurti su šia pavarde, turėjo matyti jos audinius ir turėjo pastebėti blondinę, nuolat besišypsančią pačią audėją.

Siame rajone bene bus ji vienintelė audėja profesionalė — visą laiką skyrusi audimui, lietuviškai juostai. Jos namai — audėjos namai, kur pilna siūlų, pilna medžiagų ir staklių. Ir pilna juostų!

Milda Kvedarienė, išaudusi ir padovanojusi Kultūros Židiniui 1 pėdos pločio ir 20 jardų ilgio lietuvišką juostą.

Pradėjus planuoti K. Židinį, ji ir pasižadėjo prisidėti su savo auka — su lietuviško rašto juosta, su tokia juosta, kuri tikėtų ir papuoštų didingus namus.

Ji ilgai planavo, atliko bandymus, kaip geriau austi, kokį raštą panaudoti. Pačiai juostai išausti ir atbaigti reikėjo keletos savaitių darbo. Atidėlioti nebegalėjo, nes dedikacija buvo čia pat. Tad nustūmėsi kitus audimus į šalį, ji ir padarė šią dovaną.

Juosta yra 12 colių pločio ir 20 jardų ilgio. Imponuoja jos dydis. Tai milžiniškos juostos, ji ir tinka papuošti šį milžinišką darbą. Jos svoris turėtų būti per dešimtį svarų. Austa iš lininių ir vilnonių siūlų. Spalvas ir raštą audėja pasirinko kas arčiausia mūsų seniesiems drabužiams.

Pilkame lino fone pinasi lietuviški raudoni ornamentai, jie eina ir eina ritmingai besikartodami. Galuose juosta užbaigiama ilgaus kutais. Ją scenoje didžiosiomis iškilmėmis pakabino dail. Česlovas Janušas, ir jos pakabinimui sugaišo 3 valandas, kol simetriškai išlankstė aplinkui Vytį.

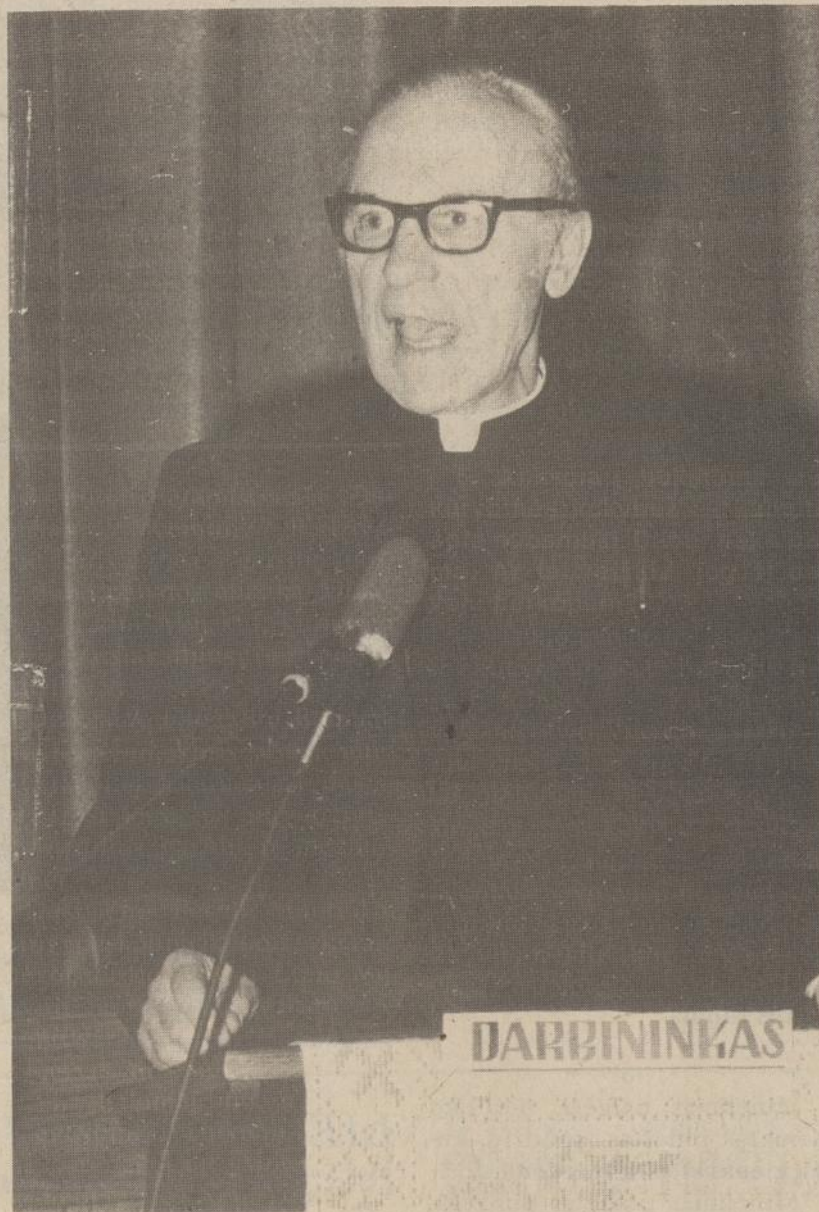
Darbininko 8 nr., Skautų Pastogės skyriuje buvo netiksliai parašyta, kad tai esanti Elizabetho skautų dovana. Tai jos, audėjos Mildos Kvedarienės, asmeninė dovana Židiniui.

Tai dovanai įteikti pasirinko iškilmingą skautų sueigą, nes ir ji pati reiškiasi skautuose. Be to, tai buvo ir paskutinė gera proga įteikti prieš Kultūros Židinio atidarymą. Į tą sueigą pati atvažiavo negalėjo. Tai juostą atvežė jos sukuria Alė ir sesuo Audronė Bartytė, kuri gyvena Elizabethėje. Įteikimo metu donatorės faktas, atrodo, nebuvo reikiamai išryškintas, kad paskui skautų skyriuje aprašant, atsirado netikslumų.

-o-

Milda Kvedarienė gyvena 5 Drum St., Iselin, New Jersey, 08830, tel. (201) 283-1981.

Mieloji Milda, atnešusi tokią originalią krautinę dovaną Židiniui, tegu nepavargsta savo audimo darbe. Tegu iš savo dienų savo jautriais pirštais, jautriomis akimis išaudžia daug daug lietuviškų juostų! (p.j.)

Kun. Stasys Yla Darbininko redakcijos šventėje vasario 16 kalba apie praeitų metų kultūrinį gyvenimą. Nuotr. Lino Vytuvio

KULTŪRINIS MŪSŲ GYVENIMAS 1973 METAIS

Į Darbininko redakcijos klausimus atsako kun. prof. Stasys Yla

1. Ar kultūrinis gyvenimas išliko toj pačioj apimty, ar kas pasikeitė praėjusiais metais?

— Kultūrinė veikla buvo pakankamai šakota, nesakau, kad išplėta ligi pageidautino lygio. Kultūrinis interesų plotis ir įvairumas, atrodo, nepasikeitė. Vienas dalykas tačiau būdingas: "1973 metai nebuvo masinių susilėkimų, dainų ir šokių, ugningų demonstracijų, didelio viešo pasiskardavimo metai. Buvo labiau susikaupimo savyje, ne paviršiaus, bet intelektualinio gilumo metai" (K. Brd., Draugas 1973.XII.29).

2. Ar neturite įspūdžio, kad kultūros kūrėjai ir skleidėjai yra daugiau vyresnioji karta? Jei taip, ar ji neišsisems su metais?

— Tokio įspūdžio neturiu ir jam nematau pagrindo. Be mano kartos, kuri nėra pati vyriausia, kultūriname gyvenime aktyviai reiškiasi bent ketvertas jaunesnių kartų. (Galėčiau jas išvardinti ypač literatūroje.) Kūrybinės kartos skaičiuojama mažesniu amžiaus skirtumu. Jos ateina lyg bangos su skirtingu įnašu ir įsilečia į kitas. Kartų "persiliejimas" vyksta organiškai išbrendimo keliu, dėl to jo beveik neįmanoma. Neįmanoma ir dėl to, kad ateina kaip atskiri individai, o ne kaip masinė grupė.

5. Anksčiau būkštauta dėl kūrybinės kokybės — kalbėta apie nuosmukį. Dabar nekalbama. Ar tai reiškia, jog ši pavoju perkopėm?

— Tokio pavojaus, manding, ir nebuvo; greičiau buvo tik nesusipratimas. Kūrybiniame vyksme buvo, yra ir bus visko — nuo pelų ligi perlų. Talentai neišauga be bandymų, o šie dar nėra kokybė. Ne visad šedevrus "gamina" ir subrendę talentai. Savo viršūnės net pasaulinio garso kūrėjai pasiekia tik vienu kitu kūriniu, niekad visa savo kūryba. Nebūtų kokybės, neturėtume iš ko atrinkti ir kokybės.

4. Kas ir kokiuose žanruose prasiveržė mūsųose į ryškens viršūnę praėjusiais metais?

— Poezijoje pasirodė, rodos, dvylika: Bradūnas, Brazinskas, Bilaišytė (pati jauniausia), Gustaitis, Minelga, Narūnė, Petraitis, Pūkelevičiūtė, Slavėnienė, Šlaitas, Šmaižienė, Švalkus. Trys iš jų rašė vaikams, Pūkelevičiūtė — net tris knygeles. Arti savo viršūnės, sakyčiau, yra du — Bradūnas ir Šlaitas. Pirmasis tebeina į tautos būties gelmes ir paskutiniu savo rinkiniu "Pokalbiai su karalium" bus pasiekęs poetinės prasminės sintezės. Šlaitas rinkiny "Pro vyšnių sodą" tebėra toks pat nepaprastai paprastas ir nuoširdus, žmogiškas ir religiškas.

5. Kas buvo išskirtina beletristikoj ir dramoj?

— Iš beletristikos pasiskardeno, rodos, dešimt: Baronas, Bindokienė, Erlėnas, Gliauda, Jankus, Kralikauskas, Jankutė, Alė Rūta, Slavėnas, Švaistas. Stipriausi ir brandžiausi bus bene

šie keturi: Baronas "Abraomu ir sūnum" (laimėjęs premiją ir dvi laidas), Gliauda "Sunkiausi keiliu", Jankus "Užkandžiu" ir Kralikauskas "Tautvila". Pastarasis romanas (ketvirtas mindauginė serijoj) žodžiu ir stilium neabejotinas deimaniukas. Iš dramaturgų vienintelis buvo Landsbergis, stiprus kaip ir anksčiau, šį kartą įvedęs mūsų lietuviškon scenon šventąjį ir tautos globėją Kazimierą savo "Vėju gluosniuose ir gluosniais vėjuje". Tai "originalus savo struktūra, sceniškumu, aktualumu, dinamiškais dialogais" kūrinys (Visvydas, Draugas 1974.II.2).

Bendrai, pernykštė "laisvojo pasaulio lietuvių literatūra tiek kiekybiniu, tiek kokybiniu atžvilgiu pralenkė eilę kitų ankstesnių metų" (K. Brd., t. p.).

6. Ką pasakytumėte dėl dailės ir muzikos? Ar buvo kas išskirtina?

— Galėčiau pakartoti, ką kiti pastebėjo. "Dailės galerijose 1973 metais parodų skaičius gal buvo kiek mažesnis negu ankstesniuose metuose. Tačiau parodų lygis visur aiškiai pakilo. Muzikiniame gyvenime kokių nors išskirtinių veikalų nesukurta (arba neatspausdinta ir neišgirsta scenoje), bet gerų koncertų netrūko ir muzikinis interesas žmonėse buvo pakankamai stiprus" (K. Brd., t. p.). Beje, Adomas Galdikas susilaukė profesionališkai paruoštos monografijos anglų kalba. A. Kezys, S.J., parengė stambių iliustruotą leidinį "Lietuvis dailininkas išeivijoje".

7. Kas buvo pastebėtina religinės kultūros srityje?

— Pernai įsikūrė trys kultūros židiniai: Detroito prie naujosios bažnyčios, Toronte prie būsimosios ir Brooklyne prie pranciškonų vienuolyno. Tai liudija mūsų išeivijoje esamą bent institucinį ryšį tarp Bažnyčios ir kultūros. Išleistas čionai, naujai verstas Lietuvos, gera kalba Naujasis Testamentas. "Krikščionis gyvenime" serijoje išėjo A. Maceinis "Krikščionis pasaulyje" ir J. Gutauskas "Dievas šiandien". Keletas parapijų, kaip kasmet, rengė religinius koncertus. Vargonininkų-Muzikų Sąjunga buvo paskelbusi lietuviškų mišių konkursą, ir jį laimėjo muz. Gediminas Šukys.

8. Ką praėjusieji metai davė mokslo srityje?

— Turėjome LKM Akademijos VIII suvažiavimą, II Mokslo Simpoziumą, Lituanistikos Instituto IV suvažiavimą Amerikoje ir XX Studijų Savaitę Vokietijoje. Skaityta nemaža referatų iš įvairių mokslo sričių (jie bus atspausinti vėliau). O pernai paskelbta Lituanistikos Instituto Darbų III tomas ir pakartoti I ir II tomai LKMA Suvažiavimo Darbų. Kiti svarbesni mokslo darbai: J. Griniaus "Veidai ir problemos lietuvių literatūroje", Pr. Skardžius "Lietuviški tarptautinių žodžių atitikmenys", V. Trumpas "Napoleonas, Baltija, Amerika", St. Jankausko "Veterinarinė medicina Lietuvoje".

9. II Mokslo Simpoziume buvo iškiles klausimas dėl čia gimusiųjų intelektualų bei profesionalų per mažo įsijungimo į kultūrinį bei visuomeninį mūsų gyvenimą. Kaip į tai Jūs žiūrite?

— Skaičiau K. Keblio ir V. Vardžio pasisakymus, ir jie verti dėmesio. Manau, nelengva aktyviai ir kūrybiškai reikštis abiejose kultūrose. Dalis tai sugeba (vienas pavyzdžių — Rukšėnas savo veikalų Day of Shame, išleistu pernai). Galėtų ir daugiau, bet tam reikia ruošti iš anksto. Anoji generacija nebuvo ruošiamą (gal nebūtume žinoję nei kaip ruošti), tad ją susigrąžinti jau bus sunku. Tenka ruošti bent naują generaciją.

10. Ar ne to siekia Jūsų rengiamieji jaunimo kursai?

— Iš dalies taip. Dirbam jau septynerius metus su moksleiviais, prieš tai ketvėrtį su studentais. Tikslas — orientuoti

(nukelta į 7 psl.)

Darbininko redakcija dėkoja

Darbininko redakcija nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie jos metinės šventės ir žymenų įteikimo surengimo.

Dėkojame abiem pranešėjams — Aušrai Zerr ir kun. St. Ylai, kurie atkeliavo iš toliau ir čia apžvelgė praeitų metų visuomeninę bei kultūrinę veiklą. Dėkojame interpretavusiems praeitų metų kūrybą — aktoriumi Henrikui Kačinskui, labai įspūdingai skaičiusiam prozą, ir poeziją skaičiusiam Irenai Vėblaitienei, kuri parodė daug nuoširdumo ir suprato situaciją. Kai buvo traukinyje užpultas ir apdaužytas

tas aktorius Juozas Bolev-Bulevičius, pasirengęs skaityti praeitų metų poezijos ištraukas, Irena Vėblaitienė pajuto momento svarbą ir paprašyta neatsisakė, nežinodama, kad ir laiko buvo likę tik kelios dienos.

Nuoširdžiai dėkojame dr. Vaclovui Paprockui, kuris su dideliu entuziazmu remia lietuviškus kultūrinius reikalus. Jo dėka buvo parodytas šis dokumentinis filmas. Ir jį parengdamas, dr. V. Paprockas nesigailėjo nei laiko nei išlaidų. Prie filmo dar dirbo dail. Česlovas Janušas, padaręs įrašus, Jurgis Kiannė, įrašus filmavęs ir padėjęs pra-

vesti filmų demonstraciją. Dėkojame Vytautui Radzivaunui, kuris užrašė ir garsinę juostą filmo palydos muziką. Dėkojame Tadiui Alinskui, kuris per savo garsiakalbius perdavė tą muziką.

Dėkojame fotografui Romualdai Kisieliui, kuris visada mialiai ir uoliai patarnauja redakcijai, ir šį kartą jis nufotografavo skaidres vaizdų ir muzikos pynei.

Dėkojame Petriui Montvilai, kuris paskolino didelį ekraną. Dėkojame fotografui Linui Vytuviui, įamžinusiui vakaro momentus.

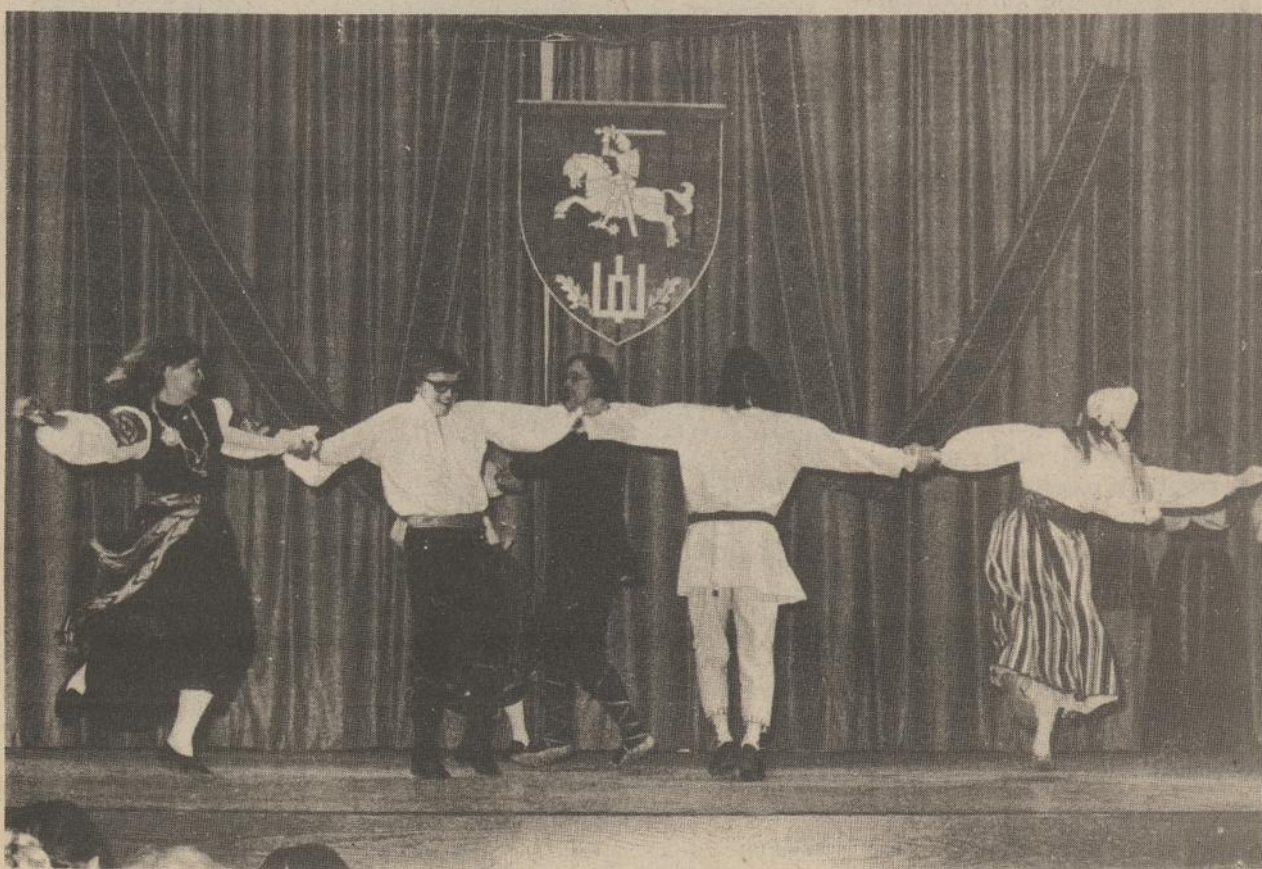
Kai visi nusikėlė į žemąją salę, visi maloniai buvo nustebinti gražiom ir jaukiomis vaišėmis. Jas parengė Liet. Moterų Klubo Federacijos New Yorko Klubas. Klubas visu nuoširdumu atėjo į talką ir sukūrė gražių ir jaukią šventės atmosferą. Prie durų sėdėjo ir svečius priėmė P. Ivauskienė, gi visas vaišes parengė ir stalus papuošė: J. Vytuvienė, V. Šleikienė, S. Skobeikienė, E. Mickeliūnienė (dovanų pyragą), S. Kačinskienė, na, ir pirmininkė dr. Marija Žukauskienė, kuriai teko daugiausia triūso. Čia stalai buvo papuošti ir su žvakutėmis. Taip visi turėjo progos pasikalbėti, pabuvoti jaukioje aplinkoje.

Dar kartą visiems nuoširdžiai dėkojame ir kartu džiaugiamės jų visų paslaugumų ir bendradarbiavimo su redakcija.

Džiaugiamės ir ta publika, kuri atėjo į mūsų šventę ir tuo įprasmino mūsų bendrus lietuviškus apmąstymus Vasario 16 progą.

Ačiū visiems!

Darbininko redakcija

Estai šoka savo tautinius šokius Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 17 Kultūros Židinyje. Nuotr. Lino Vytuvio

Henrikas Kačinskas skaito Jurgio Jankaus "Kryžių" (iš knygos Užkandis) Darbininko redakcijos šventėje vasario 16 Kultūros Židinyje. Nuotr. Lino Vytuvio

Irena Veblaitienė skaito iš praeitų metų poezijos Darbininko redakcijos šventėje vasario 16 Kultūros Židinyje. Nuotr. Lino Vytuvio

DARBININKO METINĖJ ŠVENTĖJ

(atkelta iš 6 psl.)

ir motyvuoti bręstantį žmogų ir jo savaiminį norą veikti, parodyti platesnę misiją gyvenime ir tautoje, išugdyti generacijos branduolį, kuris imtųsi platesnės atsakomybės. Nekalam į galvas tik tautiškumo ar religiškumo: imam problemas plačiai ir visumoje. Dirbti tenka daug, bet jaunimas to nesibaido; gabumų ir imlumo jam netrūksta, taip pat iniciatyvos ir įvai-

riopo kūrybiškumo. Norim išugdyti daugiadarbius, kai amerikėnė sistema ruošia vienadarbius. Jau turim iš buvusių kursantų gerai rašančių savo spaudoj, dirbančių sėkmingai su jaunesniais, galinčių net lektoriuoti kursuose ir šiaip besijungiančių į įvairius darbus vietovėse. Pernykštis laimėjimas: kursantai penktą dienų išsivertė be anglų kalbos savo tarpe.

DARBININKO 7 ŽYMENYS

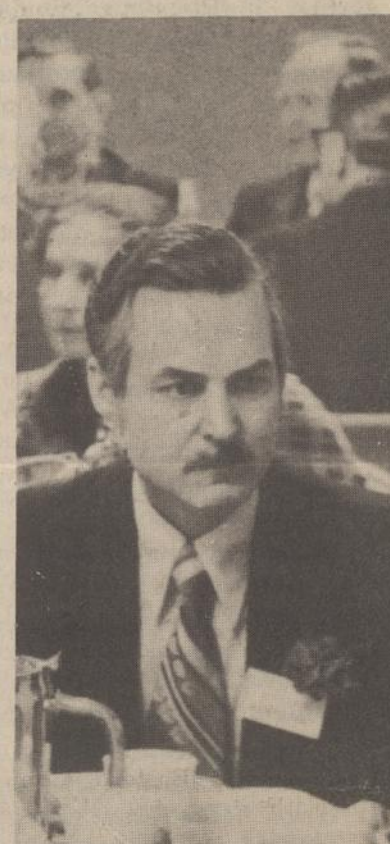
Darbininko redakcijos šventėje žymenį gavusi Regina Rūta Žymantaitė ir redaktorius Paulius Jurkus. Nuotr. Lino Vytuvio

Juozas Boley-Bulevičius

Aušra Zerr-Mačiulaitytė.
Nuotr. K. Čikoto

Algirdas Šilbajoris

Eglė Žilionytė

Darbininko redakcijos šventėje žyminį Eglei Žilionytei (k.), įteikia Kazimiera Šventoraitienė. Nuotr. Lino Vytuvio

A. Sabalis kalba ateitininkų kursuose Putname. Nuotr. A. Norvilos

Regina Rūta Žymantaitė žiemos metu atsilankiusi Darbininko redakcijoje.

Dr. Marija Žukauskienė organizaciniame darbe.

DĖL STRAIPSNIO "ARGI LIETUVIŲ MARIJONŲ NIEKAD NEBUVO IR NĖRA?"

Yra žmonių, kurie laiko savo tautine ir patriotine pareiga, kai tik pasitaiko proga, "kirsti" lenkam. Atrodo, kad tokių tarpe yra ir minimo straipsnio autorius Romietis. Jo neobjektyvus Marijonų centrinio namo Romoj šventinimo iškilmų aprašymas ir įžiūrėjimas "akiplėšiško ir įžūlas nesiskaitymo net su elementariausia teisybe, kėlusia tik apmaudą ir pasipiktinimą" — rodo, kokia nuotaika tas straipsnis parašytas. Tokius jausmus Romiečiui sukėlė faktas, kad tose iškilmėse nei kardinolo Poletti pamoksle, nei Marijonų vienuolijos vyr. vadovo padėkos kalboje nebuvo "nei žodžio, nei mažiausios užuominos apie lietuvius". Priešingai, kardinolas "labai šiltai žodžiais" išaukštinęs "Lenkų Marijonų Kongregaciją", o taip pat "didvyriškai katalikišką lenkų tautą". Romietis suponuoja, kad kardinolui pamokslo turinys buvęs lenkų sugestionuotas, žinoma, ta kryptimi, kad išaukštintų lenkus ir nutylėtų lietuvius.

O tačiau iš tikrųjų tokios "sugestijos" iš viso nebuvo. Romietis gali pasitikrinti iš kord. Poletti asmeniškai sekretoriaus, tvarkančio kardinolo viešus pasirodymus ir patarnavimus, ar kas nors su kardinolu tuo reikalu buvo kalbėjęs, ar jam suteiktas ta prasme kokį nors raštą, ar kokią nors sugestiją. Remtis vien prielaidomis, neturint konkrečių davinių, o paskui daryti toli siekiančias išvadas, yra nelogiška ir nerimta.

-o-

Dėl tos kardinolo kalbos reikalus buvo toks. Kai kardinolo sekretorius pranešė dieną ir valandą, kada kardinolas galės atvykti pašventinti namų ir aukoti mišių, buvo pasakyta, kad dėl laiko stokos (po iškilmų kardinolas turėjo skubėti į vyskupo konsekraciją) kardinolas pa-

mokslo nesakys. Tai irgi rodo, kad jis neprašė ir niekas jam nesiūlė, ką jis savo žodyje pasakytų. Tačiau, atvykęs namų šventinti, jau besirengdamas mišiom, iš aplink jį esančių pasiteiravo, kur Marijonų vienuolija buvo įsteigta. Trumpai jam atsakyta — Lenkijoje. Po Evangelijos kardinolas nelaukdamas ėmė kalbėti. Kiek jo kalboje buvo pasakyta, kad marijonai prasidėjo Lenkijoje, kad jie šiandien gyvena ir veikia, tiek visa tvarkoj; o kiek liečia Marijonų vienuolijos istoriją ir dabartinę būklę, buvo aiškūs nesiorientavimas. Bet kardinolas tuojau perėjo nuo marijonų prie Lenkijos, kurią jis gyrė už ištikimybę tikėjimui, už didvyrišką jo gynimą. Suminėjo ir lenkų iškentėtas kančias kaip tik dėl savo tikėjimo. Kadangi iškilmėse buvo Nekaltai Pradėtosios Marijos šventės išvakarėse, kardinolas dar suminėjo pamaldumą į Mariją, rytojaus dienos šventės prasmę. Kadangi kardinolas kalbėjo apie lenkus ir Lenkiją, galėjo klausytojams lietuviams susidaryti įspūdis, kad čia sąmoningai nutylimi lietuviai marijonai. Bet kardinolas, darydamas aliuziją tik į lenkus, nutylėjo ne tik lietuvius, bet ir latvius, ir gudus, ir anglius bei amerikiečius, ir portugalus, kurių atstovai irgi tose pamaldose dalyvavo. Tai rodo kardinolo spon-tanišką, neįtaigotą žodį, kuris parodė, kad Marijonų vienuolijos klausimu neturi faktiškosios padėties supratimo. Tad įžiūrėti sąmoningą norą nutylėti lietuvius nėra jokio pagrindo. O kad jis pagyrė lenkus ir lenkų tautą, nereikia irgi stebėtis. Juk ne kartą tam tikrose sferose, ir tai gana aukštoje, pastebimai vengiama suminėti lietuvius, nes jų yra tik 3 milijonai, o iškeliama lenkai, kurių yra 30 milijonų su viršum.

-o-

Romietis priekaištauja ne tik kardinolui, bet ir vienuolijos vyr. vadovui (kuris yra lenkiškos kilmės amerikietis), kad ir jis "apsukriai sugebėjo išvengti lietuvių vardo". Jis padėkos žodyje nepamėnėjęs lietuvius, kaip Romietis laukė, o suminėjęs vienuolijos atnaujintoją, nepasakė, kokios jis tautybės. Čia ir yra tas Romiečio įžiūrėtas "akiplėšiškas ir įžūlas nesiskaitymas su elementariausia teisybe". Tuo tarpu pamaldose dalyvavo vysk. A. Deksnys "su mūsų bažnytine vadovybe" (?), Lietuvos diplomatinio šefas, Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto ir po lenkų gausiausią lietuvių grupę (iš tikrųjų gausiausią grupę buvo italai).

Betgi Romietis, kuriam toks lietuvių nepagerbimas ir nepaminėjimas "kėlė apmaudą ir pasipiktinimą", galėjo pastebėti, kad tame padėkos žodyje, kuris buvo skirtas tik kard. Poletti padėkoti, nebuvo suminėti nė kitų tautybių aukšti pareigūnai, pvz. lenkų vyskupas Rubin, keli lenkai monsinjorai, Vatikano valstybės sekretoriato atstovas ir visa eilė kitų aukštųjų asmenų nelenkų. Nemanyčiau, kad jie dėl to užsigavo. Padėkos žodis už dalyvavimą pamaldose buvo bendras, skirtas visiems drauge. O suminėjęs Dievo Tarną arkivysk. Jurgį, kaip vienuolijos atnaujintoją, negi turėjo būtinai pabrėžti, kad jis buvęs lietuvis? Juk, paminėjęs vienuolijos steigėją, irgi nepasakė, kad jis buvęs lenkas. Tokios padėkos kalbos pobūdis nereikalavo, kad, paminėjęs kurią nors pavardę, tuojau būtų pasakyta ir tautybė. Čia buvo ne tautybių šventė, o marijonų namų šventinimas, nieko bendro neturįs su tautybių iškilmu ar nutylėjimu. Taigi įžiūrėtas "griežčiausias saugojimasis pasakyti, kokios tautybės ta asmenybė (arkiv. J. Matulaitis) buvo", nėra joks lietuvių užgavimas ar paneigimas, arba, kaip Romietis rašo, "akiplėšiškas ir įžūlas nesiskaitymas su elementariausia teisybe".

-o-

Pagaliau Romietis lietuvių pažeminimą įžiūrėjo ir Lietuvos atstovo prie Šv. Sosto koplyčioje nepasodinimo jo rangui atitinkamoje vietoje. Čia tikrai buvo kaltė jų, kurie turėjo svečiam nurodyti vietas, o jų nenurodė, svečių nei jų rango nepažino ir todėl leido, kad italai, valanda anksčiau atėję, užimtų veik visas vietas. Betgi ir iš lietuvių, kas norėjo rasti atitinkamą vietą, ją rado (nebet būtų pasivėlinę). Palyginimas su Lenkijos atstovu prie Šv. Sosto šlubuoja, nes lenkų atstovas, atsidūręs tokioje situacijoje, tikrai būtų pats susiradęs pirmą vietą. Lietuviai yra kuklūs ir, anot Vaižganto, elgiasi taip: "Eikite, eikite jūs pirma, o aš jau iš paskos".

-o-

Romietis, iškeldamas jo stipriai pergyventą lietuvių tariamo nutylėjimo ir nepagerbimo faktą, norėjo pabrėžti lenkų dominavimą Marijonų vienuolijoje. Faktas, kad šiandien lenkai marijonai, turėdami gausiai pašaukimų, galėdami Lenkijoje beveik laisvai veikti, smarkiai auga kiekybės atžvilgiu ir sudaro didesnę vienuolijos narių dalį. Tuo tarpu Lietuvos marijonų (kaip ir latvių) provincija sunaikinta, ir laisvajam pasauly yra tik nedidelė tos provincijos narių dalis. Irgi faktas, kad lietuvių tarpe pašaukimų veik nėra, kad tėvai neleidžia savo vaikų stoti į lietuviškas vienuolijas, tad iš kur gausis lietuvių marijonų prieauklis. Kai, vienuolijoje pusiausvyra linksta į lenkų pusę, kalti ne jie, o tik patys lietuviai, kuriems nerūpi vienuolijos lietuviškos šakos išlaikymas ir ateitis.

Tačiau ir tokioje proporcijoje lietuviai, kaip ir kitų tautybių marijonai (latviai, gudai, rusai, portugalai, angliai, amerikiečiai) turi savo vietą ir svorį vienuolijoje. Pvz. iš keturių vyr. vadovų tarybos narių du yra lietu-

Jaunimo atstovai Lietuvos gen. konsulo ir L. Laisvės Komiteto priėmimo. Iš k. R. Navickaitė, V. Čechienė, D. Vebeliūnaitė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis su žmona, V. Katinaitė, R. Budrienė ir D. Norvilaitė. Nuotr. L. Tamošiūčio

viai. Be to, kad ir tokioje proporcijoje (būdami dauguma) lenkai negalėtų dominuoti, nes to neleidžia vienuolijos konstitucija. Marijonų vienuolija yra tarptautinio pobūdžio ir negali verstis vienos tautybės vienuolija. Vienuolijos vienietai yra provincijos ir namai, kur suburti nariai, kiek galima, pagal tautybes. Pagal konstituciją vienuolijos vadovybė turi būti sudaryta iš įvairių tautybių narių. Provincijos ir namai turi savo savarankiškumą, todėl pvz. lenkai negali dominuoti ir nusikrauti kitas tautybes ar jas nustelbti.

Jei jau pažvelgti į praeitį, tai niekas nenuginčys, kad Marijonų vienuoliją atnaujino, nuo išnykimo išgelbėjo lietuvis Dievo Tarnas Jurgis Matulaitis, kad Lietuvos provincija prieš pastutą karą buvo stipriausia ir gausiausia. Jai nuo 1911 iki 1951, su 6 metų pertrauka, vadovavo lietuviai. Todėl, iš šalies žiūrint, galėjo susidaryti įspūdis, kad Marijonų vienuolija yra lietuviška. Lietuviai pažino tik lietuviškus marijonus. Bet jau pats J. Matulaitis nuo pat pradžios priėmė į vienuoliją tiek lietuvių, tiek lenkus. Jam būnant Vilniuje, įsikūrė latvių ir gudų šakos. Pats J. Matulaitis įkūrė Amerikoj tiek lietuvių, tiek lenkų, ir šios dvi šakos Amerikoj išaugo į atskiras stiprias provincijas. Esant tautybių atžvilgiu mišriai vienuolijai, jos vyr. vadovais buvo įvairių tautybių nariai: 1911-1927 arkiv. J. Matulaitis, 1927-1935, 1939-1951 vysk. P. Bučys — abu lietuviai, 1935-1939 A. Cikoto — gudas, 1951-1957 Vl. Mroczek — lenkas, 1957-1963 St. Škutanas — latvis, 1963-1969 vysk. C. Sipovič — gudas, nuo 1969 lenkiškos kilmės amerikietis J. Sielski. Vyr. vadovai renkami ne pagal tautybių proporciją, bet pagal asmens tai vietai tinkamumą, neatsižvelgiant į tautybę.

Jei Romietis savo informacija norėjo apginti lietuvių marijonus, tai jo intencija yra pagrįsta. Tačiau lietuviai marijonai turi galimybę patys savo teises apginti, be pašalinių asmenų pagalbos. Jie vienuolijoj turi savo svorį ir vietą. Todėl statyti klausimą — argi lietuvių marijonų niekad nebuvo ir nėra? — yra ne vietoj, nereikalinga. Juk ir pats Romietis tikrai žino, kad marijonų lietuvių buvo, kad jų yra, jis daugelį jų ir asmeniškai pažįsta. Kam tad toks hamletiškas klausimas? Ar jis turi pagrindo dėl to, kad koks nors, tegul ir aukštas, padėty nesiorientuojąs asmuo nepaminėjo lietuvių ar kas nors nebuvo pasodintas savo vietoj? Ak, pagaliau yra daug atvejų, kai lietuviai nepamini, bet sąmoningai, su tam tikru tikslu. Dėl tokių atvejų reikia susirūpinti ir reaguoti.

-o-

Romietis savo informaciją pasiuntė ir kitiems laikraščiams, su mažu variantu: Romos marijonų namai pastatyti lietuvių pinigais, tad jų nepaminti yra didelė neteisybė. Romiečio informacijai, kurią jis galėjo lengvai

gauti iš pačių marijonų, galima pasakyti, kad namų išlaidas dengia visos provincijos, pagal savo išgales, kaip lygiai ir atskiri namai. Žinoma, daugiausia pinigų tam reikalui skiria abi Amerikos — lietuviškoji ir lenkiškosios provincijos, finansškai pačios stipriausios. Taigi ir lietuvių įnašas yra tik dalis to, kas reikalinga namų statybai.

Užbaigai dar keletas žodžių. Paskaičius Romiečio straipsnį, kyla klausimas: ko tuo Romietis siekė? Ar čia nebūta, šalia noro "kirsti" lenkam, dar ir kito tiks-

lo — kiršinti marijonus lietuvių prieš lenkus ir atvirkščiai? Viena yra tikra, kad tokia informacija nepasitarnavo daugiatautės Marijonų vienuolijos naudai. Jai yra susibūrę visų tautų ir kraštų asmenys, siekiant paties tikslo. Jie turi gyventi broliškoj santai-koj, pagerbdami kits kito kilmę ir tautybę, kad būtų išlaikyta bendrojo gyvenimo darna ir ramybė. Romietis šiam tikslui tikrai nepasitarnavo, kaip lygiai padarė meškos patarnavimą ir patiem lietuviams marijonams.

Marijonas

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko skaitytojai, prisijusdami savo prenumeratą, kartu prideda auką už kalendorių, inventoriumi įsigyti ir šiaip spaudai paremti.

17 dol.: kun. Vacys Širka, Bolton Landing, N. Y.

14 dol.: P. Rokas, Mineola, N. Y.

Po 12 dol.: E. Piliš, Noank, Conn., V. Banevičius, Philadelphia, Pa., J. Korkutis, Dorchester, Mass.

8 dol.: J. Žilionis, Cleveland, Ohio.

Po 7 dol.: Richmond Hill, N. Y.: J. Mikalauskas, Brooklyn, N. Y.: S. Palionis, E. Baltrušas, G. Volodkevičius, Monticello, N. Y.: J. Gruodis, Astoria, N. Y.: R. Stepanėnas, Great Neck, N. Y.: St. Pundzevičius, Mamaroneck, N. Y.: V. Dragūnevičius, Chicago, Ill.: J. Grybauskas.

Po 6 dol.: Brooklyn, N. Y.: J. Vilpišauskas, Dearfield Beach, Fla.: J. Matukas.

Po 5 dol.: Brooklyn, N. Y.: A. Kaunas, Delanco, N. J.: A. Jonys, Gillette, N. J.: A. J. Janks, Stockton, N. J.: J. Sirusas, Waterbury, Conn.: J. Šidlauskas, New London, Conn.: St. Miknys, Reynoldsville, Pa.: Wm. J. Markalonis, Lomita, Calif.: A. Prasauskas.

Po 4 dol.: Brooklyn, N. Y.: J. Jurkūvėnas, D. Lole, Douglaston, N. Y.: dr. P. Bagdas, Elizabeth, N. J.: M. Pavalkis, New Britain, Conn.: E. Lenk, Wethersfield, Conn.: P. J. Bernotas, East Chicago, Ind.: A. Juodvalkis, Chicago, Ill.: K. Kebelis.

Po 3 dol.: Philadelphia, Pa.: kun. P. Jaraška, Manchester, Conn.: A. Ramanauskas, Los Angeles, Calif.: J. Narkevičius.

Po 2 dol.: Vechta, V. Vokietija, St. Motuzas, Toronto, Canada: A. Baltrušaitytė, Montreal, Canada: dr. V. Girūnas, Woodhaven, N. Y.: A. Dedinas, P. Vasilaukas, Richmond Hill, N. Y.: dr. B. Radzivanas, Brooklyn, N. Y.: M. Andreja, O. Noreika, O. Panetowskienė, E. Milerienė, Vl. Gailavičius, F. Marciš, Maspeth, N. Y.: A. Blechastaitė, Ridgewood, N. Y.: S. Kunulis, Ozone Park, N. Y.: S. Kligys, N. Kulikauskas, Valley Stream, N. Y.: G. Konstant, Baldwin, N. Y.: V. Laurinaitis, Glen Oaks, N. Y.: Ieva Nadzeika, Niagara Falls, N. Y.: S. Kunkulis, Plainview, N. Y.: V. Milu-

kas, Elizabeth, N. J.: V. Radzevičius, K. Balandis, K. Bartys, A. Bitėnas, N. Arlington, N. J.: J. Augius, Pattenburg, N. J.: M. Gedwell, Cinnaminson, N. J.: R. Česonis, Waterbury, Conn.: P. Kuras, Simsbury, Conn.: A. Kazlauskas, Stamford, Conn.: A. Leikis, Old Saybrook, Conn.: A. Setikas, Putnam, Conn.: I. C. Convent, Hartford, Conn.: J. Janušauskas, Philadelphia, Pa.: M. Grebliauskas, C. Tamašauskas, Wilkes Barre, Pa.: A. Yaskus, Dorchester, Mass.: M. Zerolis, K. Simanavičius, Worcester, Mass.: B. Žemaitis, So. Boston, Mass.: P. O. Jozaitis, Raslin-dale, Mass.: A. Girnius, Brookline, Mass.: S. Ofrossimow, At-hol, Mass.: M. Kabišus, Methuen, Mass.: J. Frankcis, Toledo, Ohio: J. Bernianas, Chicago, Ill.: K. Barzdukas, K. Kuzas, Cicero, Ill.: V. Kuprys, Le-mont, Ill.: A. Nagys, Baltimore, Md.: A. Walters, Beltsville, Md.: G. Vasaitienė, Washington, District of Columbia: K. Škirpa, Oakland, Calif.: P. Schukelis, Studio City, Calif.: R. Svainauskas, Glendale, Calif.: V. Dapšis, Los Angeles: J. Gurskas, Gulfport, Fla.: A. Visminas.

Po 1 dol.: Montreal, Canada: P. Rudinskis, Richmond Hill, N. Y.: A. Palys, Newark, N. J.: F. Vaškas, Union, N. J.: L. Mor-kūnas, Worcester, Mass.: St. Kulunas, Waterbury, Conn.: V. Vaitkus, Putnam, Conn.: M. Galdikienė, Crownsville, Md.: V. Vaškys, Omaha, Ne.: V. Bulkaitis.

Visiem aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

NAUJOS PLOKŠTELĖS

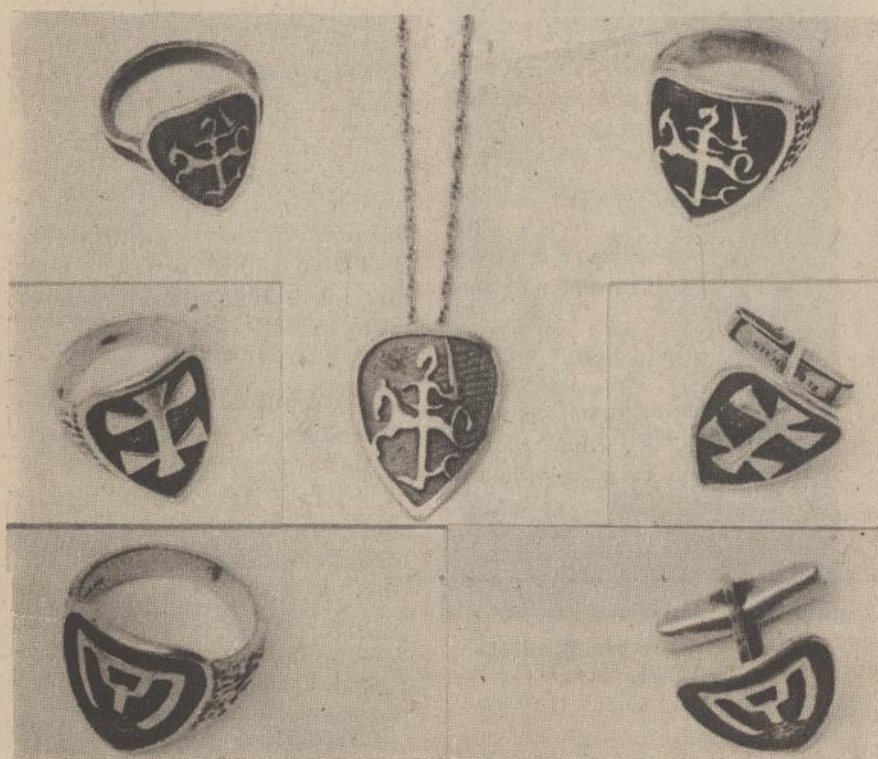
Tėviškos namai, Br. Budriūno kūriniai ir kantata. Įdainuota Los Angeles, Calif. Šv. Kazimiero parapijos choro. Stereo 6 dol.

Clevelando vyrų okteto Nr. 2 Stereo 6 dol.

Dieve priegloba mūs... Toronto Šv. Jono parapijos religinės mišių, kalėdines ir Velykų giesmės kaina 6 dol.

Norėdami įsigyti knygą, plokštelę prašom kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y. 11207. Persiuntimui pridedama 50 c.

Žiedai, rankogalių sagtys ir kiti papuošalai vyrams ir moterim lietuviškais tautiniais ornamentais, pagaminti iš sidabro (sterling silver) arba aukso. Užsakant slūsti atitinkamai sumai čekį, pridedant \$1.25 persiuntimui, ar monei order: Just Silver Ltd. Co. Inc., kuriai vadovauja A. V. Padvarietis, telef. (212) 847-5619.

MENS RINGS				CUFFLINKS			
SIZE (S)	SIZE (G)	TOTAL		(S)	(G)	TOTAL	
VYTIS				VYTIS			
14.00	80.00			15.50	75.00		
STULPAI				STULPAI			
12.00	70.00			15.50	75.00		
KRYŽIUS				KRYŽIUS			
10.00	60.00			15.50	75.00		
LADIES RING				PENDANTS			
VYTIS				VYTIS			
8.00	50.00			7.00	45.00		
(S) STERLING SILVER				KRYŽIUS			
(G) GOLD 14K				7.00	45.00		
N.Y. RESIDENTS ADD 7% SALES TAX				STULPAI			
				7.00	45.00		

TOTAL FOR ALL ITEMS **Just Silver Ltd. Co. Inc.**
FINE SILVER AND GOLD JEWELRY
87-40 127 ST., RICHMOND HILL, N. Y. 11418

SHIP TO:
NAME _____
ADDRESS _____ (Box or Apt. No.)
CITY _____ STATE _____ ZIP _____

Po Chicagos dangum

Lietuviai aviacijos moksle ir sporte Chicagaj plečia savo veiklą. Prieš kelerius metus įsisteigęs A e r o k l u b a s leidžia neperiodinį leidinį Plieno Sparnai, turi savo lėktuvą. Aviacija domisi jaunimas ir vyresnio amžiaus lietuviai. Susidomėjusieji, ypač jaunuoliai, kviečiami įsirašyti į sklandytuvų ir mažų lėktuvų klubą šiuo telefonu: GR 6-6628. Jau nuo vasario 25 įsiregistravusieji galės dalyvauti gegužės mėnesį rengiamoj avio modelių parodėlėje. Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės oro grandis irgi įsteigė dalinėlį, plačiau supažindinantį su skraidymu. Karo lakūnai šauliai K. Petrauskas ir Gediminas Janula buvo instruktoriai. Jau įsigytas lėktuvas. Dabar įsirašiusieji į skaidymo kursą, galės vasarą dalyvauti aviacijos šventėse. Išmokę skraidyti galės įsigyti ir nuosavus lėktuvus, plėsti šaulių apmokymą.

Lietuvos vyčių Illinois ir Indianapolis apskritys savo salę su rengė Lietuvos prisiminimus. Dalyvavo daugiau kaip 200 žmonių. Čia buvo pagerbta veikli lietuvė Marija Rudienė. Ją sveikino eilė organizacijų atstovų ir konsulė J. Daužvardienė. Gražiai dainavo solistė Pr. Bičkienė. Parengimas pasiekė. Jame dalyvavo Irene Sankus, El. Laurinavičiūtė, Al. Brazis, St. Molis, L. Paukšta, Est. Rogers ir V. Samoska. Kalbėtojai prisiminė ir Lietuvos kančias.

Chicagos LŽS-gos skyrius vasario 24 Laisvės Lietuvos redakcijos patalpose buvo sušaukęs metinį narių susirinkimą.

Faustas Kirša, prieš dešimt metų miręs lietuvių poetas, vasario 11 buvo paminėtas per Margučio radiją. Minėjimui vadovavo Laisvės Varpo radijo vedėjas P. Viščinis. Apybraižas apie velionį skaitė rašyt. St. Santvaras. Padėklamuoti keli eil-

lėraščiai. Nors F. Kirša gyveno Bostone, bet įdomu buvo jį prisiminti ir Chicagos lietuviams. Įsigytina jo raštų pomirtinė knyga — Palikimas.

Šv. Kazimieras bus minimas kovo 3. Minėjimą rengia Lietuvos vyčių s e n d r a u g i ū kuopa. Marijos Gimimo bažnyčioj 10:30 val. bus iškilmingos pamaldos, o po jų — Vyčių salėj akademinė dalis ir pusryčiai. Vyčių ir kitos ortanizacijos prašomos rinktis jau 9:45 val. ryto į mokyklos salę, Marquette Parke. Toj pačioj salėj kovo 19, 8:30 val. vak., bus vyčių 112 kuopos susirinkimas, kartu ir narių pakėlimas į pirmąjį ir antrąjį laipsnį.

Illinois lietuvių respublikonų lygos pirmininkas K. Oksas centrinio komiteto išrinktas kandidatu į Chicagos sanitarinio distrikto patikėtinis. Lietuviai ateinančiuose kovo mėn. rinkimuose turėtų atiduoti už jį savo balsą, kaip už vienintelį lietuvių tokiose svarbiose pareigose. Ed. Šumanas stengiasi kovoti dėl 3 distrikto kongreso vietos. Jam bus sunku, nes, atrodo, partija jo nepristatė. Cicero miesto respublikonų pareigūnas J. Kimbarkas atšventė savo 40 metų politinės veiklos sukaktį. Jis yra lietuvių lygos garbės narys. Iš demokratų negirdėti, kad kuris lietuvis būtų jų išstatytas į pirminius rinkimus.

Vasario 16-osios proga Marquette Parke šeštadienį prie mokyklos ant naujo stiebo buvo iškeltos Lietuvos ir Amerikos vėliavos; sekmadienį vyko iškilmingos pamaldos su kan. V. Zakarausko pamokslu. Altos rengiama šventė prasidėjo Šv. Kryžiaus bažnyčioj pamaldomis ir tęsėsi Marijos mokykloj oficialia bei menine dalim. Gage Park Lietuvių Bendruomenė šventę atšventė Jėzuitų koplyčioj ir prie paminklo. Lietuviai

okteto padėdami, didingai nuskaubė.

Meniskąją programos dalį išpildė sol. Irena Grigaliūnaitė ir oktetas, vedamas Rytio Babicko, — svečių menininkų iš Clevelando. Oktetas atliko 20 dainų, kurių atlikimas liudija jo aukštą meninį lygį, pasiektą 14 metų bėgyje. Girdėta labai gražių atsiliepimų apie svečių menininkų pasirodymą. Daytoniškiai su mieliais svečiais iš plačiosios apylinkės ir daugel amerikiečių draugų turėjo progos išgirsti tikrai aukšto lygio menininkų programas.

Šioje programoje pirmą kartą pasirodė trys: suaugusių, jaunimo ir vaikučių tautinių šokių grupės. Pašoko penketą šokių. Jaunimo tarpe matosi didelis susidomėjimas tautiniais šokiais, mažiausiai du kart savaitėje susirenka pratybom, visa eilė šokių pasigaminio tautinius drabužius, o kitiem, per pažįstamus pavyko gauti autentiškus drabužius iš Lietuvos. Šokėjai rodo gražią pažangą. Sėkmės ir toliau!

Minėjimas, gražiai lietuviškais motyvais išpuošto salėj, praėjo tikrai gražioj nuotaikoj, dalyvaujant 300-400 žmonių. Jų tarpe matėsi nemažai lietuvių studentų iš įvairių universitetų, dalyvavo daug žymių asmenų iš plačiosios apylinkės, lietuvių ir nelietuvių. Abi TV stotis filmavo. Tvirtinama, kad šio minėjimo programos dalys buvo ilgiausiai rodomos vakarinių žinių metu. Vietoj akimirksninių apžvalgos, žiūrovai turėjo progos gerėtis lietuviška programa apie kelias minutes. Po programos visi buvo pavaišinti lietuviškais užkandžiais. Šios programos rengėjai yra dėkingi visiems, kurie taip noriai gelbėjo, taip pat programos dalyviams, jų vadovom, o ypatingai Clevelando menininkam: sol. Irenai Grigaliūnaitėi, Aštuoniukei ir nepaįstamam vadovui Rytui Babickui. Tik jų pasiaukojimo dėka lietuviškos giesmės ir dainos skambėjo Daytonė. Altos reikalavimams suaukoti apie 500 dolerių. Programos pranešėja — Danutė Masilionytė.

N.D.

Spaudos baliuje sausio 26 Chicagaj Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė įteikia jauniems spaudos bendradarbiams premijas. Iš k. LŽS-gos c.v. vicepirmininkas Vytautas Kasniūnas, išdininkas Jurgis Janušaitis, premijas laimėjusios Emilija Pakštaitė ir Jūratė Jasaitytė, Liet. gen. konsulė Juzė Daužvardienė, c.v. pirmininkas kun. Juozas Vaišnys, SJ, sekretorius Algirdas Pužauskas ir vicepirmininkas Vladas Būtenas, Nuotr. A. Gulbinsko

Prekybos Rūmai turėjo programą vasario 13: K. Oksas pasakė kalbą, o sesutės Drūtytės sudainavo dainų. Šventė visur gražiai praėjo, o gausiausiai buvo renkama į Altos minėjimą.

Chicagą pasiekė įvairūs žurnalai: Karys, Aidai, I Laisvę, Sėja (gruodžio numeriai) ir Lietuvos Dienos (jau sausio numeris). Pasirodė ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo 5 numeris, plataus formato. Tekstų pareikšti šio žurnalo redakcijai ir leidėjams porą patarimų. 1) Žurnalas turėtų būti vienodo formato, nes žurnalai būna renkami į komplektus ir įrašiami. 2) Redakcinę kolegiją sudaro net 18 jaunuolių. Kodėl žurnale nematyti jų straipsnių? Kodėl nedaroma žinių santraukų iš viso pasaulio vietovių?

A. Galinaitis, keldamasis į kitą butą, krito, nešinas nešuliu, gatvės kampe ir tuoj mirė nuo širdies priepuolio.

Anglijos Lietuvių Klubas, įsteigtas 1960, sėkmingai veikia ir savo lėšas skirsto svarbiems reikalams. 100 dol. pasiuntė Turkijos kalėjime tebesantiem Brazinskam, kurių byla, kaip žinom, vėl atidėta. Metinis klubo banketas vyko vasario 23 Jaunimo Centre. Iš Anglijos atsikėlė Benecijų šeima. Jau įsigijo už miesto namą ir surengė gražias įkurtuves, kuriose dalyvavo virš 40 senų, buvusių Bradforde ir kitur, draugų. ALK valdyba — veik ta pati, su pirm. J. Sidlausku.

Čiurlionio galerijos Vasario 16 proga suruošė dailininkų parodą buvo atidaryta vasario 15 Jaunimo Centre.

Margučio radijo programa pradėta transliuoti kiekvieną vakarą nuo 7 iki 8 val., nes to pareikalavo stotis. Tik A. Rudžio Forumas šeštadieniais liko nuo 8 iki 9. Lietuvių Televizija turi

BATUNO ATSIŠAUKIMAS

Mielas lietuvi!

Vieną kartą per metus ir UBA-BATUNas yra priverstas kreiptis į Tamstą dėl paramos savo veiklai tęsti Jungtinėse Tautose.

BATUNo nuolatinės pastangos išlaikyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės atstatymo klausimą gyvą Jungtinių Tautų diplomatų tarpe yra neišsėmiamas darbas. Mes nepraleidžiam nė vieno įvykio, nežiūrime, ar jis liestų Pabaltį tiesiogiai, ar ne. Nuolatiniais vizitais JT atstovybėse, memorandumais dėl Sovietų Rusijos vykdomos priespaudos mūsų krašte ir kitokiom priemonėm darome žygius, kad nepriklausomybės atstatymo klausimas nebūtų pamirštas.

Tačiau yra labai sunku siekti visų užsibrėžtų tikslų be Jūsų pagalbos, ypač kai nėra to reikiamo finansinio užnugario.

Mielas lietuvi, jei bent kiek vertini mūsų darbą ir laikai jį svarbiu bei naudingu, siekiant laisvės ir nepriklausomybės savai tėvynei, papildyk mūsų darbuotojų eiles, stodamas į BATUNą nariu, o jei ne, tai bent paremk mūsų darbo tęsimą nors ir kukliausia savo pinigine auka. Net ir mažytė aukelė BATUNui bus didelė pasipirtis, o jo darbuotojam, kurie dirba tik iš meilės savam kraštui, bus neišmatuojamas paskatinimas dar stipriau kovoti už savo pavergtos tėvynės laisvę ir teises viso pa-

sunkumų. Kad aštuonerius metus ėjusi programa nesustotų, lietuviui prašomi siųsti paramą 5845 So. Oakley St., Chicago, Ill. 60636, arba į mūsų krautuvę, 2646 West 71 St., Chicago, Ill. 60629.

Bal. Brazdžionis

saulio tautų forumė — Jungtinėse Tautose.

Mielas lietuvi, padėk mum! Siųsk savo auką United Baltic Appeal vardu, 2789 Schurz Avenue, Bronx, N. Y. 20465. Mes esam atleisti nuo visų valstybinių mokesčių, ir mum siunčiamas aukas galima nurašyti nuo pajamų mokesčių (Income Tax).

Kęstutis K. Miklas
UBA-BATUNo
vykdomasis pirmininkas

VLIKO TARYBOS POSĖDYJE

Vliko taryba posėdžiavo vasario 23. Tarybos pirmininkas Br. Bieliukas pranešė, kad savo kadencijos metu dalyvavo dviejose valdybos posėdžiuose, kurių viename buvo pavesta R. Cerkeliūnienei surinkti pavyzdžius knygų apie kitus kraštus, tai padėtų valdybai nusistatyti, kokį reprezentacinį leidinį apie Lietuvą turėtų išleisti Vlikas.

Po Br. Bieliuko pastabų dėl pasikartojančių netikslumų Eltos informacijose apie tarybos posėdžius, o taip pat dėl biuletenio prancūzų kalba nutarta kitame posėdyje iš esmės svarstyti Vliko informacijos reikalus.

Dr. Br. Nemickas, kalbėdamas apie Vliko ir Pasaulinės baltų santalkos santykius, kėlė politinio tikslingumo klausimus, kaip ir kada Vlikas turėtų reikštis. Diskusijose pareikštas mintis ir prieistas išvadas suformuluoti rezoliucijos forma pavesta tarybos teisių ir politikos komisijai ateinančiam tarybos posėdžiui.

Vyt. Vaitiekūnas referavo darbotvarkės klausimą "JAV Lietuvių Bendruomenės padėtis". Po gausių diskusijų buvo priimtas nutarimas, kuris šiame laikraštyje skelbiamas vedamųjų skyriuje.

— Kanados Lietuvių Diena pirmą kartą istorijoj įvyks Winipege birželio 29-30. Meninėj programoj sutiko dalyvauti Toronto "Gintaro" ansamblis, Londono "Baltijos" ansamblis ir Hamiltono mergaičių choras "Aidas".

— Jurgio Baltrušaičio, poeto ir Lietuvos diplomato, minėjimas — akademija įvyks Clevelande, Lietuvių Namuose, kovo 17. Rengia LB Kultūrinių parengimų komisija.

— JAV Liet. Bendruomenės Krašto Valdyba, įvertindama UBA-BATUNo veiklos svarbą Jungtinėse Tautose, paskyrė jam be jokio užmokesčio 200 egz. anglų kalba savo išleisto "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — 1972" ir 150 egz. to pačio leidinio ispanų kalba. Ispaniškai laida oro paštu buvo pristata BATUNui tiesiog iš Kolumbijos, ten gyvenančio kun. M. Tamošiūno pastangomis, prieš pat JT 28-tosios sesijos atidarymą. Abu leidinius BATUNas panaudojo kaip priedą įteikiant memorandumus dėl žmogaus teisių pažeidimo Lietuvoj Jungt. Tautų atstovybėm bei prie JT akredituotiem spaudos atstovam. Medžiagos svetimom kalbom apie dabartinę Lietuvą ir joje vykdomą žmogaus teisių pažeidimą yra nepaprastai didelis trūkumas. Tos medžiagos reikia ne tik anglų ir ispanų kalbom, bet ir prancūzų, o ypač rusų kalba, kad būtų galima ją paskleisti Sovietų satelitinuose kraštuose ir parodyti jiems tikrąjį dabartinės Lietuvos vaizdą, kurio jie visiškai nežino. Reikia tikėtis, kad JAV LB Krašto Valdyba į tai atkreips savo dėmesį ir suras kelius savo leidinius išleisti visom pasaulio pagrindinėm kalbom. BATUNas yra labai dėkingas Bendruomenei už įvertinimą jo pastangų Jungtinėse Tautose ir už paramą leidiniams.

— Paulius Landsbergis, iki šiol buvęs UBA-BATUNo direktoriu antrininkas, Beniu Budrevičiu išvykus nuolatiniam apsigyvenimui į Floridą, išrinktas į UBA vadovybę kaip specialią projektų direktorių. P. Landsbergio vieton į antrininkus BATUNo Lietuvių Sekcijos vadovybė išrinko ilgametę batunietę Eugeniją Karpūtę-Karpus.

— Dr. Juozas Girmius iš Bostono kovo 31 atvyks į Chicagą ir Jaunimo centre skaitys paskaitą apie Bažnyčią po Vatikano II susirinkimo. Rengia ateitininkai sendraugiai.

— Europos studijų savaitę ateinančiais metais pirmą kartą numatyta surengti ne Vokietijoje, bet Šveicarijoje. Ji įvyks 1974 rugpjūčio 4-11 d. pranciškonų išlaikomame "Antoniushaus" prie Keturių Kantonų ežero. Iš anksto galima registruotis adresu: Frau Irene Kaestli, 3006 Bern. Ciemettristr. 33 a.

— Vokietijos Katalikų Moterų Sąjungos 70 metų jubiliejaus proga, Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos (PLKOS) atstovė tarptautiniam ryšiam B. Venskuvienė lankėsi Vokietijos Katalikų Moterų Centre, Koelne. Pasveikinusį jubiliejaus PLKOS vardu, jį įteikė Vokietijos Katalikų Moterų Sąjungos pirmininkei dr. C. Ehrle lietuviško audinio takelį ir lietuviškų spalvų rožių puokštę. Savo vizito metu B. Venskuvienė turėjo ilgą pasikalbėjimą su Vokietijos Katalikų Moterų Centro vadovybe. Plačiai paliesiti pavergtos Lietuvos religinės padėties ir Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos veiklos klausimai.

— ieškomas vincas Karanais, Jurgio sūnus, Briedžių kaimo, Šakių apskritys, gimęs 1902, išvykęs į Pietų Ameriką 1944 ar 1949 metais. Jie kas turi kočių žinių ar jis pats, prašau pranešti šiuo adresu: J. Sprainaitis, 163 Graham Ave., Paterson, N. J. 07501.

DAYTON, OHIO

ŠVENTĖM TAUTOS DIENĄ

Daytone vasario 17 buvo iškilmingai atšvęsta Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis. Pradėta lietuviškoms pamaldomis, kurių metu giedoj sol. Irena Grigaliūnaitė ir Rytio Babicko vedamas oktetas. Giesmės griebė už širdies. Pamokslė raginta labiau vertinti tikėjimą, garbinimą praeitį, spaudą ir lietuvių kalbą, dvasines ir tautines vertybes, kurias okupantas stengiasi sunaikinti. Prašyta vartoti gryną, be priemaišų lietuvių kalbą kasdieniniame gyvenime, tokią kokią atsivežėme iš Lietuvos. Nevartoti abiejų kalbų kartu. Bendruose maldose prisiminti visi lietuviai, žuvę ir mirę, taip pat prijungta ir ką tik netikėtai mirusi Albina Barzdukienė, atlikusi savo šeimos pareigas su kaupu.

Tuoju po pamaldų buvo persiųta lietuvių klubo salėn programai. Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas Horacijus Žibas, ekonomistas iš Cincinnati. Tarė žodį abiem kalbom, išskėlė Lietuvos dabartinius rūpesčius, Sovietų imperializmo pavojus, bet kartu įžūrėjo viltingų ženklų ateičiai, kurie turėtų stiprinti mūsų viltis. Išskėlė būdingų minčių. Kalbėtojas dar kartą įrodė, kad gerai paruoštoje kalboje galima ir 15 minučių laike daug pasakyti net abi kalbas naudojant.

Sveikino Ohio gubernatorių per savo atstovą, kuris perskaitė jo paskelbtą atsišaukimą, paskelbdamas Vasario 16 dieną visoje Ohio valstijoje — Iškilmingą Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo Dieną. Pasididžiavo lietuviais, kurie yra padarę didelį įnašą mokslo, kultūros, meno ir ekonomijos srityse Ohio valstijoje. Sveikino Kongr. Whalen ir miesto atstovai. Taip pat ir brolių latvių vardu pasakyta reikšmingų žodžių. Priimtas nutarimas Lietuvos reikalais ir jau pasiūstas valdžios asmenim. Pirmoji programos dalis pradėta ir užbaigta abiem himnais, kurie

Dr. Jokūbas Stukas, President

SCHUYLER SAVINGS

AND
Loan Association of
Kearny, New Jersey
24 Davis Ave., Kearny, N. J. 07032
Phone: 991-0001; 991-7260

MOKA

Savings Certificate	Regular Savings Accounts
2 years	5 1/4%
Minimum \$10,000	
6 1/2%	

Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaitomi nuosimčiai. Taupymo indėliai audrausti ilgi \$20,000.00

The FEDERAL SAVINGS and LOAN INSURANCE CORP., WASHINGTON, D.C.

DARBO VALANDOS: Pirmadienis-ketvirtadienis nuo 9 v. ryto ilgi 3 v. p.p.
Penktadienis — 9 val. ryto ilgi 7 val. vak.
Šeštadienis — 9 val. ryto iki 12 val. pietų

TURTAS (ASSETS) 8,000,000.00

Draugija lietuvių įkurta ir veikia nuo 1924 metų. Jos vadovybė ir dabar lietuvių rankose. Su tarnautojais galima susikalbėti ir kitomis kalbomis

Direktoriai: Joseph M. Belza, Edmund Bennett, John A. Condon, George Katilus, Jr., Frank Gelenitis, Esq., Stephen A. Mickewich, M.D., John D. Nakrosis, A.I.A., Walter Pilikaitis, John J. Salvest, Esq.

SAVI, PAS SAVUOSIUS

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Pasaulio pretendentų rungtynėse tik Vengrijos didmeistris L. Portisch įvarė baimės buv. pasaulio čempionui T. Petrosianui, kai laimėjo dvilyktą partiją ir išlygino padėtį iki 2-2 (lygiomis sužaistos partijos nebuvo įskaitomos). Vienok 13-toji partija lėmė pergale Petrosianui ir pastarasis laimėjo mačą 3-2. Tai gi pusbaigminėse balandžio mėn. susitikė vien sovietų didmeistrai, kurie suporuoti šitaip: Spaskis — Karpovas, Petrosianas — Korčojus. Šių porų laimėtojai rugsėjo mėn. turės išspręsti, kas bus 1975 metais amerikiečio Bobby Fisherio varžovu dėl pasaulio titulo.

— XXI šachmatų olimpiadoje, kuri įvyks birželio m. Nioje, jau 75 valstybės įregistravo savo komandas. Taigi dalyvaus žymiai

Didelės vertės SPECIALUS SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Pilnai čia užmokama
Pilnai garantuota

10 ŠILTŲ SKARALIŲ
SU AUKSO SIULAIS
5 VILNONĖS SKARLĖS
32"x32" su auksu siulais
IR 5 AKRYLIKO SKARLĖS
32"x32" su auksu siulais
Pilna kaina\$77.00
oro paštu\$91.00

5 VILNONĖS SKARLĖS
32"x32" be kutų ir
1 ITALIŠKA PLIUSO LOVOS
ATKLODĖ DVGUBO DY-
DŽIO 190x230, gražios spalvos
Pilna kaina\$123.00

KAILIŲ IMITACIJA
didžiausia vertė
gražiausia dovana
Pilna kaina\$115.00
SPECIALI KOMBINACIJA
Ypatinga vertė
3 jėdai vyriškos žieminio palto
medžiagos 100% vilna, 3 jėdai
moter, žiem. palto medžiagos
100% vilna, 3 1/2 jėdų vyr. kos-
tiumui medžiagos 100% vilna,
2 paklodės dvigubo dydžio, 2
priegalvio užvalkalai, 6 turkiški
rankšluosčiai\$203.00
Pilna kaina\$203.00

SPECIALUS I\$91.00
10 sv. kiaušės taukų
10 sv. kvietinių miltų
10 sv. ryžių
10 sv. cukraus

Dar ir daugiau ypatingų
specialių siuntinių
Reikalaukite mūsų iliustruoto
katalogo

UŽSISAKYKITE
DABAR
UŽSISAKYKITE TIK
PER INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Penktas aukštas
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

LABAI SVARBU
NAUDOTI RŪBAI

Lankytojam iš USSR
Reikalaukite mūsų
specialių biuletenių
Šioje prekyboje mes turime
25 metų patirtį ir daug
tūkstančių patenkintų
klijentų!

APLANKYKITE SCHRAGER'S

importuotų ir vietinių BALDŲ parodą.
Čia Jūs rasite

PIRMOŠ RUŠIES GAMYBOS
GERIAUSIOS KOKYBĖS
ŽEMŲ KAINŲ

didelį pasirinkimą

SCHRAGER'S

Salonų komplektai, miegamųjų baldai, dinetės, bufe-
tai, atverčiamos sofos, foteliai, atlošiami foteliai, taip
pat kilimai, lempos, matracai vieniški baldai.

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.)
New York City Tel.: TR 9-0400

Atdara kasdien iki 8 val. — antradi. ir šeštadi. iki 6 val.
(Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą)

daugiau, negu 1972 m. olimpia-
doje, Skopje, kurioje varžėsi 62
komandos.

— Amerikiečiai Lombardy ir
Tarjan puikiai varosi Torrenoli-
nos tarptautiniame turnyre. Po
10 ratų, belikus žaisti trim ra-
tam, vyravo šie meistrai: Ghe-
orghiu (Rum.), Lombardy, Tar-
jan (abu JAV), Quinteros (Arg.),
Ostojic (Jgsl.) ir Torre (Filip.),
visi po 6 1/2 taško, suomis
Westerinen 5 1/2, kubietis Es-
tavez, Martin ir Sanz (abu Isp.)
po 4 1/2 taško.

— Lietuvos moksleiviai žada
dalyvauti XIII sovietų mokslei-
vių spartakiados šachmatų var-
žybose, kurios įvyks Kazachijos
sostinėje, Alma Atoje, liepos 7-
23.

— James Burges atminimo
turnyrą Bostone laimėjo John
Curdo 4 1/2 — 1/2, John Pe-
ters, Larry Tapper ir Harry Ly-
man po 4-1. Tai Bostono grie-
tinėlė. Boystono kvietinį tur-
nyrą Bostone laimėjo J. Peters
ir B. Robertie, surinkę vos po
3—2. J. Curdo ir L. Tapper
pasidalijo trečia vieta su 50% po
2 1/2-2 1/2 taško.

— Bostono tarpklubinėse ko-
vo 22 i So. Bostono LPD-ją
atvyksta Johnson komanda
rungtis prieš mūsų vyrus.

— Chicago komandinėse lie-
tuviai įveikė East Gerry koman-
dą puikia pasekme, būtent 8-2.

Daugkartinis Chicago čem-
pionas Povilas Tautvaišas žada
dalyvauti Chicago Open turny-
re, kovo 16-17.

— Latvės Karklinš ir Reyes
Ruben laimėjo Northern Illinois
atvirą turnyrą Chicagoje, surin-
kę po 5-0. Lietuviai Kazys Ra-
mas ir Vladas Karpuška šiame
turnyre pelnijo po 3 1/2 taško.

FOLEY PAINTING CO.
Offices, Hallways, Stairwells, Banks, Rest-
rooms, shopping centers, factories, etc.,
vacant 1 bdrm apt. walls and woodwork
\$50 Brush, roller or spray days, nights, or
weekends. Lic. bonded and ins. Service
within 24 hrs. PATRICK FOLEY 617 328-
4061

S & H AUTO REPAIRS
also
Truck Repairs
Quality Workmanship
220 N. Y. AVE. Jersey City, N.J.
Call 201 656-9314 Ask for Mr. Mario Sierra

CARPET STEAM CLEANING
Amazing new method, reasonably priced.
Removes dirt, browning soaps, foam-soils
causing excessive wear. Save work, time,
enjoy beautiful looking carpets.
GROLL SERVICES CORP.
(201) 254-9327

PIANO INSTRUCTIONS
Piano-Theory Teacher Classical — Popular
Field Lessons in my home 1834 Caton Ave.,
Brooklyn, Results in 6 Months, For
Advanced and Intermediate and Beginners
LAWRENCE BIEDES
Many Years of Exp. Call 284-1119

WALLPAPER HANGING
FLEX. HOURS, REASONABLE RATES,
EXCELLENT WORK, EXP'D ALL BOROS
COMMERCIAL OR RESIDENTIAL
CALL 756-6768

WE SPECIALIZE IN THE SMALL JOBS
NO ONE WANTS.
CARPENTRY, PANELLING, HANGING CEILINGS,
KITCHENS, MASONRY, PLASTERING AND SIDE-
WALKS, ROOFING & PLUMBING. FREE
ESTIMATES. ASK FOR JOE (201) 792-1672 or
(201) 656-3037

TAXI CAB BUSINESS—AMSTERDAM,
N. Y. PLUS HOUSE FOR SALE
ESTABLISHED BUSINESS, GROSS \$100,000 YEARLY
CAN DO BETTER. 5 NEW 1974 CARS EQUIPPED
WITH 2 WAY MOBILE UNITS. NO COMPETITION.
PLUS 7 ROOM HOUSE, 3 BEDROOM, LIVING ROOM,
DINING ROOM, KITCHEN, KITCHENETTE, 2 CAR
GARAGE CORNER PROPERTY OVERLOOKING
BEAUTIFUL PARK 190x100 EXCELLENT OPPOR-
TUNITY. SACRIFICE — \$75,000 — (516) 843-4900

8 1/2 x 11 60 lb. Opaque Stock Printed 2 sides
First 1,000 — \$24. Each Add'l 1,000 — \$10.
OCEAN ENVELOPE CO.
P. O. BOX 854
Lakewood, N. J. 08701
Tel.: 201 363-8865

SEWING MACHINE OPERATORS
EXPERIENCED
Start with Section Work, and Advance
to Piece Work. Steady Work. Good
Working Conditions. Benefits
Free Transportation
(914) 564-5460

PAN AMERICAN
CONSTRUCTION CORP.
Builders and Home Improvements
Free Estimates
191 Wayne Street
Jersey City, N. J.
Call: 201 432-4320

NEAT WORK PROFESSIONALLY DONE.
PAINTING, SANITAS, WALLPAPERING.
HIGHLY RECOMMENDED. 2nd COAT FREE
WITH EVERY ROOM. CALL NOW FOR FREE
ESTIMATE. (201) 796-7325

Ski Italy
Levico — Panarotta
SKI NEWS FROM LEVICO, ITALY

January 1, 1974 snow conditions — 34 CM (36")
of snow quality of snow, good base with new powder
Excellent ski conditions
PACKAGE PRICE: \$379.00
Includes: 7 nights, depart 2/15/ return 2/23/74,
DOUBLE OCCUPANCY/private bath and/or shower
in 3 Hotel. Continental breakfast and dinner daily.
Private transfers; Malpensa (Hotel) Malpensa 1 week
unlimited ski pass. Roundtrip air transportation
via jet by scheduled airline, N.Y./Milan/N.Y.)
For information write:
SKI THE DOLOMITES
2852 Route 112 Medford, N.Y. 11763
Or Call: (516) 732-2612

FATHER & SON GENERAL
CONTRACTORS
FHA APPROVED CONTRACTORS HOME
RENOVATIONS SIDING-BATHS-KITCHENS
BASEMENTS-ADDITIONS-ATTICS
MASONRY—FREE ESTIMATES FULLY
INSURED — FULL FINANCING
(201) 751-0050

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

Prieš sudarant dovanų siuntinį savo giminėms Lietuvoje,
pirmiausia pasitarkite su mumis kas naudingiausia ir reika-
lingiausia jiems pasiūsti.

Pavasario ir vasaros sezonui siūlome šias prekes:

Nepermatomo nailono medžiaga suknelei	\$10.00
Crimplene medžiaga suknelei	\$11.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$14.00
Nailonienės arba šilkinės skarelės	\$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų	\$ 9.00
Gefiūro medžiaga suknelei	\$15.00
Labai gera angliška vilnonė eilutei medžiaga	\$42.00
Dirbtinis Mink kailis paltui	\$50.00
Nailoniniai išvežiniai marškiniai	\$ 8.50

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių,
televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių
prekių, kurias iš čia negalima pasiūsti.

Taip pat siūlome pasiūsti arba įsigyti savo naudojamui
"Olympia" rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu.

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.

Telef. 01 739 8734 or 01 460 2592

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, per-
siunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas
šalis. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pagei-
davimus.

DABAR KAIP TIK LAIKAS SIŪSTI

DOVANAS

VELYKOMS
SAVO GIMINĖMS LIETUVOJE IR USSR

MOTOCIKLUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIAMAS MAŠINAS, TELE-
VIZIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVAMAS MAŠINAS,
BALDUS

Taip pat drabužius, medžiagas, kailinius, rankinius laikrodžius
ir maisto produktus.

Nauji Automobilių Modeliai:

ZHIGULI VAZ-2101
ZHIGULI VAZ-2102 Station Wagon
ZHIGULI VAZ-2103 Naujas Modelis
MOSKVICH 408-IE
MOSKVICH 412-IE
MOSKVICH — Station Wagons—426,427
ZAPOROZHETS ZAZ-968

PODAROGIFTS, INC.

Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti DOVANINIUS
CERTIFIKATUS per VNESHPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų
ir t.t.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pa-
teikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą su
VNESHPOSYLTORGU.

Klijentų patogumui, užsakymus galima paduoti bet kuriai
prie mūsų prisijungusiai firmai:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
488 Madison Ave., New York, N. Y. 10022

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

arba tiesioginiai j mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVE. (tarp 28 ir 27-tos g-vės)

NEW YORK, N.Y. 10001

(212) 685-4537

ATIDARYTA ŠEŠTADIENIAIS IKI 5 VAL.

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
TEL.: 827-1351

SERVICE

PAINTING — All Work Personally
Guaranteed, Also Decorating. Special
Winter Rates. Reasonable. Free
Estimates. Call (201) 656-3080 or (201)
420-1848 ask for Gaff.

PAINTING & PANELLING
1 DAY SERVICE
ALSO PAPER HANGING LOWEST POSSIBLE
RATES FREE ESTIMATES
CALL NOW (201) 991-0873

CARPENTRY & CABINETS
All Formica Cabinet Work. No Job too
Small, Call Days & Evenings, Free Estimates
& Excellent Rates. Call (201) 795-3814

RELIABLE PAINTING
INTERIOR AND EXTERIOR
ALL WORK GUARANTEED
FULLY INSURED. Free Estimates
Call After 5 PM 201 451-9480

OCEAN FRONT
Plymouth Contemporary Nantucket Barn
House. Spectacular view of entire Cape
from atop 150 ft. bluff. 3 bedrooms, 1 1/2
bath, 1 1/2 years new. Many, many extras
Low taxes, low heat. Underpriced at 48,900
for immediate sale by owner. (617) 225-
3758. or (617) 961-5284

MARINO ROOFING
ALL WORK GUARANTEED. ALL WORK DONE
IMMEDIATELY. 24 HR. EMERGENCY SERVICE.
NO JOB TOO BIG OR TOO SMALL. LOW PRICES
ARE BORN HERE AND RAISED ELSEWHERE. CALL
ANYTIME (201) 348-4020

MOTEL — SEASIDE HEIGHTS
NEW JERSEY
16 UNITS, EXCELLENT FINANCING AVAILABLE
ASSUME MORTGAGE 7 1/2% for 20 YRS.
SUMMER RESORT OWNER PURCHASING LARGER
UNIT. PRICE \$235,000. 201 349-2164

LIGHT MOVING & STORAGE
Local and Long Distance &
Delivery Service Call: 345-5392 Office
or 459-4291 Home Eves.

EXP. OPERATORS ON SWEATERS
on Singer & Mellow Machines
Near All Subways
J & A KNITTING MILLS
505 CARROLL ST. BKLYN.
APPLY IN PERSON

NEAT CLEAN PROFESSIONAL
PAINTING & PLASTERING AT
NON PROFESSIONAL PRICES.
CALL PHIL IN BLOOMFIELD
For Free Estimate (201) 429-8721

ATTENTION!
Reliable Contractor is looking for
Home Owners needing repairs.
Specializing in Ceramic Tile, Painting,
Plastering, Vinyl, Floors. Can also do
Complete Jobs.
Call (201) 374-2042

DRAPERIES CUSTOM MADE
FREE SHOP AT HOME SERVICE ROD INSTALLA-
TIONS DRAPERIES CLEANED & RE-HUNG ALSO
BEDSPREADS & VENETIAN BLINDS MADE TO
ORDER. WE MAKE THE HOME BEAUTIFUL.
CALL 212 549-8965

GENERAL CONTRACT WORK
Painting, Carpentry, Roofing, Gutters,
Leaders & Aluminum Siding, Panelling
& Masonry
Call in the P.M. (201) 481-1032

TRUCKING
We Pick Up &
Deliver
Any one Package
IN BROOKLYN FOR \$9
Call HI 9-9434

OUTFIT CONSTRUCTION COMPANY
New Work & Repair Work All Work
Guaranteed Quality Workmanship
1548 Summit Avenue
Hillside, N. J. Call 201 923-0938

DOG TRAINING
PROBLEM CORR. & OBEEDIENCE IN YOUR HOME
— LIFETIME GUAR. FOR FREE CONSULTATION
CALL (201) 963-3700 AMERICAN DOG TRAINING
ACADEMIES

HANDYMAN
AVAILABLE FOR MINOR REPAIRS
FREE ESTIMATES
EVENINGS & WEEKENDS CALL
427-6913

CORDWOOD
128 Cubic Feet. All Seasoned Hardwood
Will Deliver and Stack Free
\$60 a cord
FAIRFIELD, CONN. (203) 336-4178

G & G WINDOW &
FLOOR SERVICE
SERVES ALL BOROS
REASONABLE
CALL: 865 - 0039

CARPET INSTALLATION
CLEANING & REMOVAL
24 HOUR SERVICE
FREE ESTIMATES
Call: 212 331-5400

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda, šeštadieniais nuo 4 iki 5 val.
WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force
Dr., Mountinside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. per
WBOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį
dr. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Lašėvės 21burya, lietuvių ir anglų kalbomis, šeštadieniais
9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kexys, TW 4-1280
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viššinis, 179
Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL
1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM
161.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South
Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

PENKTOJI DAILĖS PARODA

(atkelta iš 4 psl.)

dą uždengia spalvotom juostom, palikdamas plyšius. Visame paveiksle dominuoja lygiagrečios juostos, pro kurių tarpus atsispindi giluma. Kurdamas trečiosios dimensijos iliuziją, jis dedamų juostų kraštukus dar nudažo siauručiu kitu dažu.

Ši technika reikalauja daug kantrybės ir labai daug darbo, kad visa drobė būtų atlikta švariai ir kad gautų skaidrų virpėjimą. O dail. K. Žoromskis turi kantrybės ir retą darbštumą. Kiekvieną dieną jis prastovi prie paveikslų ilgą valandą, stengdamasis jį kuo kruopščiau atbaigti.

Tokie modernūs "audiniai" egzistuoja šių dienų mene, ir dail. K. Žoromskis yra vienas iš tokių "audėjų". Jis čia yra ir naujas, įnešęs perspektyvą pro plyšį — trečiąją dimensiją.

Jo paveikslai reikalauja gana daug šviesos, kad pasirodytų pilname savo gražume ir spalvų žėrėjime. Tik tada pamatai ir tą nuostabią technikinį švarumą.

Skiriant tokias premijas, paprastai lieka ir nemaža kalbų: kodėl jis gavo, kodėl už tokį modernų meną, ar jis to vertas?

Jis gavo todėl, kad jis to vertas. Moderniojoje lietuvių tapyboje K. Žoromskis yra vienas iškilusių dailininkų. Modernizmas kartais praleidžia forminius defektus, atžymėdamas, kad tai būtų kūrybinės laisvės varžymas. K. Žoromskis prieš-

gai, — su dideliu uolumu puoselėja formą ir siekia jos atbaidymo. Lengviau pasitaškyti spalvomis, sudaryti kokius formų judesius, bet kur kas sunkiau ištesėti geometriniam planavimui, trijų dimensijų planavimui. — Už tuos užsimojimus — laimėjimus jam ir paskirta ši premija.

Apygardos valdyba, rengėjai, buvo įrašę reikalavimą, jei viena premija už modernizmą, tai kita premija už nuosaikų meną arba realizmą. Taip ir šioje parodoje Lietuvių Bendruomenės pirmoji 300 dol. premija teko Reginei Ingelevičienei už paveikslą "kompozicija" — tai buvo partizano mirtis, antroji — 200 dol. premija teko Vidai Krištolaitytei — už paveikslą Auka. (plačiau apie tas premijas ir kitus dailininkus kitame Darbininko numeryje) (p.j.)

Lietuvos Vytis — stilizuoto stiliaus — baltas vytiš raudona fone. Taip pat vytiš su lietuviška trispalve skersai. Kiti juoda ant automobilio lango (decal). 1 dol. už ženklelį. Gaunama Darbininko administracijos.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ir nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne, 479 psl., lietais viršeliais. Kaina 8 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

WATERBURY, CONN.

Waterbury ir apylinkėje gyvenę, šiame sąraše išvardinti, lietuviai, įvertindami JAV Lietuvių Bendruomenės darbą kovoje už Lietuvos laisvę, savo auką Vasario 16 proga skyrė Lietuvių Bendruomenei. Aukojo:

200 dol. — Amerikos Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkė.

100 dol. — dr. Petras Vileišis — apylinkės pirmininkas.

50 dol. — Petras Vileišis, Jr. 40 dol. — John Zdanis.

Po 25 dol. — kun. J. Ruokis, Birutė Vileišytė, Atty. Vincent Matusavage, Max Zusman, John W. Stokes.

Po 20 dol. — Irena Kleinaitytė-Girgis, Stasys ir Sofija Kuzminskai.

Po 15 dol. — Edmundas ir Ana Bazėnai, Kazimieras ir Elena Sapetkos.

Po 10 dol. — M. E. Kleinaičiai, J. A. Raugaliai, G. Valiulienė, P. G. Valūnai, Kl. Tyška, J. Valkauskas, L. Kuzmickas, J. Puodžiūnas, P. M. Marūnai, P. Mažulaitis, P. E. Didžbaliai, M. L. Gureckai, Mrs. V. P. Sher-ver, M. O. Tonkūnai, D. G. Šlapkūnai, D. Venclauskaitė, J. M. Taruškaitė, J. A. Madeikiai, G. Engratt-Inkratas, Mrs. T. Delniks, I. Krauciūnas, J. Stapulionis, W. Bendatt, S. Stanley, V. Krasauskas, J. A. Bylos, P. R. Gaizūčiai, A. Kušlis, J. E. Slivinskai, H. Arenstein, J. Page, A. Staškevičius, A. Frenkel, J. A. Brazauskai, W. A. Gervickai, M. Nagurskis, J. Samoška, Atty. J. Smolskis, V. Vaitkus, P. Stuopelis, E. L. Krasauskai.

6 dol. — Onutė Vileišis.

Po 5 dol. — A. Igaunis, K. Bagdonas, K. S. Uršaičiai, J. Liaudinskas, Toleikis, Mrs. A. Matas, M. Laureckienė, E. Lipkis, Paint Store, A. Petrokaitis, K. Lisauskas, P. Kukanskis, dr.

Darbininko spaudos kioske gausi nusipirkti lietuviškų knygų, plokštelių, atvirukų, įvairių lietuviškų papuošalų ir dovanų.

SPORTAS

LAK laimi 3:2

Lyg pirmieji besitartinčio pavasario ženklai, mūsų futbolininkai sugrįžo į dar nedraugiškai šaltą ir purviną Kissena parko aikštę, lygos pirmenybių pasasario rato pirmąjį etapą išbandymui.

Pereito sekmadienio susitikimas su pajėgia White Plains komanda baigėsi nesitiktetu laimėjimu. Pirmas puslaikis nieko gero nežadėjo, nes priešininkas vedė 2:1 (įvartis R. Šileikio), o mūsų progos ir progėlės vis liko neišnaudotos. Po per-

W. Shukaitis, Jone Ashborn, P. Paliulis, J. Skrudzys, A. Zinkus, Miss A. Petrauskas.

Po 2 dol. — Č. Vitkauskas, Su-bačius, Al Repairs Store, F. Bertoskis.

1 dol. — Mrs. J. Danauskas.

Iš viso JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybai Waterbury sudėta aukų 1100 dol.

Per Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkę Tautos Fondui aukoję: \$20, — A. O. Keniausiai, \$10, — T. Seliokienė, B. Maurutis.

Aukų rinkimą pravedė Waterburio apylinkės pirmininkas dr. Petras Vileišis.

M. Kleinaitis, vicepirmininkas

Lietuvos nepriklausomybės šventė Bostone

Vasario 16 Altos Bostono skyriaus iniciatyva buvo pakelta Lietuvos vėliava Bostono miesto rotušės aikštėje. Tai buvo šeštadienį. Pats minėjimas vyko sekmdienį, 10 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo aukojamos mišios už Lietuvą. Kun. A. Baltrašūnas pamokslė gražiai priminė laisvės reikšmę ir karių auką už tą laisvę.

2-ąją valandą po pietų minėjimas vyko Lietuvių Piliiečių D-jos auditorijoje. Jį atidarė Altos skyr. pirm. inž. Edmundas Cibas. Buvo įneštos vėliavos. Jų įnešimą bažnyčioje ir čia salėje vadovavo Stepono Dariaus posto nariai vadovaujant Trepenksui. Buvo sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai. Maldą sukalbėjo kun. Albinas Janiūnas.

Buvo pristatyti Bostone gyvenę Lietuvos kariai savanoriai kūrėjai: Antanas Bartašūnas, Stasys Griežė-Jurgelevičius, Povilas Janavičius, Silvestras Kon-tautas, Juozas Liutkonis, Ciprijonas Mališauskas, Kazys Merkis, Stasys Santvaras ir Juozas

traukos tačiau mūsų kariai vis tankiau lankėsi prie White Plains vartų. Po vieno staigaus prasi-veržimo Budreckas ženklinio 2:2, o netrukus jis vėl nuginklavo vartininką ir pakėlė pasekme 3:2. Su šiuo laimėjimu mūsų kariai vėl išlygino laimėtų ir pralaimėtų rungtynių santykį 6:6.

Rezervinė komanda pralaimėjo 0:3, bet ir joje matėsi pagerėjimo žymių. Pagal tvarkaraštį, kitos rungtynės turėtų įvykti šį sekmadienį, kovo 10, prieš Bavarians jų aikštėje — College Point. Rudens rate prieš Bavarians buvo laimėta 2:1. Tikimasi ir šį kartą parsivežti laimėjimą.

Alg. Š.

BOSTONO ŽINIOS

Mišios už Dzimdzi-drindzi narius bus kovo 24 d. 10 v. Šv. Petro parapijos bažnyčioje So. Bostone. Mišios aukojamos už gyvus ir mirusius narius: Antaną Vanagaitį, Viktorą Dineiką, Joną Dikinį ir Juozą Olšauską. Tas mišias užprašė buvęs jų nuotaikingų kelionių šoferis Feliksas Zaleskas. Ši grupė su savo vaidinimais yra apkeliavusi visas didesnes lietuvių kolonijas Amerikoje, prisidėjo prie lietuvių palaikymo, prie lietuvių susibūrimo. Antanas Vanagaitis buvo muzikos kompozitorius, Juozas Olšauskas — dainininkas, artistas, kiti du — artistai, uolūs kultūrininkai. Viktoras Dineika yra pats rašęs ir pats vertęs eilę dramų iš svetimų kalbų į lietuvių kalbą. Jie čia, keliaudami per lietuviškas kolonijas, dainavo, vaidino, palaikė išeivių gerą lietuvišką nuotaiką. Juos ir prisiminė dabar Feliksas Zaleskas, buvęs jų kelionių palydovas. Bostono ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti kovo 24 d. 10 v. r. į Šv. Petro parapijos bažnyčią ir pasimelsti bei prisiminti mūsų kultūrininkus.

Stepono ir Valentinos Minkų radijo valandėlės 40 metų sukaktis minima kovo 24 Liet. piliiečių draugijos salėje, So. Bostone. Į sukaktuvinį koncertą pakviesta Elena Blandytė iš Chicago, pramoginių dainų dainininkė bei dailiojo žodžio interpretatorė. Ji yra dainavusi beveik visose lietuvių kolonijose. Bostone pasirodys pirmą kartą. Be jos dar bus talentų pasirodymas ir New England iškilio-sios lietuviškos pagerbimo balius. Ta iškiliąja lietuvaite yra Rita Babravičiūtė. Visi kviečiami atsilankyti į šį sukaktuvinį banketą ir koncertą. Savo atsilankymu pagerbsite valandėlės sukaktį.

Valickas. Minėjimo programai vadovavo dr. Algirdas Budreckis. Gubernatoriaus proklamaciją perskaitė ir ta proga perdavė jo linėjimus su tikėjimu, kad Lietuva vėl bus laisva jo atstovas. Buvo perskaityta kongresmano Mokley kalba, kurią jis perskaitė šios šventės proga Amerikos kongrese. Žodžiu dar sveikino latvių atstovas. Pagrindinę kalbą pasakė adv. Vytautas Abraitis iš New Jersey. Jo kalbos pagrindinė mintis: turi būti vedama besąlyginė kova dėl Lietuvos laisvės atgavimo. Okupantas dirba prieš tai vis išskodamas naujų priemonių mum užliuliuoti ir skaldyti. Ginčai mūsų pačių tarpe yra blogas reiškinys Pri-imta rezoliucija, kuri bus pasiųsta Amerikos prezidentui ir kitiems.

Meninėj daly solistas Benediktas Povilavičius, akomponuojant prof. Jeronimui Kačinskui, padainavo: Oi greičiau, greičiau — St. Šimkaus, Laukai — Salomėjos Čiurienės, Udrio ariją iš operos Pilenai — Vyt. Klovos ir Gimting. Tautinių šokių šokėjai, vad. Onos Ivaškienės, pašoko tautinius šokius ir padeklamavo. Minėjimas baigtas Tremtinių maldą.

Iš Lietuvos vyčių veiklos

Vidurio Atlanto apskrities susirinkimas bus kovo 17 Aušros Vartų parapijoje. 11 val. bus mišios, komunjijos pusryčiai, kuriems vadovaus Philip Skabeikis. Kalba pasakys dr. Jokūbas Stukas, buvęs Liet. vyčių pirmininkas. Bus pakelta ir trečią laipsnį keletas vyčių.

Po pusryčių toje pačioje parapijos salėje bus apskrities susirinkimas. Jis prasidės 1:30 v. Apskrities pirmininku yra Larry Janonis.

Iš Scranton, Pa., į šias iškilmės atvyksta 74 kuopa specialiu autobusu. F.V.

STANLEY MIKAL, M.D.

ANNOUNCES THE RELOCATION
OF HIS PRACTICE
FOR
GENERAL SURGERY

TO

4 FRANKLIN STREET

EAST MILTON, MASSACHUSETTS 02186

MARCH 1, 1974

OFFICE HOURS
BY APPOINTMENT ONLY

TELEPHONE: 698-0355

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5% %
- Special Notice a/c — 5% %
- 1 year Term Deposit — 5% %
- 2 year Term Deposit — 6% %

— All Accounts Compounded Daily —

A.A. JUOZAS KRULIKAS

mirė vasario 4 Marijampolėje — "Kapsukyje". Gimęs 1908 m., buvęs išvežtas su vyr. broliu Jonu Kruliku, gimusiu 1902 m., iš Lietuvos 1948 gegužės 8 iš Antupių km., Glizų valsč., Vilkaviškio apskr. į Kazakstano darbo stovyklą. Brolis Jonas ten tais pat 1948 m. mirė plaučių uždegimu, o Juozas po 8 metų grįžo į Marijampolę. Nuliūdime liko žmona Adelė, sesuo Albina Krulikaitė-Strimavičienė ir brolis inž. Kazys.

A.A.

Stasei Vaitkienei

mirus, skaudaus liūdesio valandoj pasilikusiems vyrai Edmundui Vaitkui, dukrai Cintai ir sūnui Vytiui su šeimomis širdingą užuojautą reiškia

Juozas Daniliauskas
Deiktai ir Žemaitaičiai

Mielam draugui

A.A.

Juozui Liūtui

mirus, jo mielai žmonai Aldonai reiškiu nuoširdžią užuojautą.

Aloyzas Rudzitis

A.A.

Aviacijos karininkui

Juozui Liūtui

mirus, jo žmoną Aldoną nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

G. ir J. Kazlauskai
J. Daniliauskas

15-kos dienų EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš Bostono ir New Yorko

vyksta:

gegužės-gegužės 15
birželio 5
liepos 3

rugpjūčio 7
rugsėjo 4
spalio 2

ir gruodžio 20

KAINA nuo \$751.-

Visos grupės lankysis Leningrade, Vilniuje, Rygoje, Helsinkyje; išskyrus birželio ir liepos grupes, kurios lankys Taliną, Vilnių, Helsinkį.

Vykstantiems iš Chicago — 112.00
Detroito — 74.00
Clevelando — 78.00 daugiau

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAICIUS RIBOTAS —
NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Darbininkas ilgus metus buvo paliktas metam 8 dol. Pakilus popierio kainom ir paštui uždejus didelius mokesčius, esame priversti metinę prenumeratą pakelti iki 10 dol. Tad skaitytojai prašomi atkreipti dėmesį. Ta pačia proga maloni padėka tiem skaitytojams, kurie jau seniai suprato spaudos reikalus ir prisidėjo spaudai paremti auką, nes tik tokiu būdu mūsų laikraščiai išlaikomi. Dėkojame visiems spaudos rėmėjams, laukiam ir toliau paramos. Tik skaitytojų dėka Darbininkas galės ilgus metus tarnauti lietuviams. — Darbininko administracija.

Prezidento Antano Smetonos 100 metų gimimo ir 30 metų mirties sukaktį minėjimas įvyks gegužės 12 Kultūros Židinyje. Minėjimą — akademią rengia Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ir New Yorko lietuvių organizacijų komitetas. Po akademinės dalies — koncertas, kurį atliks mūsų iškilūs muzikos ir dainos artistai.

Motery Vienybė pavasario šokių ruošia gegužės 18 Kultūros Židinyje. Drauge bus paminėta ir 40 metų sukaktis.

Motery Sąjungos 24 kuopa per Emiliją Vaišnoraitę prisunešė 10 dol. spaudai paremti. Už auką dėkoja Darbininko administracija.

Skautų ir skaučių, vilkiukų ir paukštyčių draugovių sueiga įvyks šeštadienį, kovo 9, tuoj po lietuviškos mokyklos pamokų, 2 val. Kultūros Židinyje.

Dail. Povilas Osmolskis mirė prieš 3 metus kovo 17. Už jo vėlė dabar mišios bus kovo 16, šeštadienį, 10 val. Pranciškonų vienuolyno koplyčioje prie Kultūros Židinio. Visi bičiuliai, artimieji ir velionį pažinę kviečiami dalyvauti pamaldose.

Korpl. Neo Lithuania New York rengia iškilmingą sueigą kovo 9, šeštadienį 8 val. vak. Kultūros Židinyje. Paskaitai iš Chicago atvyksta Korporacijos vyr. valdybos vicepirmininkė senjorė Audronė Pavilčiūtė. Sueigoje bus paminėta Vasario 16 šventė ir Korporacijos garbės nario Lietuvos Prezidento Antano Smetonos gimimo ir mirties sukaktys. Po sueigos kvatė ir pasilinksminimas. Kviečiami dalyvauti visi korporantai-ės ir svečiai.

Česlovas Janušas kalbės Jono Rūtenio tapybos parodos atidaryme. Paroda vyksta kovo 23-24 Kultūros Židinyje. Žemutinėje salėje bus išstatyta 30 jo naujausių darbų. Parodą rengia New Yorko birutietės.

N. Y. ateitininkai iš kaukių baliaus pelno paskyrė \$500 kultūros Židiniui išlaikyti. Mieliam ateitininkam nuoširdus ačiū už šią ir ankstyvesnę pagalbą Kultūros Židiniui.

Dr. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, kalba Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 17 Kultūros Židinyje. Nuotr. Lino Jytuvio

Redakcija827-1352
Administracija827-1351
Spaustuvė827-1350
Vienuolynas235-5962
K. Židinio salė827-9645

Vaižganto Kultūros Klubas popietė bus šį sekmadienį, kovo 10 d., 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Popietė skiriama susipažinti su vitražu ir su vitražų meisterio Albino Elksaus kūryba. Jis pats ir kalbės apie vitražą, savo sukurtus vitražus parodys skaidrėse. Po visos programos — kvatė. Visi kviečiami.

L.M.K. Federacijos New Yorko klubas, dėl kovo 10 vykstančios Vaižganto Kultūros Klubas popietės, savo susirinkimą iš kovo 10 nukelia į kovo 17. Susirinkimas bus 3 v. popiet pas klubo narę M. Klivečienę. Visos narės prašomos dalyvauti. Susirinkime Rožė Mainelytė papasakos savo kelionės įspūdžius iš Afrikos.

Rožė Mainelytė, kuri yra atlikusi daug įvairių kelionių, L. M.K. Federacijos New Yorko klubo susirinkime papasakos savo įspūdžius iš kelionės po Afriką. Klubas susirinkimas bus kovo 17 pas klubo narę M. Klivečienę.

Aktorius Vitalis Žukauskas dažnai važinėja į lietuviškas kolonijas, kur atlieka humoristinę vakarų programą. Balandžio 28 jis atliks programą Balo vakare Bostone, gi gegužės 11 — Baltimorėje.

L.K. Motery Sąjungos 29 kuopa kviečia į susirinkimą nars ir viešias kovo 10, sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje. Po susirinkimo kvatė.

Vitas Gerulaitis, kuris turi savo draudimo ir real estate įstaigą Woodhavene, atidaro naują kelionių biurą. Jau yra gavęs leidimus iš kelionių biurų centrinės įstaigos Montrealyje. Greitu laiku bus oficialus to kelionių biuro atidarymas — biuras pavadintas — Vitas Trevel Service, 94-10 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421 tel. 847-5522.

Elizabetho skautų mugė bus kovo 10 Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth, N.J.

Ramovėnų susirinkimas buvo kovo 2, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Idomią paskaitą skaite Kario redaktorius Zigmąs Raulinaitis, jis palietė idomius aspektus iš Lietuvos praeities. Į naują ramovėnų valdybą išrinkta pirm. Jonas Rūtenis, valdybon J. Liaukus ir V. Savukynas, kandidatais lieka J. Juodis, P. Tutinas. Sejoje valdyboje pirmininku buvo V. Šventoraitis, jam talkino J. Zabielskis. Po susirinkimo visi turėjo bendrą vaišes. Susirinkusiems buvo maloni staigmena, kad ten dalyvavęs pulk. Jonas Šlepetys tuo metu atžymėjo savo 80-tąjį gimtadienį (gimęs 1894 vasario 27).

Iš kaukių baliaus, kuris buvo vasario 23, gauta pelno lygiai 1000 dol. Iš jų 500 paskirta Kultūros Židinio statybai, kiti palikti jaunimo organizacijos reikalam.

NAUJAS MUZIKOS ŽINIŲ NUMERIS

Praeitą savaitę skaitytojam išsiuntinėtas Muzikos Žinių numeris. Jis datuotas praeitų metų gruodžio mėn. Pasivėlinęs dėl spaustuvės persitvarkymo.

Numeryje rašoma — apie kun. kleboną A. Petrauską, sukaktuvininką ir šio numerio leidėją, toliau apie sukaktuvininką muziką Praną Ambrazą, tęsiama J. Strolisio straipsnis apie Klaipėdos konservatoriją, J. Stankūno — Vargonai, įdėta angliškoji dalis — Music News, redaguojama Loreta Stukas, muzikinė kronika, kurią surenka J. Stankūnas.

Kiekvienas numeris įdėda ir naujų gaidų. Čia skelbiama Prano Ambrazo — Iš tavo rankų, Dieve, ir Laimink, Dieve, žmonių. Pirmoji giesmė balsui ir vargonų palydai, antroji — mišriam chorui.

Muzikos žinias leidžia Lietuvių Vargonininkų-Muzikų Sąjunga. Išeina keturi numeriai per metus. Redaguojama tos sąjungos pirmininkas Vincas Mamaitis. Jis ir administruoja. Redakcijos ir administracijos adresas: 209 Clark Place, Elizabeth, N. J. 07206.

S. Ruginis, gyv. Brooklyne, ilgų metų skaitytojas, sulaukęs 90 metų gimtadienio, dar yra žvalus lietuvis ir sveikataje. Atvykęs iš Lietuvos 1912, išaugino dvi dukteris ir sūnų. Sulaukęs 13 anūkų ir 15 proanūkų. Darbininkui mokėdamas prenumeratą, pridėjo spaudai paremti dar 17 dol., už ką administracija jam dėkoja.

Kaziuko mugė, surengta skautų, buvo kovo 3. Ji užėmė abi didžiulias Kultūros Židinio sales ir posėdžių menę. Didžioji salė buvo paversta turgaviete, kur vyko visokiausia prekyba, žemutinėje salėje buvo pietūs ir vaišės, gi posėdžių menėje — lėlių teatras. Žmonių buvo suvažiavę labai daug. Buvo proga pasimatyti ir pasibčiulianti. Visos iškilnės prasidėjo 12 valandą jaunimo pamaldomis, gi 1 val. buvo atidaryta pati mugė.

Darbininko administracijos gauta anksčiau išleista knyga apie įvykius Fatimoj — Marija kalba pasauliui. Išvertė kun. M. Vembrė, kalbą taisė rašytojas St. Santvaras. 264 psl. Kaina 3 dol.

1973 m. gruodžio gale iš spaudos išėjo inž. Petro Lelio atsiminimų knyga "Lietuvos keliu" 1910-1973 m. Šioje 270 pusl. knygoje yra 900 atskirų straipsnių ir 130 iliustracijų. Viskas sugrupuota į šešius skyrius: I sk. Caro valdžioje, II — Pirmasis pasaulinis karas, III — Laisvės kovas, IV — Nepriklausomybės metai, V — Antrasis pasaulinis karas, ir VI — Emigracijoje. Dalis šių atsiminimų buvo spausdinti 1970-1972 "Nepriklausomybės" savaitraštyje. Knyga bus parduodama kioskuose, bet galima ją gauti ir pas autorių adr.: 32 Weatherell St., Toronto 9, Ont., Canada. Knygos kaina 6 dol. Taip pat gaunama Darbininko administracijos.

IŠ KELIONĖS

Leonas Karmazinas, American Airlines prižiūrėtojas-superisior, kuris širdingai pataria keliautojam LaGuardia aerodrome, 3 savaites svečiavosi tolimoje Australijoje. Aplankė savo atostogų metu didesniąsias lietuvių kolonijas ir parsivežė gražių įspūdžių iš lietuviškos veiklos.

Ilgiau pabuvojo Adelaidėje. Su vietos teatro mėgėjais atšventė jų veiklos dvidešimtmetį, ir pats, taip pat dar nepamiršęs buvusio darbo teatre, vaidino "Pirmajame skambutyje".

Nepamiršo ir skautiškų darbų. Aplankė vietos skautų vadus ir perdavė knygos "Lietuviškoji Skautija" vajuos komiteto rūpesčius dėl knygos išleidimo.

Pasak jo, Australijos lietuvių gyvenimas labai įvairus, gyvas, o svarbiausia, labai darnus. Patys lietuvių per paskutinį dešimtmetį toli pažengę, turi veiksmingas organizacijas, parapijas, beveik kiekviena kolonija savus gražius lietuviškus namus, kur kruopščiosios bitelės dabina lietuviškąjį krautį. (A.S.)

Kaukių baliuje vasario 23 iš k. V. Augustinas — teisėjas, Barбора Radvilaitė — M. Juodienė, Jūratė ir Kastytis — A. Razgaitis ir R. Navickaitė, 14 amžiaus dama — D. Norvilaitė, K. Grigaitytė-Graudienė — teisėja, Pelėda — D. Ažuolienė, P. Jurkus — teisėjas. Žemiau — Margutis — B. Radzivanienė, Vilniaus katedros bokštas — V. Radzivanas. Nuotr. Pauliaus Švitros

SĖKMINGAS KAUKIŲ BALIUS

N. Y. ateitininkų rūpesčiu ir triūsu surengtas gražus kaukių balius vasario 23 sutraukė pilną salę publikos. Visi stalai buvo užimti.

Salė buvo dekoruota, pritaikyta kaukių baliui. Gale salės, priešais sceną, buvo padarytos dvi didelės dekoratyvios kaukės. Darbas ir sukomponavimas buvo skoningas ir gražus. Tai atliko Rasa Navickaitė. Salės palubės buvo prikabinotos spalvotų balionų. Visi stalai apkrauti daugybe valgių, papuošti gėlėmis ir žvakėmis. Prie stalų sėdėjo po dešimt žmonių.

Vaišės prasidėjo 8 val. Publika kaip paprastai rinkosi lė-

APIE VITRAŽĄ

(atkelta iš 4 psl.)

Freiburgo meno mokyklą, atvykęs į Ameriką, specializavosi vitražų srityje, yra atlikęs visas privalomas praktikas, išlaikęs nustatytus egzaminus ir jau seniai sėkmingai dirba šioje srityje. Jis yra vitražais papuošęs per šimtą Amerikos bažnyčių. Ir kas iš mūsų yra matę tuos jo darbus?

Dail. Albinas Elksus dabar vadovauja ir N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjungai. Sąjunga yra senokai įsikūrusi, paskutiniu laiku tik buvo pritilusi. Dail. A. Elksaus dėka sąjunga dabar parodė gyvą veiklą, surengė didelę parodą, dalyvauja bendrame visuomeniniame gyvenime.

Popietėje pirma bus trumpai supažindinta su pačiu dailininku, paskui jis pats kalbės apie vitražą, pademonstruos vitražų medžiagas ir darbo principus. Tada skaidrėse parodys savo būdingiausius darbus, kurie yra išmėtyti visame šiame dideliame krašte nuo New Yorko iki Los Angeles.

Bus iškabinta ir jo vitražų piešinių, eskizų. Tai bus drauge lyg ir jo darbų parodėlė. Po visos programos — pasisvečiavimas ir kvatė.

Tad visi kviečiami arčiau pažinti A. Elksaus kūrybą, susipažinti ir su pačiu vitražu. Ši vitražui ir Albinui Elksui skirta popietė bus kovo 10, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje.

Ieškomas žmogus, kuris galėtų netoli New Yorko, gražioje vietoje kalnuose tvarkyti krautuvėlę ir gazolino stotį. Turėtų gyventi vietoje. Informacijos reikalais skambinti vakare 846-4838.

Senyvas žmogus ieško mažo buto su baldais. Rašyti: Mr. P. Dubickas, 71 Ridgewood Ave., Brooklyn, N. Y. 11207.

Ieškoma moteris prie vaiko dienos metu. Šeštadienį ir sekmadieni nereikalinga. Skambinti vakarais tel. 846-6926.

kruopščiai atliktas. Jiem įteikta sidabrinis papuošalas.

Toliau premiją gavo Musmirė, o toji musmirė buvo Loreta Vainienė. Kostiumas padarytas labai elegantiškai ir švariai. Trečioji premija — 14 amžiaus dama, pasakų feja — Danutė Norvilaitė. Iš pasakų paimtas drabužis buvo padarytas švariai ir skoningai.

Barбора Radvilaitė stebino užmanymo drąsumu ir savo originalumu. Jai irgi teko to vakaro premija. Ja buvo Monika Juodienė.

Pelėda, vienas iš kruopščiausiai atliktų kostimų, irgi gavo to vakaro premiją. Ta pelėda buvo Dalia Ažuolienė.

Dovanos buvo lietuviški audiniai — daugiausia takeliai. Jas įteikė Liet. gen. konsulo žmona J. Simutienė.

Rengėjai buvo studentai ateitininkai. Jiem talkino visa eilė sėdruogių: Loreta Vainienė, Stasys ir Bronius Bobeliai, Aušra Sabalienė, Renata Alinskienė, E. Vainienė, E. Tutinienė, Fil. Ignaitienė, K. Norvila ir kit.

Visas kaukių balius praėjo pakiliai ir linksmai. Malonu, kad atsilankė daug jaunimo. Jie čia turėjo savo stalus ir visą savo atskirą sekciją, kur savo tarpe gražiai praleido laiką.

Zmonės mėgsta susieiti, pabuvoti, pasikalbėti. Kartais tiem pokalbiams trukdė per garsi muzika. Lietuviškose salėse ir kur susirenka lietuviai, tos garsios, glūšančios muzikos reikėtų išvengti, nes ji trukdo susikalbėti su kaimynu. Normaliai šoka tik viena dalis, apie pusę žmonių lieka pasikalbėti prie stalų. Tai reiktų ir juos pagerbti ir jų neparkurtinti trenkančia muzika.

Rengėjai atidavė savo triūšą ir sumanumą, kad suburtų žmones maloniai pramogai ir kad paskui gautų pelną skirtą geriem tikslam. Ir dabar iš anksto buvo pranešta, kad pusę atiduos Kultūros Židinio statybos fondui, o kitą pusę paliks jaunimo spaudos reikalam. (p.j.)

NEW JERSEY SKAUTŲ-SKAUČIŲ RENGIAMA

KAZIUKO MUGĖ

SEKMADIENI, KOVO 10 D., LIETUVIŲ LAISVĖS SALĖJE
269 SECOND ST., ELIZABETH, N.J.

MUGĖS ATIDARYMAS 12:30 v.
PIETŪS 1:00 v.

Mugėje bus įvairūs skautų-skaucių rankdarbiai, medžio išdirbiniai, papuošalai, audiniai ir kita.

Veiks kavinė ir vertinga loterija. Pietums bilietai gaunami pas skautų-skaucių tėvus ir vadovus.

VISI KVIEČIAMII